

Karlstad Business School
Handelshögskolan vid Karlstads universitet

Mathias Ekström & Hamid Akhundov

Dödar terrorismen turismen?

Terrorismens påverkan på turismflödet till Turkiet
och på svenska resenärer.

Does terrorism kill tourism?

The impact of terrorism on tourism flows to Turkey and its influence on
Swedish travelers.

Turismvetenskap
B-uppsats

Termin: VI-16

Handledare: Thomas Blom

Sammanfattning

Uppsatsens syfte har varit att undersöka om turismflödet från Sverige till Turkiet har förändrats på grund av terrorattentat som skett i landet samt att studera om terrorattentat i Turkiet har påverkat svenska resenärers val att besöka Turkiet. En enkätundersökning har genomförts (med totalt 68 respondenter) där ett antal frågor, gällande individens medvetenhet om terrorattentat samt information och medias påverkan på dem, har besvarats och analyserats. En analys har gjorts, där den empiriska studien och koppling till teoretiska utgångspunkter har varit i fokus, för att undersöka om terrorattentat har haft en påverkan på svenska resenärers resande till Turkiet.

Det visar sig, att svenska resenärers vilja att resa till Turkiet inte har påverkats i någon högre grad av händelser där terrorattentat har skett. Det kan bero på att svenska resenärer har god tillgång till information, genom turismföretag och myndigheter. De har möjligen också en naiv tilltro till att ansvariga, för såväl transporter som resedestinationen, tar ansvar för säkerheten för sina kunder. Intressant nog visade enkätundersökningen att man trots tillgång sällan informerade sig på egen hand. Det har dock framkommit att turismflödet från Sverige till Turkiet har minskat relativt kraftigt under de senaste två åren. Men ser man bakåt under ett helt decennium så har turismflödet ökat stadigt varje år ända fram till och med år 2013. Under denna tidsperiod har inte turismflödet påverkats nämnvärt av att terrorattentat har skett i landet.

Det framkommer i arbetet att media har en stor påverkan på hur resenärer ser på ett land när det rapporteras om terrorattentat. Ofta generaliserar media i sina rapporter om ett terrorattentat, som om detta har skett över ett helt land, när det inträffade har skett i en enskild region, eller stad, i landet. Detta avskräcker den potentiella resenären från att resa till landet över huvud taget, på grund av rädslan för det som förmedlas genom media. Få av respondenterna i enkätundersökningen läser Utrikesdepartementets information om eventuell avrådan när de planerar en resa. Mot bakgrund att det är viktigt att resenären bildar sig en egen uppfattning om vilka risker den utsätter sig för, därför är det en fördel att ta del av den officiella information och eventuell avrådan från Utrikesdepartementet för att undanröja onödig oro och ta ett mer genomtänkt beslut.

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	1
1.1. Problemformulering.....	2
1.2. Syfte och frågeställning	4
1.3. Begreppsförklaringar	5
1.4. Avgränsningar.....	5
2. Metod.....	6
2.1. Kvantitativ ansats	9
2.2. Enkätundersökningens tillvägagångssätt	10
2.3. Käll- och metodkritik.....	12
2.4. Analysprocessen	12
2.5. Validitet och reliabilitet.....	13
2.6. Etiska reflektioner.....	14
3. Turism och terror.....	15
3.1. Turism	15
3.2. Kultur och maktstrukturer	15
3.3. Individen och frihet.....	16
3.4. Terrorism, information och media	16
3.5. Terror och rädsla	19
3.6. Turistdestinationer och terrorism går hand i hand.....	23
3.7. Terrorismens påverkan på Turkiet.....	27
4. Empirisk studie	31
4.1. Turismutveckling i Turkiet	31
4.2. Antal resenärer från Sverige till Turkiet senaste decenniet	32
4.3. Terrorattentat som skett i Turkiet senaste decenniet.....	33
4.4. Enkätundersökningen	35
4.5. Sammanfattning empiri.....	44
4.6. Mailkontakt Utrikesdepartementet	45
5. Analys	46
5.1. Enkätundersökning och teoretisk ansats	46
5.2. Korrelation terrorattentat och antal inresta svenska medborgare till Turkiet.....	51
6. Resultat och slutsats	53
6.1. Reflektioner kring framtida forskning om ämnet.....	56
Referenslista	57
Bilaga 1 - Antal resenärer	
Bilaga 2 - Antal terrorattentat	
Bilaga 3 - Mailkontakt Utrikesdepartementet	
Bilaga 4 - Beslutsdokument avrådan	
Bilaga 5 - Frågeformulär	

Figur 1. Bild tagen från The Independent.	3
Figur 2. Ungefärlig åldersfördelning i Karlstad. Data taget från Statistiska Centralbyrån.	8
Figur 3. Åldersfördelning respondenter i enkätundersökning.....	8
Figur 4. Antal inresande svenska medborgare till Turkiet januari 2007 – mars 2016.	32
Figur 5. Antal terrorattentat i Turkiet januari 2007 – maj 2016.....	33
Figur 6. Könsfördelning enkätundersökning.	35
Figur 7. Åldersfördelning enkätundersökning.	36
Figur 8. Resefrekvens respondenter enkätundersökning.	36
Figur 9. Typ av resa, respondenter enkätundersökning.....	37
Figur 10. Oro över terrorattentat, respondenter enkätundersökning.....	38
Figur 11. Påverkan terrorattentat, respondenter enkätundersökning.....	39
Figur 12. Resvaneförändringar, respondenter enkätundersökning.....	39
Figur 13. Om respondenten visste att ett flertal terrorattentat har skett i Turkiet det senaste året.....	40
Figur 14. Hur mycket respondenten uppmärksammat de terrorattentat som skett i Turkiet de senaste tio åren.	41
Figur 15. Om respondenten läser Utrikesdepartementets avrådan när denne planerar en resa eller ska besöka ett visst land.	42
Figur 16. Om respondenten har besökt Turkiet de senaste tio åren.....	43
Figur 17. Om respondenten skulle kunna tänka sig att besöka Turkiet inom de närmsta fem åren.	43
Figur 18. Korrelationen mellan antalet inresta svenska medborgare till Turkiet mellan januari 2007 och mars 2016 och antal terrorattentat som skett i Turkiet mellan januari 2007 och maj 2016.	51
Figur 19. Antal inresta svenska medborgare mellan 2007 och 2016 för månaden mars.....	55

1. Inledning

Redan under 1968, när de första satellitbilderna kom upp på TV-apparater runtom i världen så insåg terrorister snabbt att det var ett sätt där de kunde visa upp sig. Det var därför ingen tillfällighet att ett palestinskt flygplan blev kapat senare samma år. Där föddes den internationella terrorismen (Freyer & Schröder 2006).

Den senaste tiden har terrorism som helhet utvecklats aktivt i världen, vilket har lett till att fler terrorattentat sker världen över. Rädslan för att bli utsatt för terrorattentat har ökat hos många, även bland resenärer från Sverige. Detta påverkar valen av resmål som svenskar väljer att åka till. Trots att det inte har skett ett riktigt terrorattentat i Sverige och svenska medborgare inte är lika utsatta som andra nationaliteter finns oron hos medborgarna (TV4 2015; Expressen 2016; Svenska Dagbladet 2016; SVT 2016).

Det finns ingen exakt definition av vad terrorism är, förutom att det är, enligt Freyer & Schröder (2006), ett negativt laddat ord, men inom den Europeiska Unionen har den definierats som en handling som allvarligt kan skada en regering, stat, eller en organisation (Säkerhetspolitik 2015). Terrorism kan också förmedla en dålig bild av turistdestinationer, minska turismflöden, öka arbetslösheten i regioner och kan ta människoliv (Polat & Uslu 2013). Som författarna tror tillför en ökad osäkerhet hos individer världen över.

Säkerhet är en av de viktigaste komponenterna i en människans liv baserat på Maslow's behovstrappa (Aanstoos 2014). Det bekräftas också av att säkerhetsaspekten vid reser under senare tid har blivit allt mera i fokus. Terrorattentat som skett i olika länder har berört många, på ett eller annat sätt, världen över. Föreliggande arbete har som ambition att undersöka om svenska resenärers val att besöka Turkiet som turistdestination har påverkats av terrorattentat som skett det senaste decenniet. Samt hur turismflödet till Turkiet har förändrats det senaste decenniet på grund av terrorattentat.

Enligt Wall & Mathieson (2006) är besöksnäringen är en av de snabbast växande näringarna som finns i världen. Besöksnäringen, sett utifrån ett nationellt perspektiv, bidrar inte bara med ett inflöde av utländsk valuta när inresande turister besöker landet utan skapar också arbetstillfällen, utvecklar infrastrukturen samt stärker fler samhällsliga aspekter i länder världen över (Wall & Mathieson 2006).

1.1. Problemformulering

Turism och terrorism verkar ha en tendens att återspegla stora skillnader i synsätt, hur turister och terrorister ser på världen. Turism handlar om frihet, att kunna röra sig fritt och att kunna resa. Det är ett effektivt sätt att kunna dela med sig av sina egna kulturer, samt uppleva kulturella aktiviteter. Terrororganisationer (exempelvis nationalist, religiösa extremister och grupper med andra etniska bakgrundsmotiv) har många olika synsätt. Men det som förenar terrororganisationerna är att de är oroliga över att turismen, med sin mångfald av kulturer, kommer att påverka deras ideologi på ett sätt som upplevs oacceptabelt i deras ögon. Enligt Korstanje & Clayton (2012) vägrar terrororganisationer att vara "undertryckta" på det sättet att andra kulturer kommer in och påverkar "deras" region eller land. Speciellt den västerländska kulturen och dess livsstil, vilket turism är baserat på (Korstanje & Clayton 2012).

Terrorism är ett allmänt hot mot samhällen. Terrorism påverkar ett flertal aspekter i samhället på ett negativt sätt, exempelvis politik, ekonomi, säkerhet, relation mellan länder och såklart turism. Turism är ett av de fenomen som kan bidra till att de nämnda samhällsliga aspekterna också påverkas på ett negativt sätt om den berörs av terrorism. I länder där turism är en betydelsefull näring kan landets ekonomi som helhet påverkas negativt utav terrorism. I sådana länder kan terrorism minska många arbetstillfällen för invånarna samt i princip kunna vara förödande för landets finansiella förmåga (Polat & Uslu 2013).

Många olika forskare tar upp ett flertal teorier där de hävdar att turismflöden till länder kan påverkas negativt av terrorism. Araña & León (2008) påpekar att terrorattentaten i USA 11 september 2001 hade stora negativa effekter på turismflödet till USA och även andra delar av världen. Araña & León (2008) nämner också hur Israel har haft negativa effekter på turismflödet till landet efter att terrorattentat har inträffat där. Freyer & Schröder (2006) diskuterar kring att Egyptens turismflöde påverkats negativt efter att det inträffat ett flertal terrorattentat i en region i landet, där Tyska turister blev utsatta och omkom.

Richter (1986) var en av de som tidigt framförde kritik mot att massmedia uppmärksammar och förstorar terrorattentat mer än vad som återspeglar verkligheten. Seabra et al. (2014) förklarar däremot att media kan bidra till positiva effekter som exempelvis leder till att turister får en bättre riskuppfattning. Men när media förstorar situationen kan det samtidigt påverka länder mer negativt än nödvändigt. Särskilt i länder vars ekonomi till stor del utgörs av turismflöden.

Turkey terrorism: US Embassy releases emergency warning over 'credible threat' of attack on tourist areas

Officials said public squares and docks in Istanbul and Antalya were at particular risk

Lizzie Dearden | @lizziedearden | Saturday 9 April 2016 | 3 comments

Figur 1. Bild tagen från The Independent.¹

¹ Bild från <http://www.independent.co.uk/news/world/europe/turkey-terrorism-us-embassy-releases-emergency-warning-over-credible-threat-of-attack-on-tourist-a6976541.html>

Turkiet har blivit utsatt för ett flertal terrorattentat de senaste åren (GOV.UK 2016b). Några av de senaste terrorattentaten som skedde var på turistdestinationer, i Antalya och Istanbul i april i år. En av följderna av dessa terrorattentat var att den Amerikanska ambassaden i Turkiet gick ut med en varning där de förklarade att det finns en trolig hotbild att terrorattentat kan ske när som helst på områden där turister vistas. I Figur 1 ovan ses turkiska poliser stå vakt vid ett av Istanbuls mest populära besöksmål för turister, med anledning av den ökade hotbilden att ett terrorattentat kan ske på denna plats (The Independent 2016). Denna aktuella hotbild för turister i Turkiet fångade vårt intresse att vilja undersöka om turismflödet till Turkiet har påverkas av terrorattentat under det senaste decenniet, samt om terrorattentat i Turkiet har påverkat svenska resenärers val att besöka Turkiet.

Det finns flera områden som kan påverka turismflödet till ett land negativt, exempelvis politisk instabilitet, brott, våld, naturkatastrofer, våld och terrorism (Bianchi 2006). Vi har valt att studera terrorism som påverkansfaktor på turismflödet.

Utöver den aktuella hotbilden vid ett av Istanbuls mest populära besöksmål, som fångade vårt intresse, tycker vi att Turkiet är ett särskilt intressant land att utgå ifrån i vår studie eftersom Turkiet kontinuerligt har drabbats av terrorattentat och samtidigt har en väl etablerad och stor internationell besöksnäring, tillika välbesökt av resenärer från Sverige.

1.2. Syfte och frågeställning

Syftet med denna uppsats är att undersöka om turismflödet från Sverige till Turkiet har förändrats på grund av terrorattentat som skett i landet samt att studera om terrorattentat i Turkiet har påverkat svenska resenärers val att besöka Turkiet.

Med detta syfte som grund tar uppsatsen utgångspunkt i följande två frågeställningar:

- Har turismflödet från Sverige till Turkiet under det senaste decenniet påverkats av terrorattentat som skett under samma tidsperiod?
- Har terrorattentat i Turkiet påverkat svenska resenärers val att besöka Turkiet?

1.3. Begreppsförklaringar

PKK (även kallat Kongra-Gel) – Kurdistan Worker's Party. En grupp som är klassad som en terrororganisation i Europa och USA. Rötterna i denna grupp är uppbyggda av Marxistiska och Leninistiska ideologier (BBC 2015b; Svenska Dagbladet 2002; U.S. Department of State 2016).

DHKP-C – Revolutionary People's Liberation Party-Front. En fördömd grupp vars ideologi är Marxistisk. Den brukar kallas för ”extremvänster” och är klassad som en terrororganisation i Europa och USA (BBC 2013).

Daesh (även kallat Islamic State group (IS)) – Är en grupp som är klassad som en terrororganisation över hela världen. Daesh är en Sunni jihadist grupp vars ideologi är våldsam där man genom ”kalifatet” säger sig ha religiös auktoritet över alla muslimer (RAND Corporation 2016; BBC 2015a)

Många olika definitioner finns på begreppet *terrorattentat*, ett flertal av dessa ord är: terror(ist)attentat, terror(ist)dåd, terror(ist)attack, terror(ist)bombning, terror(ist)handling och terror(ist)aktion. I arbetets gång har ordet *terrorattentat* använts, enligt Svenska Akademiens ordlista (SAOL), upplaga 13, då samtliga definitioner ovan är synonymer.

Hyperbol menas med överdrift eller överdrivet uttryck enligt Svenska Akademiens ordlista (SAOL), upplaga 13.

1.4. Avgränsningar

Författarna har avgränsat sig till att endast undersöka *resenärer från Sverige*. Om deras oro för terrorattentat och om de har blivit påverkade av dessa vid sina resval. Författarna har valt att fokusera på *Turkiet som resmål*, som är ett populärt land att besöka och samtidigt har blivit utsatt för terrorism. Författarna har i undersökningen tagit med antalet terrorattentat som skett i Turkiet de senaste *tio åren*.

2. Metod

För att kunna besvara frågeställningarna i arbetet har vi haft följande tillvägagångssätt; Vi inhämtade och jämförde inresedata till Turkiet från Sverige med antal och tidpunkter för terrorattentat i Turkiet, under det senaste decenniet, för att besvara frågeställningen om turismflödet från Sverige till Turkiet, under det senaste decenniet, har påverkats av terrorattentat som skett, under samma tidsperiod. För att besvara frågan om terrorattentat i Turkiet har påverkat svenska resenärers val att besöka Turkiet genomförde vi en enkätundersökning bland allmänheten under en dag i inre delarna av Karlstad.

Kvantitativ metod är den som är mest lämpad för att uppnå uppsatsens syfte. Johannessen & Tufte (2003) menar att det är lättare att generalisera hård data (kvantitativ) än mjuk data (kvalitativ) där man oftast använder sig av överförbarhet. Författarna har valt en kvantitativ ansats för att kunna analysera samband mellan enkätsvaren, teoretiska ansatser i tidigare forskning samt statistik hämtad från externa källor, vad gäller antal inresande till Turkiet från Sverige samt antal terrorattentat i Turkiet under samma tidsperiod. Med en kvantitativ metod i enkätundersökningen kunde författarna på ett tydligt sätt sammanställa andelen svarande per svarsalternativ i respektive fråga, för att sedan studera resultatet och lyfta fram särskilt intressanta svar i sambandsanalysen. Se vidare del 2.1. ”Kvantitativ ansats”, för en fördjupat resonemang om kvantitativ metod. I ett arbete där kvantitativ metod är utgångspunkten är det en fördel att referera till olika teorier från tidigare forskning, menar Larsen (2009). Med räkneoperationer och jämförelser kopplas den empiriska och teoretiska studien ihop i analys och slutsats (Johannessen & Tufte 2003).

För att enkelt kunna se samband och dra slutsatser används en generaliseringsmetod. Med den kvantitativa ansatsen kan författarna se samband mellan statistik och den enkätundersökning som genomförts samt teorier från tidigare forskare (Johannessen & Tufte 2003). Något som skulle kunna ses som en brist är det relativt låga antalet respondenter i enkätundersökningen, varför urvalet skulle kunna ifrågasättas om det är statistiskt säkerställt för generaliseringar i resultatet.

Ena frågeställningen i arbetet lyder

- ”Har terrorattentat i Turkiet påverkat svenska resenärers val att besöka Turkiet?”

För att kunna besvara denna fråga har författarna, med hjälp av en enkätundersökning, försökt att bilda generaliseringar av den teoretiska ansats författarna utformat och den empiriska studie som gjorts. Ansatsen har varit att analysera korrelationer mellan individers åsikter kring om de vill besöka Turkiet och uppgifter om följderna efter att terrorattentat har skett. Denna enkätundersökning genomfördes en helgdag i maj 2016, i Karlstad innerstad mellan klockan 11:00 och 15:00, med Stora Torget som utgångspunkt. Förklaringen till varför enkätundersökningen ägde rum Karlstad innerstad var för att kunna komma åt ett slumpmässigt urval personer med olika åldrar och livssituationer (studerande, arbetare, pensionärer).

Valet att göra enkätundersökningen i enbart Karlstad var på grund av praktiska och tidsmässiga skäl, för att undvika reskostnader och att minimera tidsåtgången för genomförandet.

Genom att enbart ha med respondenter som befann sig i Karlstad, kan det tyckas uppstå en viss motsägelsefullhet, eftersom författarna använder den empiriska studiegruppen som representanter för ”svenska resenärer”. Med begreppet ”svenska resenärer” skulle det kunna tolkas som att respondenterna täcker en större geografisk del av Sverige än enbart resenärer som befann sig vid platsen för enkätundersökningen i Karlstad.

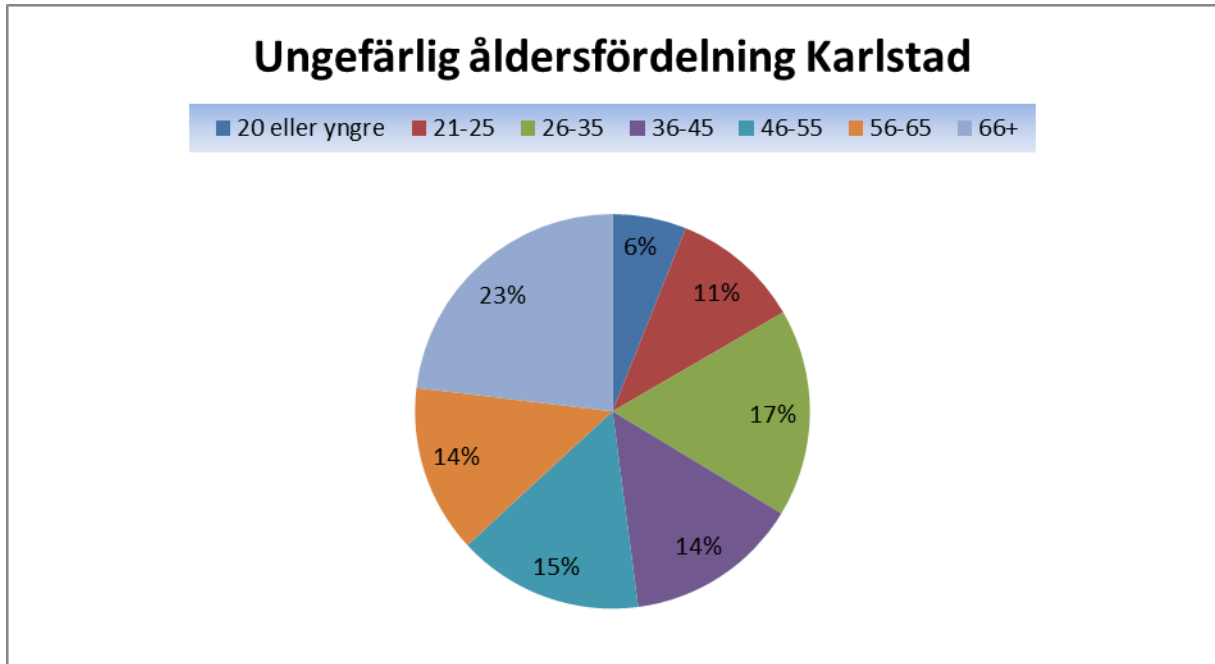
Avvikelsen mellan åldersfördelningen hos samtliga invånare i Karlstad jämfört med respondenterna i enkätundersökningen är märkbar. Åldersfördelningen på respondenterna i enkätundersökningen visar sig inte vara representativ för den ungefärliga åldersfördelning som existerar i Karlstad. Se Figur 2 som visar den ungefärliga åldersfördelningen i Karlstad och Figur 3 som visar åldersfördelningen på respondenterna i enkäten. Då enkätundersökningen inte är representativ bland åldersgrupperna kan detta (men behöver inte) ha en påverkan på resultatet när generaliseringar bildas.

Författarna har tagit ställning till en kvalitativ ansats som alternativ metod, och bedömer att den inte skulle ha varit lika tillämplig som metod för att uppnå arbetets syfte, eftersom den ger sämre möjlighet till generalisering och jämförelser med andra data och tidigare forskning (Johannessen & Tuft 2003). Andra kännetecken på en kvalitativ studie är att den vanligtvis har färre respondenter samt innehåller mer fria intervjufrågor och förklarande svar.

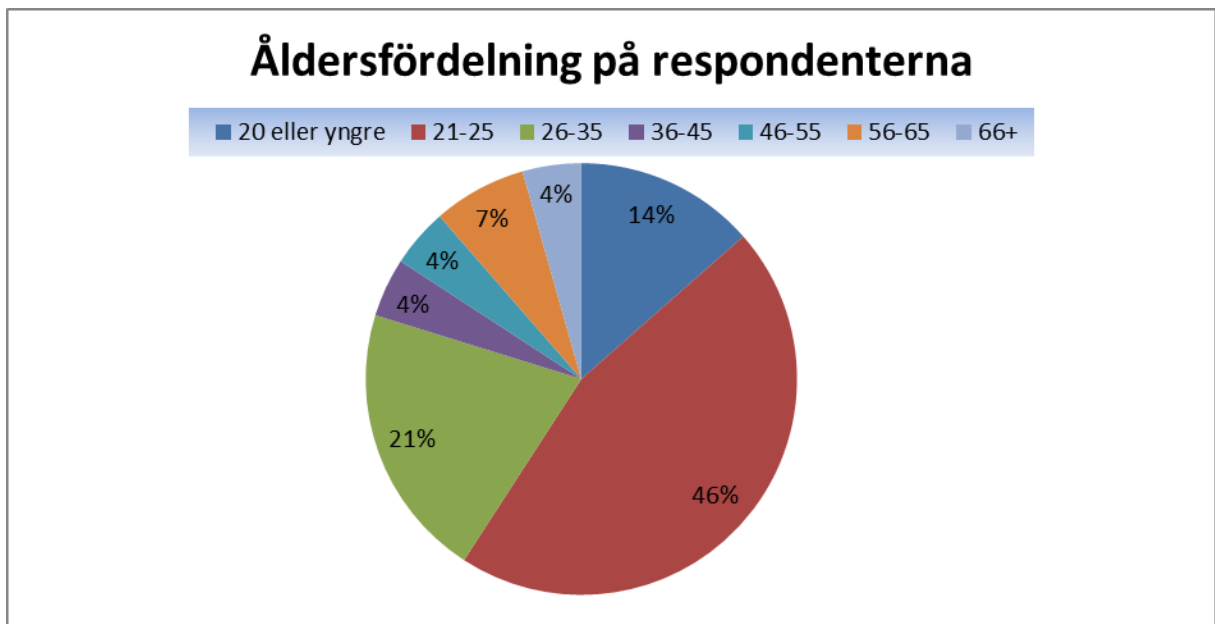
Men om en kvalitativ ansats hade använts i undersökningen, skulle intervjuarbetet ha blivit betydligt mer tidskrävande att genomföra med ett lika stort antal respondenter som den aktuella enkätundersökningen hade. Om det istället, på grund av tidsskäl, hade blivit nödvändigt att

minska ner på antalet respondenter skulle resultatet av undersökningen ha blivit än mindre representativt för populationen ”svenska resenärer” än den kvalitativa undersökning som genomfördes är.

Om vårt syfte med arbetet däremot hade varit att till exempel bilda en helt ny teori av svaren i enkätundersökningen hade en kvalitativ studie kunnat vara en tillämplig metod.

Figur 2. Ungefärlig åldersfördelning i Karlstad. Data taget från Statistiska Centralbyrån².

Figur 3. Åldersfördelning respondenter i enkätundersökning.

² Statistik från SCB

http://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_BE_BE0101_BE0101A/FolkmandNov/table/tableViewLayout1/?rxid=a36ed541-451b-48bc-ba38-0b08d26a055f

Angreppssätt i arbetet är induktivt, det vill säga: författarna har börjat med att samla in data där avsikten är att hitta och forma generella mönster som sedan kan göras om till teorier eller generaliseringar genom den empiriska studien (Johannessen & Tufte 2003).

I detta arbete tar författarna utgångspunkt i arbetets empiriska studie och fokuserar på hur många resenärer från Sverige som har besökt Turkiet det senaste decenniet i samband med terrorattentat har skett och resultaten från enkätundersökningen. Detta underlag förs sedan in och diskuteras i korrelation med den teoretiska ansats som tagits i arbetet (Johannessen & Tufte 2003).

En brist man skulle kunna diskutera är att det kan finnas fler förklaringar än enbart terrorism som har påverkat statistiken angående hur många resenärer från Sverige som har besökt Turkiet. Men i detta arbete utgår författarna enbart ifrån korrelationen mellan besöksantalet kopplat till antalet terrorattentat som skett under det senaste decenniet. Bredare forskning kring detta ämne kan därför behövas för att få en helhetsbild om orsaker i förändringar i resemönster under det senaste decenniet. Se vidare diskussion om detta i del 3. ”Turism och terror”.

I detta arbete har teorier från bland annat Richter (1983), Richter & Waugh (1986) Sönmez (1998), Sönmez et al. (1999), Bianchi (2007) och Seabra et al. (2014) använts frekvent. Teorierna förs samman i analysen och slutsatsen med den empiriska delen av arbetet (frågeformulär och statistisk data) för att förklara och föreslå slutsatser kopplat till deras forskning.

2.1. Kvantitativ ansats

Det som oftast används i kvantitativa ansatser är frågeformulär och det har författarna använt sig av i detta arbete. Det svåra med kvantitativa ansatser i form av frågeformulär, är att lyckas ställa så exakt formulerade frågor som möjligt för att sedan kunna mäta dessa data genom den teoretiska ansats som tagits i arbetet (Johannessen & Tufte 2003).

I metodlitteratur skrivs det ofta om “hårda” och “mjuka” data. Inom det kvantitativa ansatsområdet brukar man ofta säga att det handlar om hårda data då dessa data ofta går att visa genom statistiska tabeller och enkelt kan presenteras i procentenheter. De positiva delarna med en kvantitativ ansats är att det enkelt går att generalisera genom data och att det enkelt går att koppla till teoretisk förankring i arbetet (Johannessen & Tufte 2003).

Det som inte räknas som förhållandevis positivt i kvantitativa ansatser är att flexibiliteten i dessa ansatser inte är speciellt stor på grund av de förutbestämda frågorna och svarsalternativen som ofta finns i frågeformulären som delas ut (Johannessen & Tufte 2003).

På grund av den kvantitativa ansats som användes i arbetet var det enkelt att kunna bilda hypoteser och generalisera kring data, vilket som Johannessen & Tufte (2003) förklarar är något som är ett kännetecken för kvantitativa ansatser. Författarna har analyserat, tolkar och diskuterar den data som har framkommit av svaren i frågeformulären som delats ut. Samt statistik kring antalet resenärer från Sverige som har besökt Turkiet och dess koppling till när terrorattentat har skett i Turkiet det senaste decenniet.

Johannessen & Tufte (2003) menar att kvantitativ och kvalitativ data får fram liknande resultat, bara att tillvägagångssätten är olika. Starrin & Svensson (1994) förklarar att båda metoderna är bra men att kvalitativ information behöver finnas för att kunna genomföra en kvantitativ undersökning. Kvantitativ ansats handlar om att undersöka antalet/mängden av olika egenskaper eller aspekter kring ett område, hos en befolkning eller liknande (Starrin & Svensson 1994).

2.2. Enkätundersökningens tillvägagångssätt

Enkätundersökningen genomfördes söndagen den 8 maj 2016 i Karlstad innerstad. Enkätundersökningen genomfördes genom att författarna frågade förbipasserande om de hade tid och ville delta i enkätundersökningen. Enkätundersökningen hade 68 respondenter. Varje respondent svarade på samtliga frågor, inga frågor uteslöts.

Motiveringen till val av tillvägagångssätt för enkätundersökningen var att författarna ville nå ut till en bred och slumpmässig målgrupp. Just denna söndag var det fint väder vilket innebar att författarna såg en möjlighet att komma åt en bred och slumpmässig målgrupp, då det var många människor ute.

Författarna övervägde att genomföra en enkätundersökning på en flygplats för att nå resenärer som är på väg utomlands. Men efter kontakt med Arlanda flygplats per telefon så fick författarna veta att det krävs tillstånd att genomföra en enkätundersökning på Arlanda. Detta tillstånd skulle ta lång tid att få. Då bestämde sig författarna för att inte genomföra den.

Kodningsprocessen för enkätundersökningen var inte traditionellt sett vanlig för detta arbete. Det vill säga med användandet av SPSS (Statistical Package for the Social Services), utan kodningen gjordes istället manuellt med hjälp av Excel. Ingen datamatrix eller kodmall skapades för att göra kodnings- och analysprocessen tydligare och enklare (Johannessen & Tufte (2003).

Processen gick till så att efter enkätundersökningen blivit genomförd satte författarna sig med alla svarsformulär och gick fråga per fråga och delade upp svaren i olika högar för att sedan föra in dessa svar i Excel för att kunna se svaren per fråga, visuellt, genom diagram och tabeller.

Respondenterna fick inget eget identitetsnummer, utan svaren har endast blivit objektivt översedda och sedan förts in i Excel för att visuellt presentera och analysera dessa.

Skalnivåerna på frågeformuläret var av nominal-, ordinal- och kvotnivåer. Exempel på frågor som ingår i dessa nivåer: Fråga 1 (se Figur 6) som frågade om respondenten var man eller kvinna är av nominalnivå på grund av att det inte går att rangordna värdet på svaren vilket som kommer först eller sist. Fråga 2 (se Figur 7) frågade efter vilken åldersintervall som respondenten låg i, denna fråga klassas i kvotnivå på grund av att avstånden mellan svarsalternativen är lika (förutom svarsalternativ 1 (20 eller yngre), 2 (21-25) och 7 (66+) på fråga 2 då specificering kring dessa åldersgrupper har generaliserats och dessa skiljde sig från resterande svarsalternativ kring räckvidden av ålder) och den har en naturlig nollpunkt. Fråga 5 (se figur 10) är av ordinalnivå på grund av att det finns en logisk rangordning kring hur orolig respondenten säger sig vara över att terrorattentat kan ske när den reser (på en skala 1-5 där 1 är minst samt ”ingen åsikt”) (Johannessen & Tufte 2003). För att se frågeformuläret i sin helhet se Bilaga 5.

Kodningsprocessen för enkätundersökningen är bristfällig och kunde ha gjorts på ett mycket smidigare och enklare sett. Användandet av SPSS skulle ha varit en stor fördel för arbetet för att enkelt se korrelationer mellan vad respondenterna hade svarat på olika frågor som hade relevans mot varandra. Samt för att kunna ha haft en bättre översikt över svaren från varje respondent, istället för endast kunna jämföra respondenters svar mellan varandra genom svarsformulären (som gjordes i detta arbete). Författarna kände sig inte tillräckligt pålästa på programmet SPSS, därför sågs det som en tidsbrist att lära sig om hur detta program skulle användas på bästa sätt.

2.3. Käll- och metodkritik

Den statistik som är inhämtad och författarna sammanfört i arbetet angående antalet terrorattentat som skett i Turkiet 2015 och 2016, kommer ifrån ett flertal artiklar och nyhetstablåer. Dessa artiklar *kan* vara vinklade eller ha en dold agenda, hur som helst är det enbart antalet terrorattentat som skett som författarna har använt sig av, inte åsikter.

Många av de artiklar som handlar om Turkiet är skrivna av turkiska författare, vilket *kan* innehålla agendor eller egna åsikter till viss del. Dessa artiklar har författarna läst och använt oss av och samtidigt varit kritiska till vad som skrivits.

En kritik mot kvantitativa ansatser inom samhällsvetenskapen som framförts är att det inte anses gå att mäta, observera eller registrera svar på samma sätt som inom naturvetenskapen då alla människor har egna, unika tankegångar.

För att få fram informationen bakom svaren i en kvantitativ ansats behövs en kvalitativ ansats för att undersöka svaren kring ”varför” de svarade på det här sättet och sedan tolka och analysera det (Johannessen & Tufte 2003). Därför skulle en kvalitativ studie kunnat vara en alternativ metod för att få fram liknande svar, men ännu djupare och fylligare svar kring ”varför” de svarat på vissa sätt.

Mindre hållbara kännetecken för kvantitativa ansatser är att svaren ofta ger ytlig information och begränsad förståelse, som nämnts ovan, att dessa ansatser inte går in djupet kring ”varför” respondenterna har svarat på ett visst sätt och bakomliggande tankar hos respondenterna kring svaren inte kommer fram på samma sätt jämfört med om en kvalitativ ansats använts.

2.4. Analysprocessen

Mailkontakt har förts med Malin Söderlund³ på enheten för konsulära ärenden och civilrättsliga ärenden, Utrikesdepartementet, för att få mer information kring hur den avrådan till Turkiet som publicerats på regeringens sida är utformad och på vilka grunder. Detta presenteras i den empiriska studien.

³ Malin Söderlund Enheten för konsulära och civilrättsliga ärenden, Utrikesdepartementet, e-mail den 10 maj 2016.

I analysprocessen har korrelationer mellan svaren från enkätundersökningen undersökts mellan varandra och sedan kopplats ihop med de teoretiska utgångspunkter som gjorts i arbetet för att se om samband finns mellan dessa. En tabell (se Figur 18) gjordes, där statistiken angående antalet inresta svenska medborgare till Turkiet och antalet skedda terrorattentat i Turkiet jämförts för att visuellt kunna visa upp detta för att få en bred bild kring de senaste tio åren. Det uppkom ingen förklaring kring tabellen, kopplat till de teoretiska utgångspunkterna.

2.5. Validitet och reliabilitet

Ett ”test-retest-reliabilitet” genomfördes inte, på grund av tidsbrist, för att säkerställa hög reliabilitet i enkätundersökningen. Detta test förklaras genom att man upprepar samma enkätundersökning ännu en gång, cirka två till tre veckor mellan varandra, för att få hög tillförlitlighet i svaren från enkätundersökningen (Johannessen & Tufte (2003)).

Tillförlitligheten på enkätundersökningens svar kan diskuteras vara reliabla eller inte, ett test kring samma frågor skulle varit positivt för att fastställa att svaren antingen blivit desamma eller annorlunda två till tre veckor efter den första enkätundersökningen.

Johannessen & Tufte (2003) förklarar att validitet kan vara svårt att mäta, då det ofta handlar om att ha sunt förnuft när frågor kring vad uppsatsen vill ta reda på uppkommer.

Fenomenet terrorism i Turkiet och om svenska resenärer blir påverkade av detta när det handlar om valet att resa dit kan besvaras på ett flertal sätt. Sättet som valdes i detta arbete var att med enkätundersökningen be respondenterna svara på ett flertal frågor som skulle visa upp vissa ställningstaganden, exempelvis om de har rest till Turkiet de senaste tio åren och om media har förändrat deras resvanor när media har rapporterar om terrorism. Enkätundersökningen hade som mål att vara så valid som möjligt för att kunna få fram relevanta svar, som sedan skulle kunna kopplas samman med de teoretiska utgångspunkterna i arbetet.

Då det inte fanns öppna svarsalternativ i enkätundersökningen kan validiteten ha påverkats eftersom vissa respondenter skulle kunnat ha svarat på annorlunda sätt om öppna svarsalternativ fanns.

2.6. Etiska reflektioner

Den etiska delen i arbetet har utgått från Trost (2014) exempel på hur etik i uppsatsarbeten ska följas.

Etik- och moralfrågor har under arbetets gång varit en del av forskningsarbetet. Det var främst när enkätundersökningen genomfördes som etik- och moralfrågor kom upp. I enkätundersökningen valdes alla respondenter slumpmässigt och inga bakgrundskrav fanns som respondenterna behövde uppfylla. Författarna började med att fråga om respondenten hade tid att vara med på en enkätundersökning. Om respondenten svarade att hen hade tid förklarade författarna syftet med arbetet och stämde av att respondenten var villig att besvara frågorna. Efter att respondenten svarat på frågorna tackade författarna för deltagandet och vissa respondenter visade intresse för ämnet och dröjde sig kvar för att prata vidare en stund efter att enkäten blivit besvarad.

Enkätundersökningen var anonym. Enkäten efterfrågade inte några personuppgifter av respondenterna, förutom kön och ålder. Enkätundersökningens svar är sparade men endast författarna har tillgång till uppgifterna i forskningssyfte.

Ämnet för uppsatsen valdes utan några personliga värderingar och åsikter, utan enbart intresset som författarna har för hur turismflöden påverkas av terrorism. Turkiet som land valdes med anledning av att landet är representativt att studera, både vad det gäller turism och terrorism.

Trost (2014) påpekar att i ett uppsatsarbete ska författarna inte lägga vikt på personliga åsikter eller antaganden. Det egna intresset för en aspekt eller ett ämne ska inte framgå som helhet, ingen agenda ska föras genom ett arbete för att framstå på bästa vetenskapliga sätt.

Under arbetets gång har författarna strävat efter att inte lägga fram några personliga åsikter, utan enbart fakta och resultat som framkommit genom de teorier som andra forskare skrivit om, samt resultaten från den empiriska studien. Utifrån dessa har korrelationer analyserats och slutsatser dragits.

3. Turism och terror

3.1. Turism

Besöksnäringen har setts som en viktig och snabbt växande näring samt ett arbetskraftsorienterat sätt att skapa utveckling av platser (Syssner 2011). Som tidigare nämnt bidrar besöksnäringen med arbetsmöjligheter, utveckling av länders infrastruktur samt stärker ett flertal samhällliga aspekter (Wall & Mathieson 2006). Inom antropologin menar man däremot att turismen förstör den inhemska kulturen på platser där turismen har utvecklats på, samt att samhällen och kulturer blir påverkade negativt av turismen (Syssner 2011).

3.2. Kultur och maktstrukturer

Korstanje & Clayton (2012) diskuterar kring de kulturella aspekterna i terrorism fast riktat till varför terrorister utför terrorattentat som på sitt sätt påverkar turister och turistdestinationer. De menar att terrororganisationer ofta vägrar "undertrycka" den egna kulturen för att istället ta del av andra kulturer - som exempelvis sker på turistdestinationer. Den västerländska kulturen har tagit mycket plats inom besöksnäringen i exempelvis Afghanistan och Pakistan. Därför har terroristgrupper (talibaner) riktat sina hot och utfört terrorattentat med syfte att trycka ner (få bort) den västerländska anpassningen på dessa platser (Korstanje & Clayton 2012).

Syssner (2011) menar att det turistiska fältet utgörs av maktrelationer, där historiska och globala mönster utgör maktens över- och underordningar. Samtidigt påpekar Syssner (2011) att turismen i sig skapar, bygger upp och upprätthåller dessa över- och underordningar i form av relationer mellan individer, grupper, länder och kontinenter.

3.3. Individen och frihet

Det liberala synsättet att varje individ har "rätten" genom sin "frihet" att resa har visat sig växa i popularitet de senaste åren (Bianchi 2006). Denna rättighet har fått understöd, efter att terrorattentat skett, genom att man har förbättrat säkerhetskontroller och profilering av vissa individer som reser till specifika platser. Efter att krig och terrorattentat har drabbat länder, samt att massturismen växer, har säkerhet på transporter blivit bättre. Dessa åtgärder medför att risker minskar för resenären att utsättas för fara, samtidigt som det fortfarande finns en risk för resenären att bli utsatt för terrorattentat och liknande attacker. (Bianchi 2006).

Bianchi (2006) diskuterar kring hur friheten att röra sig har blivit inbäddad i den västerländska kulturen och synsättet samt att det har påverkat turistens sätt att känna att individen har sin *frihet* att röra sig var hen vill. Därför har den moderna turismen blivit en symbol för denna rörelsefrihet, som om individen är berättigad till detta utan undantag. Detta förstärks av det liberala synsättet som beskriver *turisten* som en person som är *fri* från politiska motiverade hinder (Bianchi 2006).

Rätten att resa utan begränsning samt rätten till fri rörlighet utgörs av maktrelationer i det västerländska samhället. Att turister, flyktingar och immigranter har olika *sorters* rättigheter inom begreppet rörlighet är inget nytt, enligt Bianchi (2006). Att kunna resa var man vill, när man vill och att det ska vara säkert, är ett nytt fenomen. Tidigare har resor involverat att individer tar risker när de rest till och från en plats, menar Bianchi (2006).

3.4. Terrorism, information och media

Bianchi (2006) diskuterar kring definitionen av terrorism och de bakomliggande faktorerna till terrorism. Terrorismens mål att skada turismen är ett relativt sett modernt fenomen som har uppkommit i och med globaliseringstrenden och de kulturella inslag som spridits med den. Våld mot turister bidrar också till publicitet då det ofta skapar stora rubriker i den globala *massmedian*. Enligt Bianchi (2006) har medier som rapporterar kring terrorism har nästan alltid en specifik agenda bakom sig, då dessa inte rapporterar om allting som händer i världen, utan väljer specifika händelser.

Ett exempel på detta är terrorattentaten som skedde den 11 september 2001, där media tillförde ett överdrivet klimat av rädsla världen över samt skapade en osäkerhet hos enskilda medborgare. Medias sätt att skrämna upp och göra händelser större och värre än vad de egentligen är, påverkar läsarna, menar Bianchi (2006). Det som media oftast missar, eller helt enkelt inte nämner om terrorattentat som sker, att turisterna oftast inte blir skadade utan det är främst lokalbefolkningen och regionen som blir skadad, både ekonomiskt och samhällsmässigt (Bianchi 2006).

Seabra et al. (2014) diskuterar kring hur media har påverkat uppfattningen av terrorattentatens grad globalt, precis så som Bianchi (2006) har media skapat en slags *hyperbol* där terrorattentat skapar stora rubriker och lockar läsare. Dessa rubriker är oftast överdrivna och skapar rädsla. Särskilt många rubriker skapas om det handlar om en populär turistdestination för västerländska turister (Seabra et al. 2014). Seabra et al. (2014), Bianchi (2006), Freyer & Schröder (2006) och Sönmez (1998) menar att det inte är rätt väg att gå för media att skapa stora rubriker för terrorattentat, då det genererar uppmärksamheten som terrororganisationen bakom just sökte efter. Ett citat från Ted Koppel, dåvarande nyhetsankare för ABC, som passar bra in i diskussionen kring media och terrorism:

Without television, terrorism becomes rather like the philosopher's hypothetical tree falling in a forest: no one hears it fall and therefore it has no reason for being. And television without terrorism, while not deprived of all interesting things in the world, is nonetheless deprived of one of the most interesting (terrorism.com 2002 refererad i Freyer & Schröder 2006, s. 135)

Genom studien som Seabra et al. (2014) genomförde, där de undersökte om influenser av terrorism påverkar turisternas val av resmål samt turisternas riskuppfattning inom internationellt resande, så kom Seabra et al. (2014) fram till bland annat:

1. Media påverkar turisternas riskuppfattning. Turister blir oftast oroliga när media rapporterar om terrorattentat i ett land de har *tänkt* besöka (bokningsprocessen).
2. Terrorattentat i allmänhet påverkar turisternas resande på det sättet att de väljer bort vissa resmål på grund av att terrorattentat har skett i landet de har *tänkt* besöka.
3. Turister söker upp information angående terrorattentat och allmän information kring landet de har *tänkt* besöka.

4. I bokningsprocessen är det *bra* för turister att läsa i media om landet. Om landet exempelvis har en pågående kris, hot om terrorattentat eller politisk instabilitet kan det vara bra för turisten att veta detta.

Som Seabra et al. (2014) säger så kan sökandet av information om resmålet redan i bokningsprocessen vara både positivt och negativt hos turisten:

we conclude that the interest in and attention given to terrorism in the media by tourists increases the risk perception in international travel, their involvement in seeking information for travel and the consequent safety concern. (Seabra et al. 2014, s. 891)

Freyer & Schröder (2006) pratar också om hur medias rapportering av terrorism kan vara positiv. Media är ett av de sätten att snabbt kunna informera och varna individer om händelser som sker runt om i världen, oavsett var man är. Uttalanden från experter och analyser från dessa är nyttiga för att förstå vad som skett och hur det har skett. Däremot så är reportagen om terrorism ofta av negativ klang, detta är något som inte terroristerna ser som något bra och detta kan därför leda till fler terrorattentat.

Två områden där finns media och terrorism visar ett samband på en samhälls nivå:

1. Media kan skapa press på regeringar för att få dem att uttala sig om händelserna.
2. Det kan skapa en viss riskmedvetenhet hos individer kring sin egen säkerhet och resevanor (Freyer & Schröder 2006).

Sönmez menar att media och journalister kan förstöra bilden av en turistdestination som varit utsatt för terrorattentat. Enligt Sönmez (1998) behöver media inse *att* och *hur* de påverkar imagen av en turistdestination, och vilka följder de kan ge, exempelvis en ekonomisk kris som sätta hela nationens ekonomi på spel.

Freyer & Schröder (2006) har utfört ett analytiskt ramverk kring turism och terrorism med fokus på media. Som tidigare nämnts slår många författare som har skrivit om terrorism och turism fast att medias roll är viktig för att terrorism ska bli "framgångsrik". Det är internationella media som i många fall har *över-eskalerat* effekter kopplade till terrorism och därmed bidragit till att terrororganisationer därmed lyckats uppnå sitt syfte - att bli skrivna om i media. Det är vanligt att terrorism på turistdestinationer handlar om att nå ut med sitt budskap, internationellt eller nationellt, om sitt missnöje med det sociala systemet, regeringen eller den politiska agendan på en plats eller i landet. (Freyer & Schröder 2006).

Med reportage om terrorattentat kan media påverka läsarnas och tittarnas attityd genom att komplettera fakta med infallsviklar utifrån egna agendor. Mycket handlar också om journalisterna får tillgång till många olika källor samt det urval som görs av det som slutligen tas med i reportaget (Freyer & Schröder 2006). En och samma händelse kan beskrivas på olika sätt beroende på om syftet är att hålla sig opartisk och visa fakta, eller om reportaget vill belysa en viss infallsvinkel. Även läsarna/tittarna har sina personliga åsikter och politiska attityder. Därför kan det bli upprörda känslor bland läsarna/tittarna då de *upplever* att vissa inslag presenterar *fel* bild av vad som *faktiskt* hände, enligt deras egen uppfattning (Freyer & Schröder 2006).

Ett exempel på när media bidrog till kraftigt minskat besökarantal för ett helt land genom att "förstora" effekterna av *ett* terrorattentat på en enskild plats var när tysk media i en serie av reportage skapade en bild till tittarna att hela Egypten var farligt att vistas i (Freyer & Schröder 2006). Efter dessa reportage gjorde chefen för Egyptens besöksnäring ett uttalande om att det var *enbart* ett område, en viss plats, som det var farligt att vistas i. Samma sak har hänt i Kuba, där det rapporterade media om ett väldigt turbulent läge som ledde till många avbokningar till landet. Det som egentligen hade förekommit var fredliga demonstrationer såväl som motdemonstrationer (Freyer & Schröder 2006).

3.5. Terror och rädsla

Att turism är ett sätt att uttrycka fred och interkulturella utbyten är något som Förenta Nationerna har framfört. Detta uttryck är däremot svårt att förverkliga, då definitionen av turism inte är entydig. Det som avgör om detta förslag på vad turism uppfattas som beror på hur den plats som turister besöker påverkas av turismen, samt hur lokalbefolkningen upplever turismen och hur de blir påverkade (Bianchi 2006).

Den rädsla som ökat världen över stävjas med en säkerhetspolitik där målet är att göra varje land och varje resa säker, menar Bianchi (2006). Dessa säkerhetsinsatser har samtidigt medfört ifrågasättande av de säkerhetspolicys som skapats. Denna osäkerhet om hur långt man egentligen ska gå i övervakning har gått över till vad som kan uppfattas som en inhuman övervakningsagenda, som fick sin start efter 11 september i framförallt USA och England. (Bianchi 2006).

Terror i olika former har även utvecklats till en nisch inom turismen. Det finns till exempel "terrorurer" där vissa turister medvetet söker sig länder med höga risker när de reser. Denna grupp är dock ännu relativt liten och brukar ofta kopplas samman med vissa minoriteter där valet att göra dessa resor är på grund av att de anser att vanliga resor inte passar dem. (Bianchi 2006). Efter 11 september har 'Kriget mot Terror' gjort det svårare för icke-vita personer när de reser på grund av att fler restriktioner har införts, menar (Bianchi 2006). Exempelvis kan de ofta bli misstänkliggjorda när de reser (Bianchi 2006).

Det som turister främst blir påverkade av när de reser, är enligt Bianchi (2006) brott, politisk instabilitet, våld samt naturkatastrofer. Även om terrorism inte är något som turister vanligtvis blir utsatta för har det visat sig att turister blir avskräckta att resa till en viss plats på grund av att risken kan finnas kvar att det sker ett terrorattentat när de väl är där. Detta är särskilt tydligt i de fall terrorattentat skapat stora rubriker i media (Bianchi 2006).

Nyheter om terrorism, oavsett bakomliggande agenda, påverkar *resenären* mest vid tidpunkten för beslut om en resa eller i samband med avresan. Oron för att det *kan* ske ett terrorattentat på det egna resmålet kan också öka vid rapportering om händelser i ett närliggande land till resmålet. Ytterligare ökad oro och riskuppfattning uppstår hos resenären när det rapporteras om att en person av samma nationalitet som denne har dödats i ett terrorattentat. Men *om* resenären däremot har besökt landet tidigare så minskar riskuppfattningen, vilket förklaras med att resenären har mer information om hur det är att vistas och känna sig säker i landet (Saha & Yap 2014). Freyer & Schröder (2006) slår också fast att turisternas riskuppfattning påverkas av deras tidigare reseerfarenheter.

Saha & Yap (2014) tar upp i sin forskning om en undersökning där Israeliska turister som besökt Sinai blivit intervjuade angående deras riskuppfattning kring terrorattentat, kopplat till händelserna i Sinai 2004. Det visade sig att majoriteten av de som intervjuats inte kände sig utsatta eller oroliga för att terrorattentat skulle kunna ske när de vistades i Sinai. Detta kan delvis ha sin grund i den goda relationen som finns mellan Egyptier och Israeler, trots deras bakgrund med sämre relationer och även för att Israeliska turister anses vara allmänbildade om situationen och förstår att terrorattentaten som skett inte var riktade mot dem (Saha & Yap 2014).

Varför turister ses som måltavlor för terrororganisationer förklarar Bianchi (2006) att det handlar om det som den västerländska turisten representerar. Ju mer västerländsk personen ser ut och beter sig, desto mer fördomar lägger terrororganisationerna sin vikt på detta. Ett exempel är att kidnappa "förmodade" rika västerländska turister för få mycket pengar i utbyte mot frigivning eller annat krav. Däremot är orsaken till att attentatet inte mot "turismen" i sig, utan främst för att belysa interna ojämlikheter och orättvisor i landet eller på en plats eller ideologi gentemot västvärlden. Attentat mot populära turistdestinationer som landet är beroende görs för att skada regeringen och deras framtidsplaner (Bianchi 2006).

Redan i turistens planeringsfas, där destination, transport och annat ska bestämmas och köpas i förväg, är säkerheten på platsen något av det viktigaste som kan erbjudas. Då turisten har sparat pengar under en längre tid och planerat ledighet från sitt arbete under de/den vecka/veckor då resan ska äga rum, så står mycket på spel för turisten att det är en säker resa och destination. De destinationer som har garanterat att vara säkra gynnas och kan vara de självklara valen för turisten. (Seabra et al. 2014).

Araña & León (2008) är två forskare som har studerat kring effekterna som uppstod i samband med 11 september 2001, många händelser under en och samma dag. Deras resultat påvisar att terrorattentat som sker under en kort tid inte påverkar turismen särskilt mycket men däremot upprepningar av terrorattentat under längre tid ökar oron hos turister. De diskuterar ett exempel när Israel blev utsatt för ett flertal terrorattentat mot caféer och turismen i landet fick ta en hård smäll på grund av rädslan och osäkerheten bland turister. Jämfört med effekterna efter 11 september 2001 slog detta hårt mot besöksnäringen i Israel på ett helt annat sätt än i USA (Araña & León 2008).

Sönmez (1998) förklarar hur politisk instabilitet, terrorism och turism hänger ihop. Sönmez (1998) diskuterar kring ett par teorier där kopplingen mellan terrorism och turism är tydlig. Den ena teorin handlar om när terrorattentat sker mot en grupp lokala medborgare. I de fallen kan regeringen komma att begränsa rapporteringen i media och attentatet kommer därmed inte att synas på samma sätt bland medborgarna. Den andra teorin är när medborgare från andra länder (turister) kommer i skärselden, då kommer händelsen upp i media på en global nivå. Därmed når informationen kring terrorattentatet (och terrororganisationen) ut till markant fler individer över hela världen.

Terrororganisationer vet att de garanterat får medias uppmärksamhet om de riktar sina attentat mot turismen, samt att de på så sätt synliggör regeringens begränsning av information i lokala media. Terrororganisationer vet att media dramatiserar händelser och på så sätt uppmärksammas konflikten, mellan t ex regering och terrorister. När terrororganisationerna får stor publicitet etableras deras budskap ytterligare (Sönmez 1998).

Terrorismen vinner mest på att ha turister som måltavlor, menar Sönmez (1998). Turister symboliserar kapitalism och industrier som är statsunderstödda, vilket terrorismen vanligen är motståndare till. Attacker mot turister som medför minskad turism gör att inflödet av utländsk valuta sjunker. Attacker mot industrier görs för att orsaka ökade indirekta kostnader för regeringen samt för att vinna politisk makt över staten (Sönmez 1998).

Sönmez (1998) diskuterar också kring en annan forskares teori, vid namn Heba Aziz (1995), som handlar om terrorismens påverkan i Egypten, där Islam är den dominerande religionen. Aziz (1995) säger att trots att Islam, som religion, inte har någon synpunkt på utländska turister, så är lokalbefolkningen ofta emot turisterna. Förklaringen sägs ligga i att lokalbefolkningen har haft problem med ekonomiska kriser och dålig ekonomi under många år. När då "rika" turister visar upp sina pengar och konsumerar mycket, går runt med dyra kameror, (märkes-) kläder och smycken leder det till att turister blir mål för attacker, på grund av lokalbefolkningens avundsjuka, menar Aziz (1995). Freyer & Schröder (2006) anser att i vissa länder där den Islamiska kulturen råder så ser lokalbefolkningen ned på turister som äter gris, dricker alkohol, spelar på casinon, ser västerländska ut som om de har lägre moral. Detta kan ses genom lokalbefolkningens ögon som ett hot mot deras traditioner, normer, värden och trosuppfattning (Freyer & Schröder 2006).

Sönmez (1998) påpekar i sin slutsats att djupare forskning behöver göras inom ämnet för att kunna utveckla en terrorism- och/eller en krishanteringsorganisation som klarar av att hantera sådana händelser.

Richters (1983) teori om resestilar stöttar Aziz' (1995) teori att lokalbefolkningen kan bli avundsjuka på turisterna. Exempel som tas upp är när turisternas resestilar avviker från landets gällande ideologier, klassbeteende och politisk kultur. Detta *kan* i förlängningen medföra att turister kan bli måltavlor för terrorattentat (Aziz 1995; Richter 1983).

3.6. Turistdestinationer och terrorism går hand i hand

Richter & Waugh Jr (1986) presenterade 1986 en teori som handlar om att turistdestinationer och terrorism går hand i hand på grund av massmedia. Richter & Waugh Jr (1986) är två av de forskare som en stor mängd andra forskare, som har studerat korrelationer mellan media, terrorism och turism har hänvisat tillbaka till, då dessa var en av de första inom den akademiska världen att skriva om dessa aspekter och problem. Användandet av deras teorier i detta arbete är en viktig del för att förklara de aspekter som andra forskare har hänvisat till och sedan utvecklat teorier genom dessa.

Massmedian blossar upp terrorattentat *för mycket* jämfört med hur många som dör i terrorattentat, vid sidan av andra händelser med dödlig utgång, menar Richter & Waugh Jr (1986). Ett exempel som styrker den teorin är att fler Amerikaner dog av att bli träffade av blixten eller av att falla och dö i ett badkar än att dö i ett terrorattentat (Richter & Waugh Jr 1986).

Trots ovanstående jämförelse, så menar Richter & Waugh Jr (1986) att turistdestinationer behöver ha i åtanke att förbereda sig för att terrorattentat *kan* ske samt förstå den riskuppfattning turister kan ha när det handlar om terrorism på destinationen. Turistdestinationer är enligt Richter & Waugh Jr (1986) en enkel plats för terrorister att kunna röra sig på och transportera sig till och från. Terrorister har också lättare att hålla sig anonyma på en turistdestination då de är plats med människor av många olika nationaliteter och många olika utseenden. Sönmez et al. (1999) har en liknande teori och nämner även att terrorister enkelt kan bära med sig stora finansiella resurser till en turistdestination.

Nedan följer exempel som kopplas till teorin om att turistdestinationer och terrorism går hand i hand, som uppmärksammats av Richter & Waugh Jr (1986).

Platser i utvecklade länder där turismen frodas är logiska platser att utföra terrorattentat på, då de väldigt ofta är bland de mest lukrativa i landet. Som nämnts tidigare så medför attacker mot turister mycket uppmärksamhet i media, vilket förvandlar terrorattentatet till en internationell nyhet snarare än en nationell. Detta gör att nyheten sprids globalt, även i länder där de kontrollerar media. När turister är måltavlor för terrorattentat är dessa personer ofta utvalda på grund av deras förmodade nationalitet. Regeringen i landet som turisterna kommer från kan ha uttalat sig med en viss politisk agenda som terrorister ogillar. (Richter & Waugh Jr 1986)

Ett annat exempel är att när Amerikanska turister är utvalda måltavlor för terrororganisationer så ses dessa attacker som "straff" mot beslut som tagits av den Amerikanska regeringen. Attacker riktade mot turister generellt sett, kan handla om att man vill "straffa" utvecklingen av turismen på platsen, där näringen och handeln på destinationen har frångått sin egen kultur och gjort den mer västerländsk. Eller så kan det handla om ägare med stark ekonomisk ställning som driver turismföretagen på platsen som terrororganisationerna vill "straffa", genom att avskräcka besökare i framtiden och orsaka ägarna ekonomisk skada. Något som också kan skada turistdestinationen är att arbetare blir avskräckta och inte vill åka dit och säsongsjobba/jobba. (Richter & Waugh Jr 1986)

Terrorister kan också provocera regeringen i landet så mycket så att regeringen överdriver kampen mot terrorismen och riskerar att använda överväld även mot civila och turister. Om exempelvis militären skulle börja vistas på turistdestinationer så skapar detta en oro hos turisterna. Själva användningen av militären för att kunna de-eskalera oro och gripa potentiella terrorister kan göra det värre än vad det egentligen är, så länge terrorismen inte ligger på inbördeskrigs- eller guerillanivå, menar Richter & Waugh Jr (1986).

Terrorister kan också vilja skapa kaos genom att påverka den sociala, politiska och ekonomiska aktiviteten på turistdestinationen. Det som man hoppas hända då är att få så mycket uppmärksamhet och skapa så mycket kaos som möjligt så att regeringen ber dem att återställa ordningen på platsen - att då indirekt "ta över kontrollen" av platsen. Den potentiella risken för eskalering av kaos på turistdestinationer ska inte underskattas, understryker Richter & Waugh Jr (1986).

Motiven till varför terrororganisationer använder sig av terrorism på turistdestinationer är enligt Richter & Waugh Jr (1986) på grund av den pågående förfallna kulturen (cultural decay) som sker på många turistdestinationer. Den kultur som funnits på platsen historiskt och som lokalbefolkningen värderar högt, blir mindre relevant då turistdestinationer vill kunna locka internationella turister. För att locka turister inkluderar man "alla" olika sorters kulturer på platsen och exkluderar inte någon annan kultur. Denna motivering är vanligast i utvecklingsländer, då många av dessa länder är ovana med multikulturella relationer.

Ytterligare två forskare påpekar att terrorister som attackerar turister är en form av "straff" mot ekonomiskt starka ägare av turismföretag. Terroristerna vill visa sitt missnöje med att dessa företag har utvecklat destinationen till en ekonomiskt välmående plats tack vare välkommandet av andra kulturer med ökad inströmning av turister som följd (Freyer & Schröder 2006). När turisterna är en måltavla för terrorister så fokuserar internationell media på attacken och platsen. Terroristerna siktar in sig på att försvaga den politiska- och polisiära makten på platsen. Attacker på turistdestinationer kan *medföra* en stor *negativ* påverkan på platsens största inkomstkälla, med sjunkande besökarantal och ekonomiska svårigheter för turismföretagen och turistdestinationen som följd (Freyer & Schröder 2006).

Det har visat sig vanligt att terrorattentat endast påverkar turisternas resande under ett par månader direkt efter att ett attentat har skett, därefter ökar resandet igen. Faktorer som bidrar till att resandet åter ökar är egen ökad riskuppfattning genom ökade kunskaper om terrorism och resande samt färre "överdrivna" inslag i publika media. Men när ett nytt attentat händer så ökar oron och resandet minskar igen. (Freyer & Schröder 2006). Pizam & Fleischer (2002) förklarar samma fenomen utifrån hela besöksnäringen som sådan, i en studie, gjord i Israel mellan 1991 och 2001. Resultatet av studien visade att det tar mellan 6 till 12 månader för besöksnäringen att återhämta sig helt och hållet efter att terrorattentat har skett. Genom att jämföra tiden för återhämtning mellan olika länder där det inträffat terrorattentat, kan man se att resultaten mellan länderna, utifrån frekvensen av terrorattentat som har skett, varierar, menar Pizam & Fleischer (2002).

Som tidigare nämnts är säkerhet en av de viktigaste aspekterna inom turism. Freyer & Schröder (2006) förklarar att även i säkra länder där terrorattentat inte har skett särskilt ofta behöver säkerhetsaspekten vara något som turistdestinationer och regeringar tar på allvar. Detta med anledning av att det alltid finns en viss risk att attentat kan ske var som helst vilken därefter otvetydigt kommer ha en negativ inverkan på turismflödet. Enligt Freyer & Schröder (2006) måste regeringsrepresentanter bli bättre på att ha en kontinuerlig dialog med nationella- och internationella informationskanaler för att tidigt kunna gå ut med varningar och reseavrådan till länder (eller inom ett land) som uppfattas instabilt. Vilket också förhoppningsvis leder till mindre spekulationer från medias sida.

En annan studie visar att länder som dessutom har politisk instabilitet, som exempelvis i Afghanistan och Pakistan, påverkas turismflödet över en längre tid än i länder med politisk stabilitet. Detta förklaras med att regeringar i politiskt instabila länder ofta även har en instabil regeringsapparat, vilket medför att turisterna inte känner sig tillräckligt trygga med landets förmåga att upprätthålla en tillräckligt hög säkerhetsnivå för turister (Saha & Yap 2014).

Saha & Yap (2014) har gjort en studie över 70 större terrorattentat som skedde mellan 1985 och 1998 i 28 olika länder. I studien kom man fram till att närmare fyra femtedelar (79 procent) av terrorattentaten direkt orsakade markant minskade turistflöden till de länder de skedde i. De konstaterade också att det var stor variation mellan länderna hur lång tid det tog innan turismflödet sedan återgick till deras tidigare nivåer före terrorattentaten. Det varierade mellan en till sex månader mellan de 28 olika länderna. För hälften av länderna i studien tog det cirka tre månader att återgå till samma nivå på turismflödet som före attentaten (Saha & Yap 2014).

3.7. Terrorismens påverkan på Turkiet

En tidningsartikel som publicerades av Parry (2016) på Travel Trade Gazette UK & Ireland beskriver hur ett flertal stora turismföretag har trappat ner eller helt enkelt stoppat sina turismverksamheter till och i Turkiet på grund av terrorattentaten som skett runt om i Turkiet under februari, mars och april i år. Terrorattentaten som skedde i Istanbul i februari och mars uppgavs vara den allra främsta orsaken. Terrorattentaten under dessa månader har alltså lett till att antal avbokningar till Turkiet har ökat markant jämfört med samma månader under tidigare år. Även om terrorattentaten inte har skett specifikt på turistdestinationer med inriktning på sol och bad, utan i storstäder, så har oron ökat även bland de turister som söker sig till Turkiet för sol och bad (Parry 2016).

I tidningsartikeln beskriver de också hur enkelt det är att ta del av information hemifrån genom media vad som händer i Turkiet. Media visar upp bilder på sönderbombade hus och människor i nöd och detta leder till en ökad oro hos turister (Parry 2016).

Terrorattentaten innebär stora ekonomiska förluster för Turkiets besöksnäring. Från 2001 och fram till och med 2008 har terrorattentat i Turkiet medfört att cirka 6 miljoner turister ändrat sitt val, och bestämt sig för att inte besöka Turkiet. (Yaya 2009). I en annan beräkning som gjorts har man fått fram att terrorattentaten som skedde under 2006 har kostat besöksnäringen i Turkiet mer än \$700 miljoner (Yaya 2009). Enligt Yaya (2009) har terrorattentat i Europa, USA eller närliggande länder till Turkiet inte påverkat turismflödet till Turkiet över huvud taget.

Efter attackerna som skedde 11e september 2001 har en minskning skett i det internationella resandet mellan kontinenter, vilket även märktes i Turkiet, som ett slags "spill-effekt". Med "spill-effekt" avses att attackerna i USA även påverkade turisternas riskuppfattning till andra länder som också antogs ha fått ett instabilt läge till följd av 11 september 2001 (Yaya 2009). På grund av 11 september-attackerna uppstod också oro bland resenärer för ökade risker vid långdistansresande, så man undvek att besöka länder som låg "långt bort". Turismflödet till Turkiet har totalt sett varit lägre efter attackerna jämfört med de prognoser som gjordes innan 11 september 2001 (Yaya 2009).

Yaya (2009) menar att det finns skillnader i terrorns historia i Turkiet jämfört med hur man ser på terrorattentat som skett i den övriga världen. I övriga världen utgår man ifrån de stora terrorattentaten som skett enstaka gånger medan det i Turkiet har skett terrorattentat betydligt oftare och under längre tid (de senaste tre till fyra decennierna) samt att de har haft mer inhemsk grund som motiv. Flera olika terrororganisationer har ända sedan tidigt 80-tal orsakat skada i både Turkiets rurala delar och landets större städer (Yaya 2009).

Det är främst tre olika stora grupperingar av terrororganisationer som har varit aktiva i Turkiet sedan 80-talet. Den första (och största) är kurdiska separatist terrorgrupper, den andra är radikala islamistgrupperingar och den tredje är de som har klassats som radikala vänsterterrororganisationer. Ideologierna i dessa grupperingar påminner om varandra, vissa saker överlappar med varandra på så sätt att de vill åstadkomma liknande effekter (Yaya 2009).

Sedan tidigt 2000-tal har terrorattentat i Turkiet minskat i hög grad (Yaya 2009).

Trots att en stor minskning har skett så är risken fortfarande väldigt hög att ett terrorattentat kan ske, varför turister avråds från att resa till flera delar av Turkiet (Swedenabroad 2016).

Turkiets geografiska närhet till ett allmänt oroligt större område utgör också en risk för Turkiet att påverkas av detta. Turkiets olika terroristgrupperingar kan påverkas av terrorattentat i grannländerna och inspireras till egna attentat i antingen grannländer eller inom Turkiets gränser, för att få uppmärksamhet och ökad makt (Yaya 2009).

Just för att turism i Turkiet är en relativt sett betydande del av Turkiets BNP (Se del 2.2) så är det, enligt Feridun (2011), ett av skälen till att terrororganisationer väljer besöksnäringen som måltavla för sina attentat. Att ge sig på turismen blir en framgångsrik strategi för att orsaka betydande skada för den Turkiska ekonomin och bilden av Turkiet internationellt, samtidigt som dessa terrororganisationer får möjlighet att sprida sina ideologier (Feridun 2011).

Sedan 1980 har Turkiet behövt spendera mer än \$300 miljarder i direkta kostnader för att återställa det terrorism har orsakat och bekämpning mot den, enligt Polat & Uslu (2013). Den totala kostnaden för landet som terrorismen orsakat beräknas vara betydligt högre om man därutöver adderar de indirekta kostnaderna, såsom nedlagda företag, minskad sysselsättning och ökad arbetslöshet som uppstått i terrorismens spår (Polat & Uslu 2013).

Många olika undersökningar har visat att terrorismen har hämmat den tillväxt som hypotetiskt sett skulle kunna ha skett om inte terrorattentat hade skett så frekvent som det gör i Turkiet. Ett exempel på det är Diyarbakir och närliggande områden runt omkring; som har haft en väldigt låg ekonomisk tillväxt och samtidigt har varit utsatt för ett hundratal terrorattentat sedan 1980-talet (Polat & Uslu 2013).

Att turister känner sig särskilt utsatta i Turkiet tas upp av Yaya (2009) som menar att det är på grund av att den globala median frekvent rapporterar kring attackerna just där. Yaya (2009) anger samma skäl som Bianchi (2006) att medias rapportering kan öka turisternas känsla av oro och utsatthet, som vi redogjorde för tidigare i den första delen av teoriavsnittet. Om turister i praktiken berörs av terrorn i Turkiet är det en stor chans att internationell media rapporterar om det. Därav får terrorattentat större uppmärksamhet, vilket också bidrar till att regeringen i Turkiet tvingas förhandla med terrororganisationerna och möjligtvis går med på vissa av terrororganisationernas krav och önskemål på förändring (Yaya 2009).

Yaya (2009) diskuterar, precis som Seabra et al. (2014), kring att säkerhetsrisken och turistens känsla av utsatthet kan påverka även turistens *val* av resmål, vilket som tagits upp i tidigare delen av teoriavsnittet. Om säkerheten upplevs bättre i ett annat land jämfört med Turkiet så väljer turisten oftast det landet istället, bara på grund av att kunna känna sig säker.

Yaya (2009) påstår att terrorism påverkar turism, men att turismen inte påverkas av terrorism. Men Yaya (2009) säger samtidigt att turismen ändå påverkas till viss del, exempelvis sänktes besöksnäringens ekonomiska vinning, mellan 1991 och 2001, med med 5,21 procent enbart på grund av terrorism i Turkiet.

Under cirka 20 års tid skedde det sammanlagt 1292 terrorattentat i Turkiet, mellan januari 1985 till och med december 2006. Detta innebär cirka nio terrorattentat per månad i genomsnitt och majoriteten av dessa terrorattentat var riktade mot Turkiska medborgare. De terrorattentat där medborgare från andra länder var måltavlor skedde i stora städer, såsom Istanbul, Ankara och Izmir. Dessa terrorattentat var till största delen riktade mot kända turistattraktioner i städerna, områden där västerländsk kultur blivit alltmer vardaglig (Yaya 2009). Mellan 1984 och 2006 har cirka 36 000 människor mist sina liv på grund av terrorattentat i Turkiet (Polat & Uslu 2013).

Feridun (2011) menar att det är från och med mitten av 1990-talet som turister och turistdestinationer har blivit nya måltavlor för terrorgrupperingarna i Turkiet. Det har skett ett flertal terrorattentat på populära turistdestinationer, såsom i Istanbul, Ankara, Marmaris och Cesme. Feridun (2011) tar även upp att det dåvarande kriget i Irak samt konflikten mellan Turkiet och Grekland kunde ha haft en slags "spill-effekt" på turismflödet till Turkiet.

I Antalya placerade PKK-följare 1993 en bomb i en hamn där turister ofta vistas. När bomben sprängdes blev 26 personer allvarligt skadade och nio av dem var tyska turister. Följden av detta i tysk media blev ett stort reportage om explosionen, PKK, turism i Turkiet, terrorism i Turkiet och säkerhet i Turkiet. I och med detta omfattande reportage blev tysk media anklagade för att hålla en anti-Turkiet kampanj (Freyer & Schröder 2006).

Mellan april och juni 1994 skedde fem stycken terrorattentat i Turkiet, varav fyra terrorattentat var direkt riktade mot turismen och 23 turister blev allvarligt skadade. Dessa attacker rapporterade media mycket om och vanligtvis väcker reportage om terrorism som påverkat turister mer intresse hos den som tittar än vad ett terrorattentat exempelvis mot statliga förläggningar hade gjort. Däri ligger motiveringen till varför terrororganisationer siktar in sig på turister, då de vet att media kommer att lägga mycket fokus på händelsen och ger dem exponering i internationell media (Freyer & Schröder 2006).

4. Empirisk studie

I detta kapitel presenterar författarna de primära och sekundära data de har samlat in till arbetet. Primära data i detta arbete är svaren från enkätundersökningen som sedan konverteras till diagram för att göra det enkelt för läsaren att tolka dessa för läsaren. Sekundära data i detta arbete är statistik som visar antalet inresta svenska medborgare till Turkiet, samt antalet terrorattentat som har inträffat i Turkiet under senaste decenniet. Beslutsdokumentet från Utrikesdepartementet har också redovisats i detta kapitel.

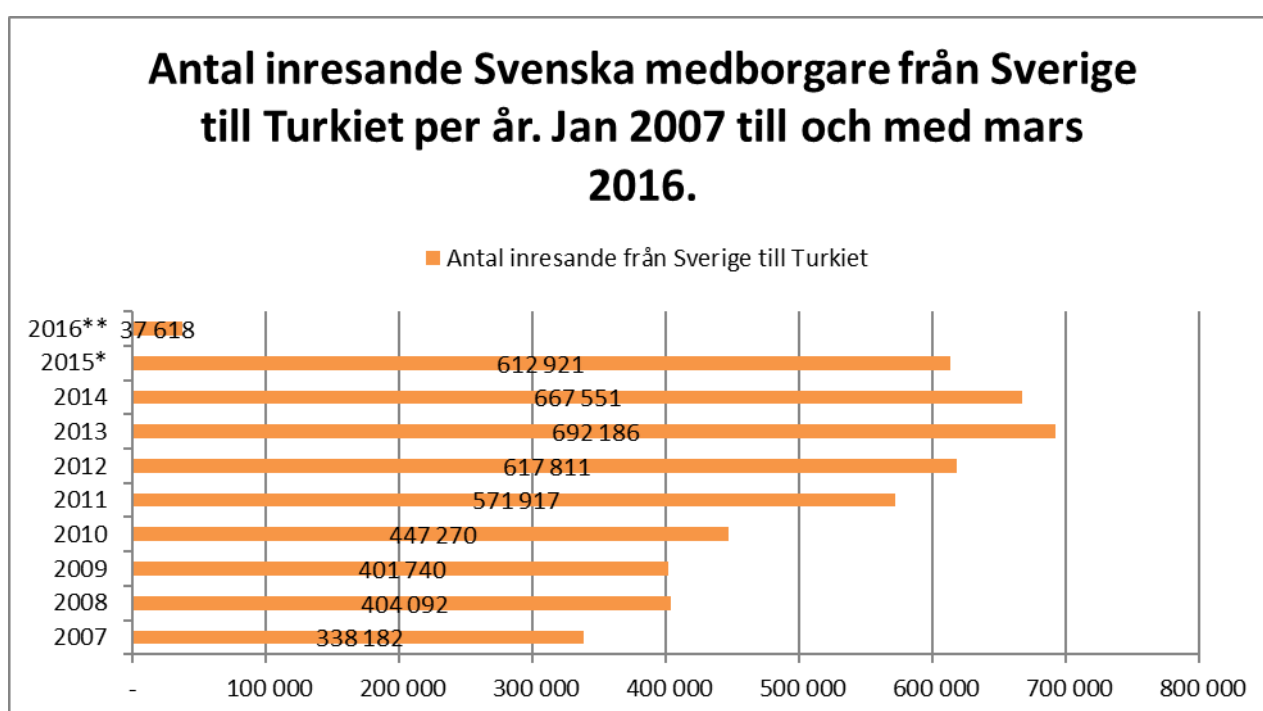
4.1. Turismutveckling i Turkiet

Besöksnäringen är, och kommer i framtiden sannolikt att vara, en av de viktigaste näringarna i Turkiet. Besöksnäringen i Turkiet har ökat med 248 procent från 1999 till 2005 och Turkiets andel av hela besöksnäringen i världen var år 2005 2,06 procent (Yaya 2009). År 2008 var besöksnäringen den näringen som genererade näst mest BNP per capita av alla näringar i landet, då låg den på cirka 5 procent. Vilket kan jämföras med 1980-talet då besöksnäringen i Turkiet endast genererade 1 procent av BNP per capita (Yaya 2009; Feridun 2011).

Den ekonomiska tillväxten inom turistsektorn i Turkiet har mer än tredubblats under 20 år (1988-2008) och det Turkiska Ministeriet för Kultur & Turism förutspår i sin framtidsplan, som sträcker sig fram till 2023, att besöksnäringen kommer att generera mer än \$86 miljarder och locka fler än 63 miljoner turister till landet (Yaya 2009).

4.2. Antal resenärer från Sverige till Turkiet senaste decenniet

I det här avsnittet har författarna skapat ett diagram (se Figur 4) som visar antalet inresta svenska medborgare till Turkiet från 2007 till 2016. Författarna ansåg att statistiken kan förenkla att generalisera, samt bekräfta enkätsvaren, om dessa data jämfördes med antalet terrorattentat som har inträffat i Turkiet under dessa år. Alla data som har använts till denna statistik är tagen från Ministry of Culture and Tourism i Turkiet (2016). Statistiken som använts är från januari 2007 till och med mars 2016 (med ett undantag för december 2015 som inte finns tillgänglig). Statistik från 2006 och tidigare fanns ej tillgängligt.

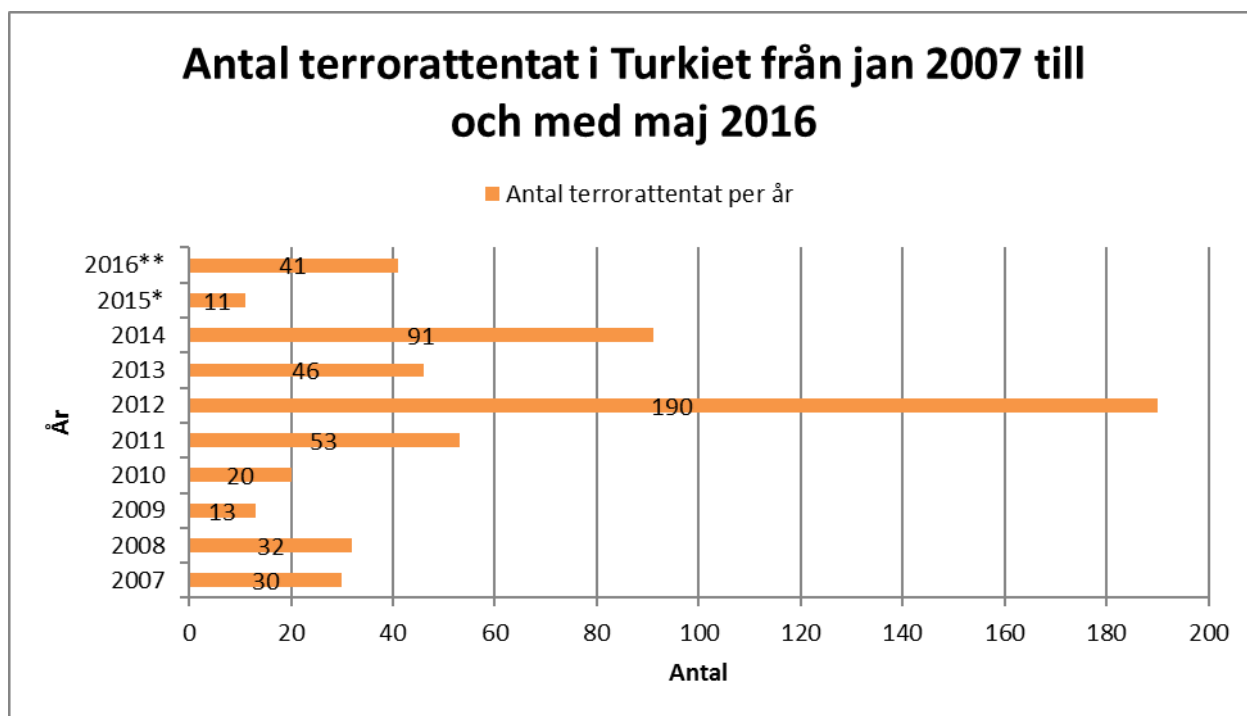
Figur 4. Antal inresande svenska medborgare till Turkiet januari 2007 – mars 2016.

*Statistik saknas december 2015.

**Statistik saknas, pågående år.

I figur 4 visar det sig att 692 186 svenska medborgare besökte Turkiet 2013. Detta är det högsta antalet svenska medborgare som har besökt Turkiet någonsin. Det minsta antalet från urvalet var 2007, då denna siffra låg på 338 182. I figur 4 ses en stadig ökning av det totalt antal inresta svenska medborgare till Turkiet från och med 2007 till och med 2013. Sedan år 2014 och 2015 har det skett en tydlig minskning. Se Bilaga 1 för detaljerad månadsstatistik.

4.3. Terrorattentat som skett i Turkiet senaste decenniet

Figur 5. Antal terrorattentat i Turkiet januari 2007 – maj 2016.

* Kan vara ofullständig angående antal terrorattentat då ingen officiell statistik har förts för totalen på detta år.

** Statistik saknas, pågående år.

I Figur 5 visas det totala antalet terrorattentat som skett i Turkiet från och med 2007 till och med 2016, årsvis (för detaljerad månadsstatistik se Bilaga 2).

Statistiken om antalet terrorattentaten är tagna från ett flera olika källor, bland Turkiska- och internationella media. Antalet terrorattentat som skett i Turkiet 2015 och 2016 var svårare att hitta, då dessa ännu inte blivit inräknade i Global Terrorism Database (2015). De källor som användes för att sätta samman denna statistik var; Aljaazeera (2016), Anadolu Agency (2016a; 2016b; 2016c), BBC (2016), CNN Türk (2016), Euronews (2016), GOV.UK (2016a; 2016b), GTD (2016), Haber Detaylari (2016), Hurriyet daily news (2016a; 2016b; 2016c; 2016d; 2016e; 2016f; 2016g), Independent (2016a; 2016b), Le Figaro (2016), L'orient le Jour (2016a; 2016b), Le parisien (2016), Russia Today (2016), Reuters (2016a; 2016b; 2016c; 2016d; 2016e; 2016f; 2016g), Sky News (2016), Swedenabroad (2016), The Indian Express (2016), The Telegraph News (2016), TRT World (2016), Whnt News (2016) och Yeni Safak (2016).

Under 2012 skedde sammanlagt 190 terrorattentat. Detta är den högsta årliga siffran mellan 2007 och 2016. Det nuvarande året (2016) har haft flest terrorattentat under mars månad, med 11 terrorattentat, och i april månad med 16 terrorattentat i relation till motsvarande månader under åren 2007 till och med 2016 (Se Bilaga 2).

2016 har varit ett turbulent år när det gäller terrorattentat i Turkiet. Städerna Istanbul, Diyarbakir och Ankara har varit måltavlor för terrorattentat som har tagit livet av cirka 100 personer och allvarligt skadat uppemot 150 personer. Ett flertal av dessa terrorattentat var riktade mot områden där turister vistas. De som ligger bakom dessa terrorattentat är DHKP-C, Daesh och PKK (GOV.UK 2016b). Totalt skedde 527 terrorattentat i Turkiet mellan januari 2007 och maj 2016 och cirka 320 av dessa misstänks PKK ha stått bakom enligt Global Terrorism Database (2015).

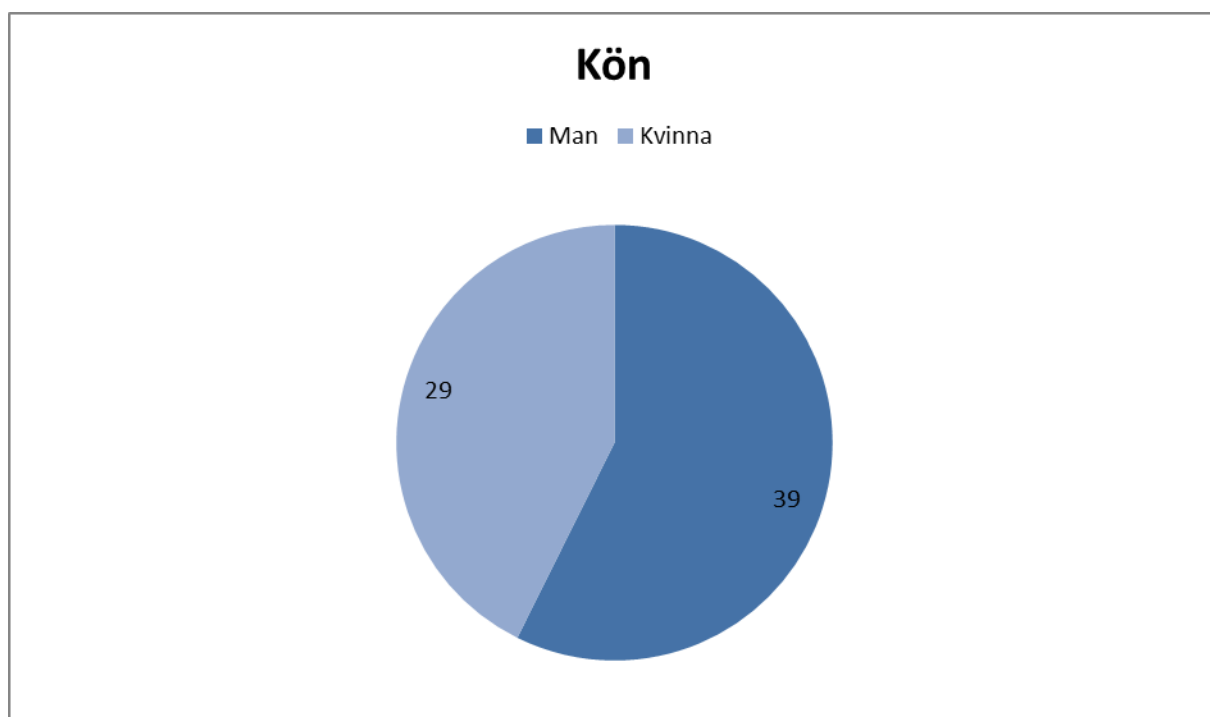
Källorna till antalet terrorattentat är inte enbart skrivna på Engelska eller svenska, vissa är skrivna på Turkiska och Franska.

4.4. Enkätundersökningen

Enkätundersökningen bygger på 68 respondenter. Enkäten genomfördes den 8 maj 2016 i Karlstad. Nedan följer en presentation av svaren på varje fråga. Siffrorna i diagrammen visar antalet respondenter i frågan. Respondenterna besvarade personliga uppgifter om kön och ålder, inte sin nationalitet. Samtliga enkäter besvarades på svenska.

Sammanfattning för enkätundersökningen per fråga:

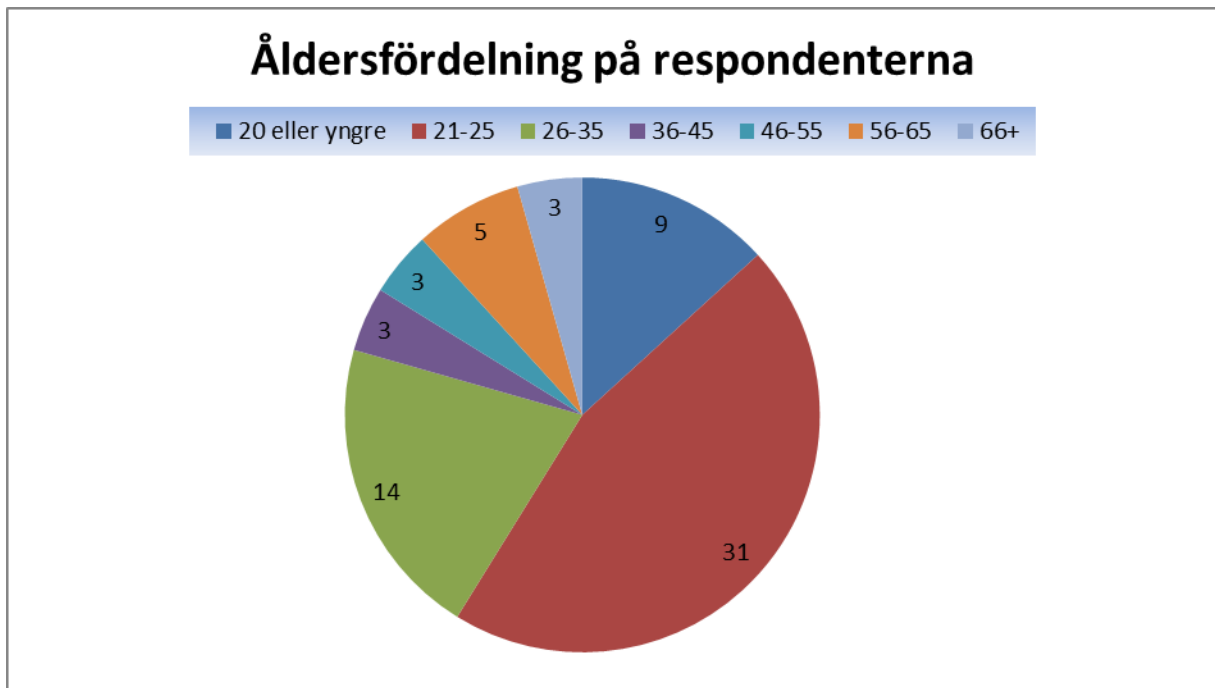
Fråga 1

Figur 6. Könsfördelning enkätundersökning.

Figur 6 visar respondenternas könsfördelning som var den inledande frågan i enkäten. Majoriteten av respondenterna var män. Det var 39 män och 29 kvinnor som deltog i undersökningen.

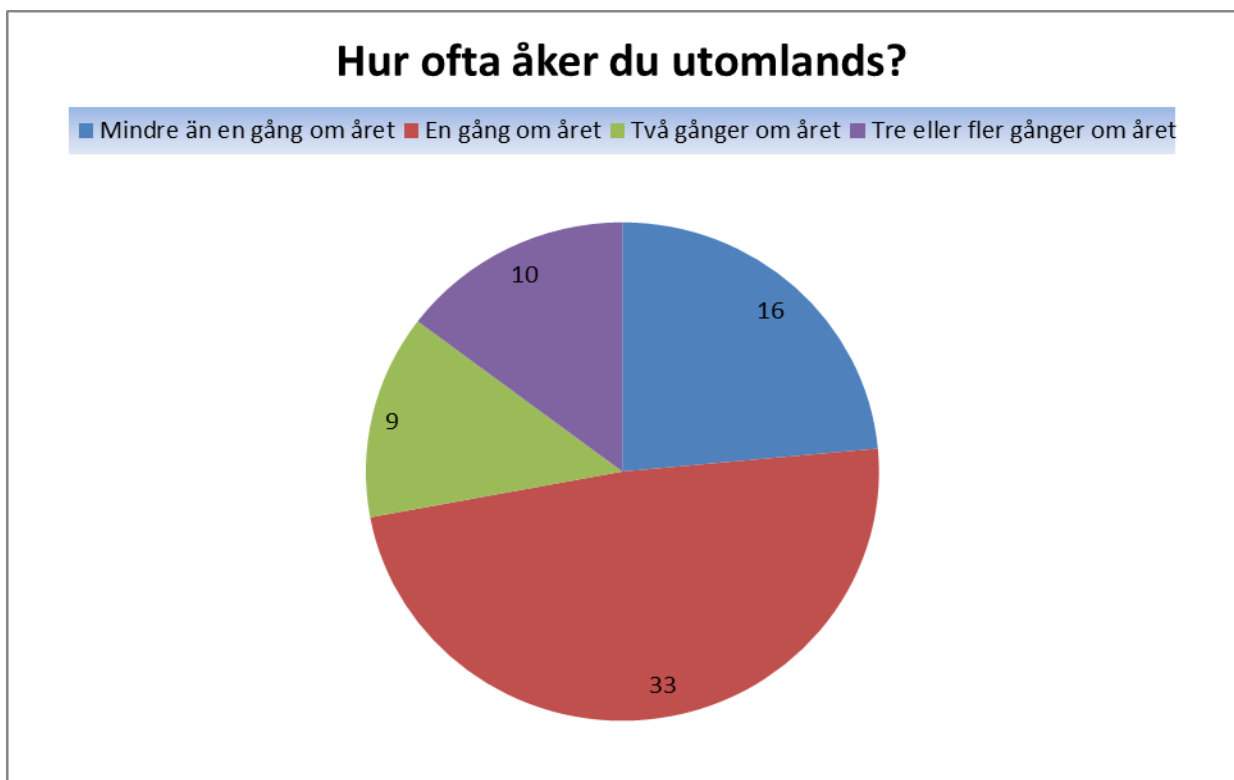
Fråga 2

Figur 7. Åldersfördelning enkätundersökning.

Figur 7 visar respondenternas åldersfördelning. Större delen av respondenterna, 31 personer, var mellan 21-25 år gamla. Andra största fördelningen, 14 personer, var mellan 26-35 år gamla.

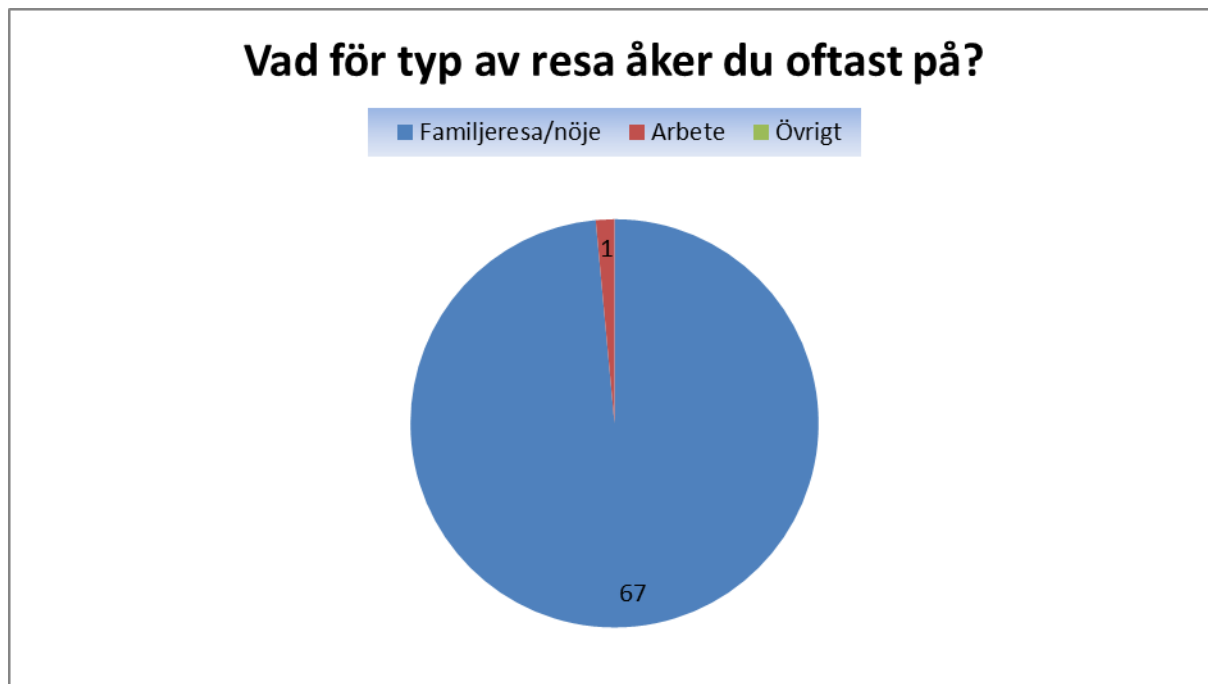
Fråga 3

Figur 8. Resefrekvens respondenter enkätundersökning.

Figur 8 visar fråga 3, där enkätundersökningen frågade efter respondenternas resvanor. Där majoriteten svarade att de reser 1 gång om året och andra största uppdelningen var mindre än en gång. Vilket betyder att flesta av respondenterna reser 1 gång om året eller mindre än så.

Fråga 4

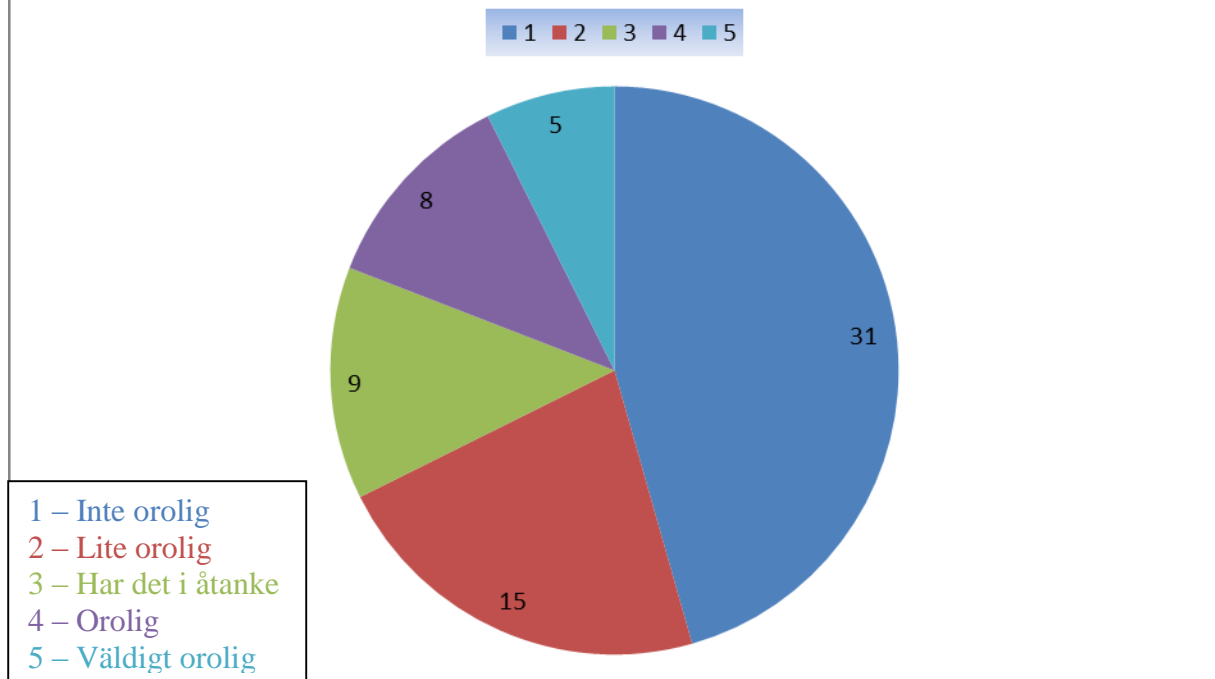

Figur 9. Typ av resa, respondenter enkätundersökning.

Fråga 5

Figur 9 visar vilken typ av resa respondenterna vanligast åker på. Det visade sig att nästan alla respondenter, 67 individer, reser med familjen eller för nöjen. Det var endast en respondent som kategoriserade sitt resande som arbetsresa.

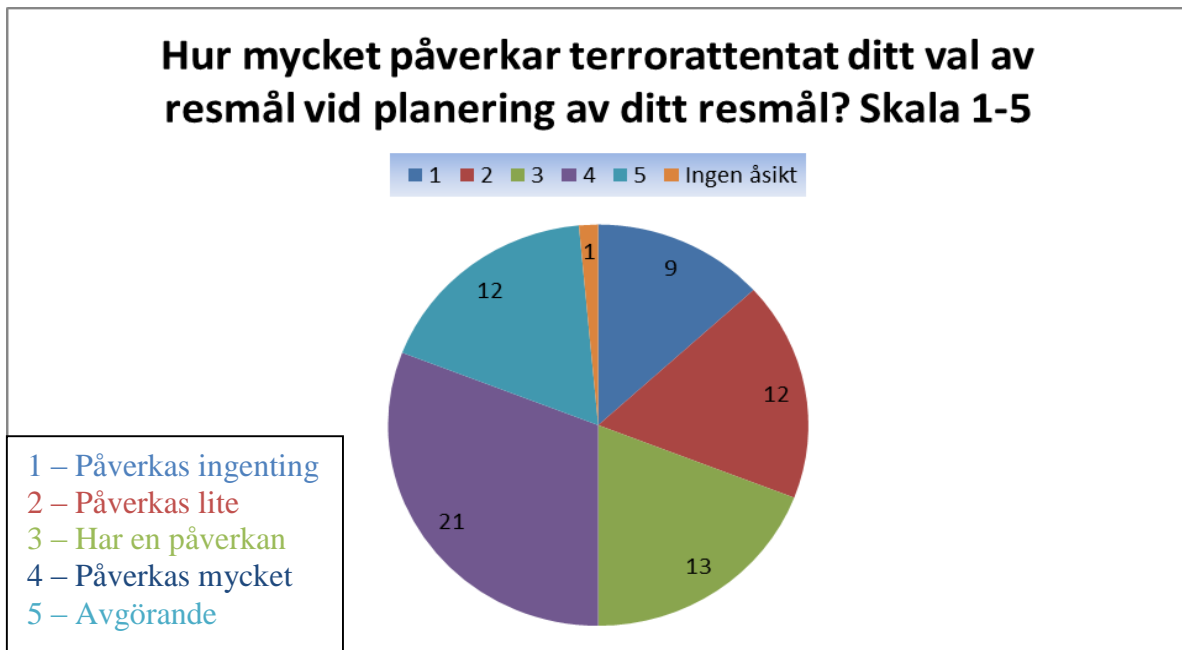
Hur orolig är du över att terrorattentat kan ske när du reser? Skala 1-5

Figur 10. Oro över terrorattentat, respondenter enkätundersökning.

I fråga 5 i enkätundersökningen (se Figur 10) visade det sig att majoriteten av respondenterna inte är oroliga över att terrorattentat kan ske när de reser. Endast fem respondenter ansåg att de känner sig väldigt oroliga över att terrorattentat kan ske när de reser, medan 31 respondenter inte alls ansåg sig oroliga över att terrorattentat kan ske när de reser.

Fråga 6

Figur 11. Påverkan terrorattentat, respondenter enkätundersökning.

Fråga 6 (se Figur 11) visar upp hur mycket terrorattentat påverkar respondenternas val av resmål när de planerar en resa. Det visade sig majoriteten påverkas mycket av terrorattentat när de planerar en resa. Andra största uppdelningen var 13 respondenter som svarade att terrorattentat har en påverkan på hur mycket terrorattentat påverkar valet av resmål.

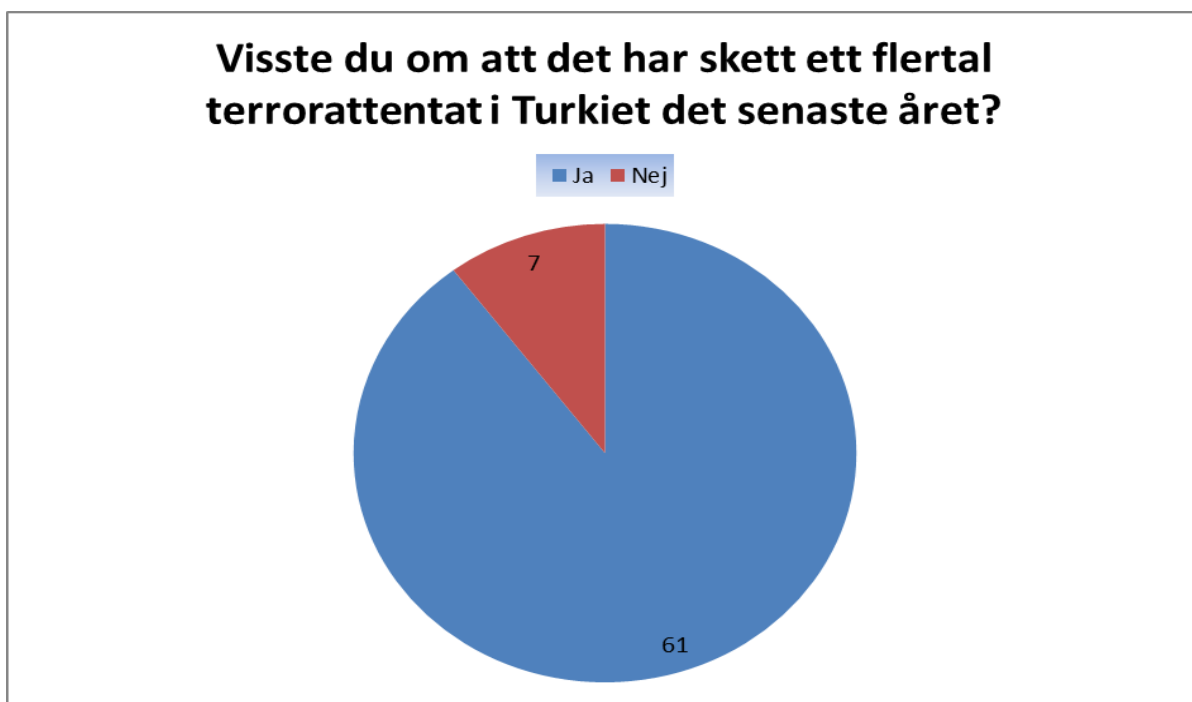
Fråga 7

Figur 12. Resvaneförändringar, respondenter enkätundersökning.

Figur 12 visar respondenternas svar i förhållning till hur mycket deras resvanor har förändrats efter att terrorattentat uppmärksammats i media, som var den sjunde frågan i enkätundersökningen. Det svarsalternativ som fick högst svarsfrekvens var att deras resvanor inte har förändrats något alls, med 25 respondenter. Den med näst högst svarsfrekvens var gruppen som svarat att det har påverkat dem väldigt lite. Det var endast två respondenter som svarade att deras resvanor har förändrats väldigt mycket efter att terrorattentat uppmärksammats i media.

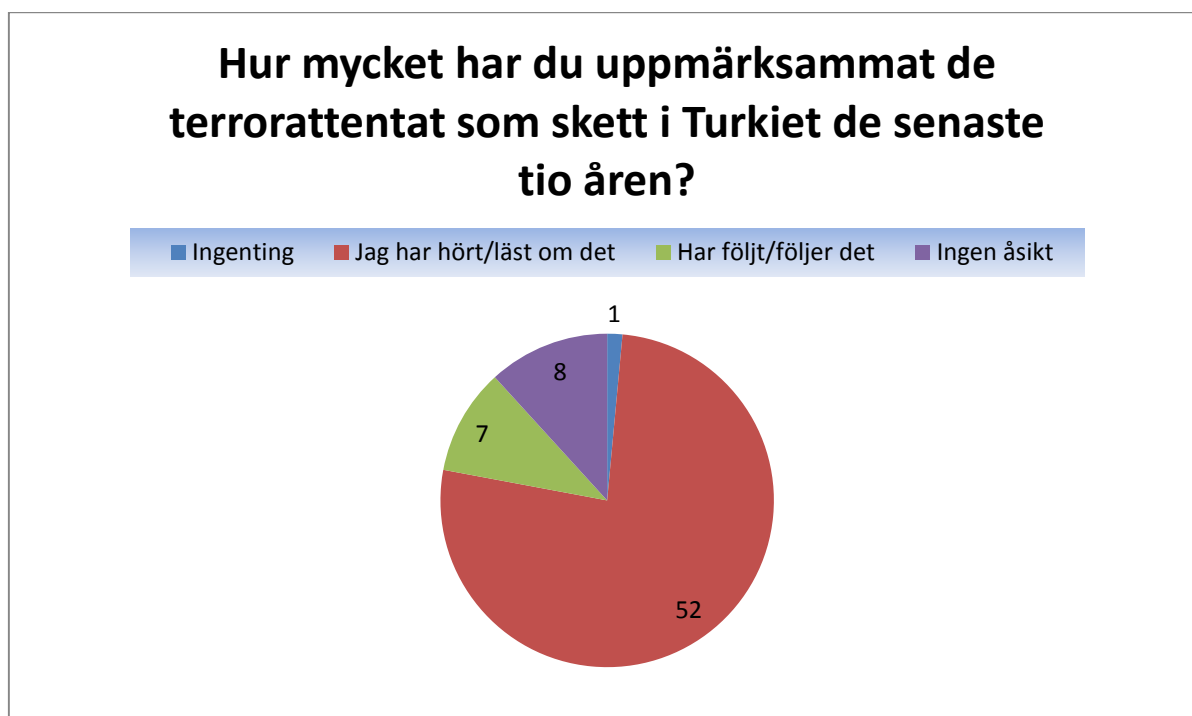
Fråga 8

Figur 13. Om respondenten visste att ett flertal terrorattentat har skett i Turkiet det senaste året.

Fråga 8 (se Figur 13) visar om respondenterna visste om terrorattentat hade inträffat i Turkiet det senaste året eller inte. Majoriteten av respondenterna, 61 individer, svarade ja, det vill säga att de visste om det. Sju svarade nej, dessa respondenter visste inte om terrorattentater som hade inträffat i Turkiet de senaste åren.

Fråga 9

Figur 14. Hur mycket respondenten uppmärksammat de terrorattentat som skett i Turkiet de senaste tio åren.

På fråga 9 (se Figur 14) undersöktes det om hur mycket respondenterna uppmärksammat de terrorattentat som har inträffat i Turkiet de senaste tio åren. Det visade sig att delen av respondenterna, med 52 svarande, sade att de hade hört eller läst om det. Sju personer svarade att de har följt utvecklingen i Turkiet de senaste tio åren, eller följer den. Åtta personer svarade att de inte hade någon åsikt kring detta och en person hade inte uppmärksammat dessa alls.

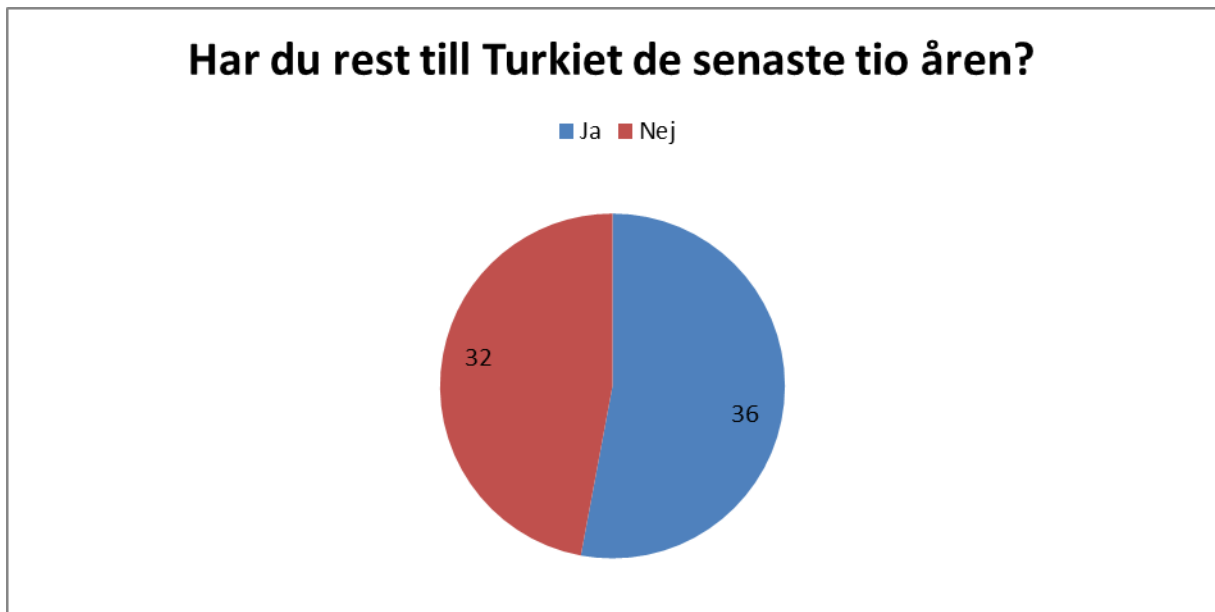
Fråga 10

Figur 15. Om respondenten läser Utrikesdepartementets avrådan när denne planerar en resa eller ska besöka ett visst land.

Fråga 10 (se Figur 15) visar upp om respondenterna läser Utrikesdepartementets avrådan när de planerar en resa. Det visade sig att majoriteten av respondenterna, 37 individer, svarade att de aldrig läser Utrikesdepartementets sida angående avrådan när de planerar att besöka ett visst land. Det var 11 respondenter som svarade att de sällan läser den, 14 respondenter svarade att de läser den ibland, tre svarade att de läser den ofta och endast tre respondenter svarade att de läser den varje gång när de planerar en resa till ett visst land.

Fråga 11

Figur 16. Om respondenten har besökt Turkiet de senaste tio åren.

Fråga 11 (se Figur 16) frågade om respondenterna hade rest till Turkiet under de senaste tio åren. Det visade sig att en knapp majoriteten hade det. 36 personer svarade ja och 32 personer svarade nej.

Fråga 12

Figur 17. Om respondenten skulle kunna tänka sig att besöka Turkiet inom de närmsta fem åren.

På fråga 12 (se Figur 17) i enkätundersökningen frågades det om respondenten skulle kunna tänka sig att besöka Turkiet de närmsta fem åren. Där svarade också en knapp majoriteten att de skulle kunna tänka sig att göra det. 34 respondenter svarade att de skulle kunna tänka sig att besöka Turkiet inom de närmsta fem åren, 33 respondenter svarade att de inte skulle kunna tänka sig att göra det, en person var osäker och svarade ”vet ej”.

4.5. Sammanfattning empiri

Sammanfattningsvis var majoriteten som deltog i undersökningen män (se Figur 6) samt den största åldersgruppen av respondenterna var 21-25 år (se Figur 7). Undersökningen visade att respondenterna över lag inte var oroliga för ett terrorattentat kan hända när de reser (se Figur 10), däremot har de detta i åtanke och påverkas av det i planeringsfasen av en resa (se Figur 11). Det visade sig att de som reser ”två gånger” och ”tre eller fler gånger” per år, är mindre oroliga över att terrorattentat kan ske när de reser än de som inte reser lika mycket (en gång eller färre än en gång per år)(se Figur 8). Undersökningen visade även att majoriteten av respondenterna kände till att terrorattentat har inträffat i Turkiet det senaste året (se Figur 13), samt att dessa hade hört eller läst om terrorattentat som har skett i Turkiet de senaste tio åren (se Figur 14). Respondenternas svar visade att majoriteten aldrig tar del av Utrikesdepartementets avrådan när de planerar en resa (se Figur 15). Denna fråga går författarna in på djupare i analysen och slutsatsen, då det är en viktig aspekt i analysprocessen för att därefter se samband mellan svaren från respondenterna och de teoretiska utgångspunkterna. Största delen av respondenterna, 36 personer, hade varit i Turkiet de senaste tio åren (se Figur 16) men på nästa fråga (se Figur 17) om dessa skulle kunna tänka sig att resa dit igen inom de närmsta fem åren så besvarade endast 19 respondenter ”ja”. Av de 32 respondenter som svarade att de inte hade besökt Turkiet de senaste tio åren svarade hela 15 personer ”ja” på frågan om de skulle kunna tänka sig att besöka Turkiet inom de närmsta fem åren.

Ett flertal av svaren på enkätundersökningens frågor tas upp i analyskapitlet eftersom svaren är av vikt när det kommer till att se sambanden mellan respondenternas svar på olika frågor, kopplat till de teoretiska utgångspunkterna och övrig statistik som förts samman i den empiriska delen.

4.6. Mailkontakt Utrikesdepartementet

Författarna har haft mailkontakt med Utrikesdepartementet då författarna hade ett par funderingar kring vilka som är delaktiga vid beslutet att gå ut med en avrådan att resa till ett land, samt information kring varför och hur beslutet togs till den senaste uppdaterade avrådan för svenska resenärer som planerar att åka till Turkiet. Se Bilaga 3 för mailkontakten.

Författarna har tagit del av beslutsdokumentet för den senast uppdaterade avrådan. Detta beslut togs den 23 februari 2016 av Jon Åström Gröndahl, chef för Enheten för konsulära och civilrättsliga ärenden. En kopia av beslutet vidarebefordrades till oss den 10 maj 2016⁴.

I detta beslutsdokument avråder man svenska resenärer att inte besöka något av områdena i Turkiet som ligger nära gränsen till Syrien, samt till regionen Diyarbakir, på grund av säkerhetsläget som råder där för närvarande.

Utöver dessa områden så avråder Utrikesdepartementet från icke nödvändiga resor till städerna Hatay, Gaziantep, Kilis, Mardin, Sanilurfa, Sirnak och Siirt i närområdet mot Syrien och till provinserna Tunceli, Bingöl, Iğdir och Agri i östra Turkiet samt Hakkari vid den irakiska gränsen. Se Bilaga 4 för beslutsdokumentet i sin helhet.

⁴ Malin Söderlund Enheten för konsulära och civilrättsliga ärenden, Utrikesdepartementet, e-mail den 10 maj 2016.

5. Analys

I detta kapitel har författarna analyserat och förklarat svaren från enkätundersökningen i korrelation till de teoretiska utgångspunkter som gjorts i arbetet. Författarna har också analyserat korrelationerna mellan antalet inresta svenska medborgare till Turkiet kopplat till antalet terrorattentat som skett i Turkiet de senaste tio åren.

5.1. Enkätundersökning och teoretisk ansats

I den här delen har korrelationer mellan svaren från enkätundersökningen och de teoretiska utgångspunkterna analyserats. Logiska och ologiska korrelationer mellan dessa har uppmärksammats, exempelvis hur teorier kan säga emot svaren som framkommit från enkätundersökningen och vice versa. Alla svar från enkätundersökningen har inte kunnat kopplas till teorier eller andra frågor på grund av att dessa inte har något samband till de teoretiska utgångspunkter som tagits i arbetet.

Av de fem svarsalternativ (1-5 där 1 är minst) som gavs till fråga 6 (se Figur 11), hur mycket terrorattentat påverkar val av resmål vid planeringsfasen, så visade det sig att majoriteten har detta i åtanke när de planerar en resa. Seabra et al. (2014) påpekar att turister blir påverkade av terrorattentat på det sättet att de väldigt ofta har medias rapportering kring terrorattentat i åtanke när de planerar en resa. Detta kan vara en fördel för turisten, då individen varnas från att åka till en farlig plats. Men oftast förstorar media terrorattentaten så att turisten därmed blir avskräckt från att ens besöka landet i fråga, trots att många platser i landet inte blivit utsatta av terrorism (Bianchi 2006; Seabra et al. 2014).

På fråga 7 (se Figur 12), där det frågades ifall respondentens resvanor har förändrats efter att terrorattentat uppmärksammats i media, visade det sig att så inte var fallet för majoriteten av respondenterna. Av respondenterna var det 43 som ansåg att det påverkat deras resvanor ingenting alls eller väldigt lite. Av respondenterna var det 17 som ansåg att deras resvanor påverkats ganska mycket, fem hade påverkats mycket och två väldigt mycket. Att resvanorna för majoriteten inte har förändrats trots uppmärksamhet av terrorattentat i media kan förklaras med Saha & Yap (2014), Seabra et al. (2014) och Freyer & Schröders (2006) teorier där de menar att om turister är pålästa om landet så blir de mindre påverkade av reportagen om terrorattentat.

På fråga 8 (se Figur 13) visar det sig att enbart sju personer inte hade hört att det hade skett terrorattentat i Turkiet det senaste året och två av dessa svarade samtidigt att de skulle kunna tänka sig att besöka Turkiet inom de närmsta fem åren (se Figur 17). De återstående fem personerna av dessa sju svarade att de inte skulle vilja göra det. Resterande 61 hade hört att terrorattentat skett i Turkiet det senaste året och 28 av dessa sa att de inte skulle kunna tänka sig att besöka Turkiet de närmsta fem åren medan 32 personer skulle kunna tänka sig att besöka Turkiet de närmsta fem åren (se Figur 17). En person var osäker och svarade ”vet ej” (se Figur 17). Svaren från fråga 8 (se Figur 13) och 12 (se figur 17) kan kopplas ihop med de studier som lagts fram av Saha & Yap (2014) och Freyer & Schröder (2006) som nämns i den teoretiska ansats som tagits i arbetet. I dessa kommer att; när terrorattentat inträffat i ett land tar det cirka en till sex månader efter att terrorattentaten inträffat till att turismflödet återgått till samma nivå (eller till och med uppnår högre nivå än innan). Pizam & Fleischer (2002) pekar på att besöksnäringen på en plats, berörd av terrorattentat, återhämtar sig först inom 6-12 månader efter att terrorattentat skett, på grund av de ekonomiska förluster som besöksnäringen har lidit.

Fråga 9 (se Figur 14) i enkätundersökningen frågade efter hur mycket respondenterna har uppmärksammat de terrorattentat som skett i Turkiet de senaste tio åren. Majoriteten av de svarande (60 personer) har läst eller hört om det i nyheterna. 23 stycken av dessa respondenter svarade samtidigt på fråga 5 (se Figur 10) att de inte är oroliga över att terrorattentat kan ske när de reser. 15 av respondenterna svarade att de är lite oroliga över att terrorattentat kan ske när de reser, 9 respondenter svarade att de har det i åtanke att det kan ske terrorattentat när de reser, 5 respondenter svarade att de är oroliga att terrorattentat kan ske när de reser och 2 stycken svarade att de är väldigt oroliga över att terrorattentat kan ske när de reser. Två av de respondenter som svarat att de följer utvecklingen i Turkiet noga när det gäller terrorattentat var inte oroliga. Av de som inte har uppmärksammat terrorattentaten i Turkiet i media över åren, svarade en respondent att den är lite orolig, en att den har det i åtanke, två respondenter är oroliga och en respondent är väldigt orolig att det kan ske terrorattentat när den reser.

Svaren till fråga 5 (se Figur 10) kan kopplas ihop med Seabra et al. (2014) teorier kring hur media påverkar resenärers riskuppfattning, både på ett positivt och negativt sätt. Exempelvis hur resenärer väljer bort att besöka länder på grund av att media rapporterar kring terrorattentat som sker i ett land, samt att detta påverkar resenärers riskuppfattning. Att ha en riskuppfattning kring landet resenären har tänkt besöka är positivt, då resenären vet om att den tar risker om den väljer att besöka ett land som det sker terrorattentat i.

Seabra et al. (2014) beskriver också hur resenären kan strunta i att boka en resa till ett land där det sker terrorattentat, endast för att det har skett terrorattentat i landet – oavsett vart i landet det har hänt. Detta påverkas ofta av medias rapportering kring landet, där tittarna oftast uppfattar det som att terrorattentat har skett i hela landet och inte bara på en plats i landet. Som det visar sig på svaren från fråga 9 (se Figur 14) kopplat till svaren på fråga 12 (se Figur 17), att av de 52 som svarade att de hade hört eller läst om terrorattentat som skett i Turkiet de senaste tio åren var det 28 respondenter som skulle tänka sig att åka till Turkiet inom de närmsta fem åren och 23 respondenter som inte skulle det. Av de som har följt eller följer utvecklingen kring terrorattentat i Turkiet var det fyra respondenter som svarat att de inte skulle tänka sig att åka till Turkiet inom de närmsta fem åren och tre respondenter som skulle det. Den respondent som däremot svarade att den inte uppmärksammat att terrorattentat skett i Turkiet de senaste tio åren skulle kunna tänka sig att åka till Turkiet inom de närmsta fem åren. Detta går emot teorin från Seabra et al. (2014) som nämns i början av stycket.

Fråga 10 (se Figur 15) i enkätundersökningen frågade om respondenten brukar läsa Utrikesdepartementets sida angående avrådan när de planerar en resa eller ska besöka ett visst land. Majoriteten av respondenterna svarade att de *aldrig*, *sällan* eller *ibland* läser avrådan. Fyra personer svarade att de läser avrådan *ofta* och tre personer svarade att de läser avrådan *varje gång* de planerar en resa eller ska besöka ett visst land.

Det var 37 respondenter som svarade på fråga 10 (se Figur 15) att de *aldrig* läser Utrikesdepartementets avrådan när de planerar en resa eller ska besöka ett visst land. 20 respondenter av dessa skulle kunna tänka sig att besöka Turkiet inom de närmsta fem åren. Resterande 17 av dessa 37 respondenter svarade de *inte* skulle kunna tänka sig att besöka Turkiet inom de närmsta fem åren. Det framkom att 11 respondenter svarade att de *sällan* läser Utrikesdepartementets avrådan när de planerar en resa eller ska besöka ett visst land, varav fyra personer av dessa svarade att de kan tänka sig att besöka Turkiet inom de närmsta fem åren och sju svarade att de inte skulle kunna tänka sig att göra det. Det visade sig att 14 respondenter svarade att de läser Utrikesdepartementets avrådan *ibland*, varav nio av dessa svarade att de skulle kunna tänka sig att besöka Turkiet inom de närmsta fem åren och fem svarade att de inte skulle kunna tänka sig att besöka Turkiet inom de närmsta fem åren (se Figur 15 och Figur 17).

De frågealternativ som fick lägst svarsfrekvens var *varje gång* och *ofta*. Två av de tre personer som svarade *ofta* sade att de skulle kunna tänka sig att besöka Turkiet inom de närmsta fem åren och den tredje personen svarade att den inte skulle kunna tänka sig att göra det. Slutligen, två av de tre personer som svarade att de läste Utrikesdepartementets avrådan, *varje* när de planerar en resa eller ska besöka ett visst land, svarade att de inte heller skulle kunna tänka sig att besöka Turkiet inom de närmsta fem åren. Den tredje av dessa personer skulle kunna tänka sig att besöka Turkiet inom de närmsta fem åren (se Figur 15 och 17).

Det intressanta här är att Freyer & Schröder (2006) menar att en turist som är påläst på landet den har tänkt besöka, så får den en bättre riskuppfattning att gå utifrån. Freyer & Schröder's (2006) teori skulle kunna förklara svaren som framkommit genom enkätundersökningen med att respondenterna inte är tillräckligt pålästa kring de risker som man tar om man reser till länder som det sker/har skett terrorattentat i. Freyer & Schröder's (2006) påpekande att turister ofta snabbt "glömmer bort" tidigare inträffade terrorattentat ett land och att besöksfrekvensen har stabiliserats i normalläget, igen inom sex månader efter att terrorattentat har inträffat. I analysen av svaren från enkätundersökningen har liknande svar framkommit, då det visat sig att många som inte följer utvecklingen kring terrorattentat i Turkiet ändå skulle kunna tänka sig att besöka landet inom de närmsta fem åren.

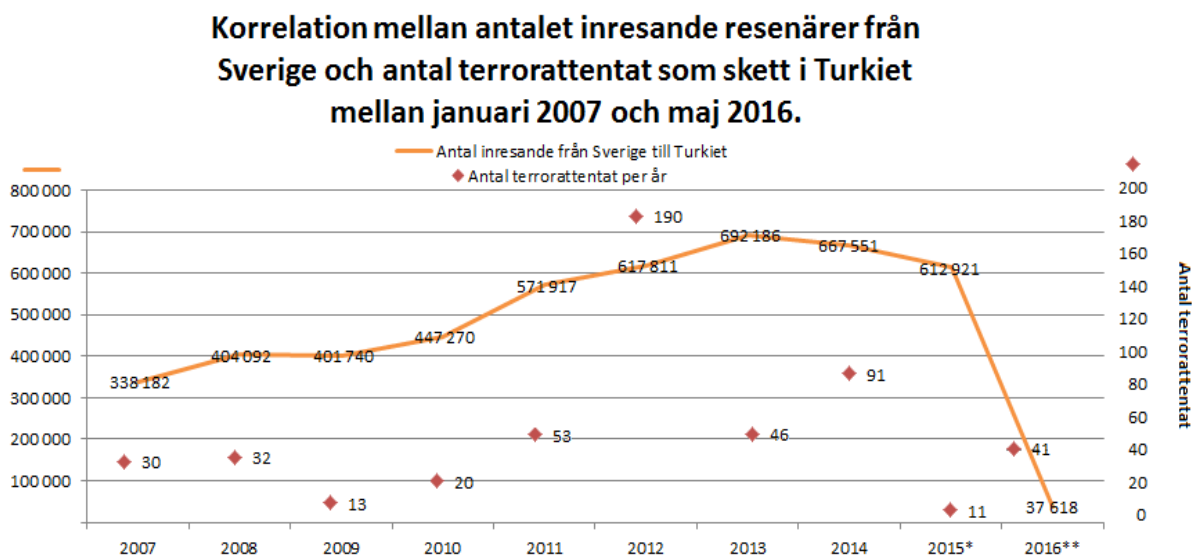
Några intressanta reflektioner och jämförelser utifrån frågorna 11 (se Figur 16) och 12 (se Figur 17) och dess svar:

- 16 av de som svarade att de inte hade besökt Turkiet de senaste tio åren svarade att de inte skulle kunna tänka sig att besöka Turkiet inom de närmsta fem åren (kan vara p.g.a. andra skäl, inte terrorism).
- 15 av de som svarade att de inte hade besökt Turkiet de senaste tio åren svarade att de skulle kunna tänka sig att besöka landet inom de närmsta fem åren.
- 17 av de som svarade att de hade besökt Turkiet de senaste tio åren svarade att de inte skulle kunna tänka sig att besöka Turkiet inom de närmsta fem åren (kan vara p.g.a. andra skäl, inte terrorism).
- 19 av de som svarade att de besökt Turkiet de senaste tio åren svarade att de skulle kunna tänka sig att besöka Turkiet inom de närmsta fem åren.

Saha & Yap (2014) teori kring att om resenären har besökt ett land förut så har resenären en stor påverkan på om resenären känner sig säker på platser i landet, samt vilka platser resenären borde undvika, då den ofta har samlat på sig information kring landet sedan tidigare besök till landet. Freyer & Schröder (2006) har en teori som är likt Saha & Yap (2014), de förklarar också att detta är en stor del av varför vissa turister besöker länder, även fastän det sker terrorattentat i landet, då dessa är så pass informerade kring vilka platser som är utsatta. Om resenären har besökt landet sedan tidigare påverkar detta resenärens riskuppfattning mycket, på ett positivt sätt.

Arbetet har haft utgångspunkt i terrorism, likaså enkätundersökningen. Andra skäl till att respondenterna inte har varit intresserad av att/eller vill besöka Turkiet, framkommer inte i detta arbete. Frågornas omfattning i enkätundersökningens kan därför, som nämnts tidigare, inte vara tillräckligt omfattande för att ge svar på fler skäl än terrorism till att man inte vill besöka Turkiet.

5.2. Korrelation terrorattentat och antal inresta svenska medborgare till Turkiet

Figur 18. Korrelationen mellan antalet inresta svenska medborgare till Turkiet mellan januari 2007 och mars 2016 och antal terrorattentat som skett i Turkiet mellan januari 2007 och maj 2016.

* Kan vara ofullständig angående antal terrorattentat då ingen officiell statistik har förts för totalen på detta år samt att det saknas statistik för antalet inresta resenärer för december 2015.

** Statistik saknas, pågående år.

Statistiken som tagits fram i Figur 18 visar antalet inresande svenska medborgare samt det sammanlagda antalet terrorattentat som inträffat i Turkiet. Den statistik som använts angående antalet svenska medborgare som besökt Turkiet är från januari 2007 till och med mars 2016. Statistiken kring antalet terrorattentat som skett i Turkiet är från januari 2007 till och med maj 2016. Statistiken om antalet svenska medborgare är från Ministry of Culture and Tourism i Turkiet (2016). Se del 4.2. för refererade källor om antalet terrorattentat.

Det visar, genom att se på Figur 18, att svenska medborgare inte blir särskilt påverkade av att terrorattentat sker. Korrelationen mellan antalet terrorattentat och antalet svenska medborgare till Turkiet har inget logiskt samband. Det som syns är att antalet inresta svenska medborgare till Turkiet har mer än fördubblats från och med 2007 till och med 2013 och att det sedan varit en svag minskning både år 2014 och 2015. Se Bilaga 1 för skillnader månadsvis över åren. Här går det att återigen förklara resultatet med Saha & Yap (2014) samt Freyer & Schröder's (2006) teori kring att turister ofta bara har ett tidsspänn, på en till sex månader efter att terrorattentat har skett. Där man tar hänsyn till skedda terrorattentat vid val av resmål.

Vi har förklarat sambandet mellan antalet terrorattentat i Turkiet och antalet inresta svenska medborgare till Turkiet utifrån enkätundersökning, statistik samt tidigare teorier ur forskning inom området. Vi har kommit fram till att det inte går att förklara sambandet mellan inträffade terrorattentat och antalet svenska medborgare inresta i Turkiet med enbart statistik, utan sambanden och förklaringen till dessa framkommer först i svaren i enkätundersökningen kopplat till tidigare forskning inom området.

6. Resultat och slutsats

Under arbetet har orden turister, resenärer och medborgare använts. Orden turister och resenärer i arbetet ska ses synonymt till varandra. Ordet medborgare används för att tydliggöra att inhämtad resestatistik bygger på den populationen, se del 4.1.

Eftersom enkätundersökningen endast bestod av 68 respondenter kan författarna inte dra alltför långtgående slutsatser på grund av den förhållandevis lilla populationen. Andra samhällsliga aspekter utöver dess påverkan av terrorattentat kan behöva tas hänsyn till i senare undersökningar. Däremot ser författarna att en mer omfattande undersökning kring samma ämne kan behövas för att dra fler och mer pålitliga slutsatser om hur mycket och på vilket sätt svenska resenärer blir påverkade när media rapporterar om händelser som sker runt om i världen.

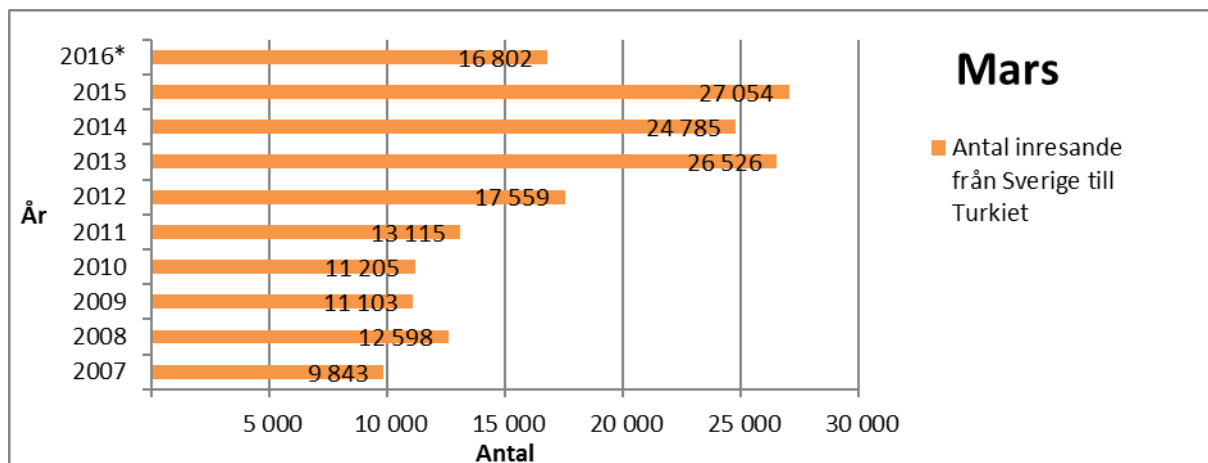
Syssner (2011) påpekar att inom antropologin brukar det lyftas fram att turism förstör den inhemska kulturen som existerar på en plats och att samhällen kan bli negativt påverkade av turism. Detta går hand i hand med den teori som Korstanje & Clayton (2012) nämner, att individer som är aktiva inom terrororganisationer vägrar känna sig förtryckta av andra kulturer (att andra kulturer tar mer plats, speciellt den västerländska). Detta kan också kopplas ihop med den teori som Bianchi (2006) diskuterar kring, att den västerländska kulturen har "fått för sig" att det ligger i dess rätt att ha total frihet när gäller rörlighet när man besöker andra länder. Att det inom den västerländska kulturen har blivit en självklarhet att kunna ta sig var man vill, när man vill, genom den *frihet* som varje västerländsk person har (Bianchi 2006).

Det som framkommer under arbetets gång är flera olika intressanta aspekter kring terrorism och turism. Att media tar upp mycket plats och ofta går hand i hand med terrorism är en relativt logisk förklaring till varför turismflöden påverkas till länder där det sker terrorattentat. Media har ett fast grepp kring vad som rapporteras och hur det rapporteras till individer. Detta har naturligt en påverkan på var turisten väljer att åka, när den väljer att åka och hur ofta den vill åka. Det visade sig, genom enkätundersökningen, att väldigt få av respondenterna brukade se över avrådan från Utrikesdepartementet har utfärdat till länder de har tänkt besöka. Det skulle vara en positiv åtgärd om Utrikesdepartementet skulle kunna sprida sin information på effektivare sätt till svenska medborgare, då medias rapportering kring terrorattentat ofta ger en mindre balanserad bild av situationen, vilket kan försämma relationer mellan turisten och landet i onödan.

Därför kan det vara positivt för turisterna att både se över Utrikesdepartementets avrådan kring landet de ska besöka och ta del av informationen som förmedlas genom media, för att själv skapa sig en uppfattning och bedöma den risk som finns om de reser till ett visst land där det är instabilt.

För att utveckla ovan resonemang ett steg till föreslår författarna att det skulle vara positivt världen över, att även förmedla information om landets stabilitet och hur säkert det är i landet på resesäljarnas hemsidor som individen är inne i under bokningsprocessen, som även Seabra et al. (2014) nämner. Där information från media kan vara positivt för turisterna i bokningsprocessen. Författarna går vidare med teorin från Seabra et al. (2014) och menar att informationen ska i sådana fall helst ha förmedlats från det officiella turismorganet i landet som individen har tänkt besöka.

Slutligen vill författarna lyfta fram att terrorattentatet *har* påverkat Turkiets turismflöde, särskilt under det senaste året. Däremot ser det inte ut som att svenska resenärer i allmänhet, genom enkätundersökningen, har minskat intresse för att resa till Turkiet inom någon högre grad. Den senast uppdaterade statistiken som har kommit fram visar att mars 2016 har haft en betydlig minskning i jämförelse med året innan (se Figur 19). Detta *kan* bero på de händelser som skedde i februari i Ankara och Istanbul där ett flertal turister skadades och/eller omkom (Swedenabroad 2016). Dessa terrorattentat fick stor uppmärksamhet i media i Sverige. Figur 19, jämförelse mellan mars 2015 och mars 2016, visar en kraftig minskning av antalet inresta svenska medborgare till Turkiet i år jämfört med föregående år, trots att det framkom i enkätundersökningen att majoriteten av respondenterna säger sig inte vara särskilt oroliga för att terrorattentat kan ske när de reser. Se Bilaga 1 för statistik månadsvis. Detta *kan* bero på att svenska medborgare som inte har varit lika utsatta för terrorattentat jämfört med andra nationaliteter kan ha en något naiv inställning till riskerna. Det *kan* också vara så att människor med andra ursprungsnationaliteter kan påverkas i högre grad med oro och insikt beroende på deras koppling till Turkiet.

Figur 19. Antal inresta svenska medborgare mellan 2007 och 2016 för månaden mars.

*Pågående år.

För att få ett resultat kring hur mycket terrorattentat påverkar turismflödet till Turkiet behöver andra fenomen undersökas noggrannare, vilket författarna har konstaterat under arbetets gång. Så som Saha & Yap (2014) påpekar, att politisk instabilitet, vilket inte undersöktes i detta arbete, har en längre och mer omfattande effekt på turismflöden jämfört med enstaka terrorattentat, vilket kan vara relevant att poängtera med tanke på Turkiets regeringsapparat i dagsläget.

Avslutningsvis, angående Pizam & Fleischers (2002) studie att det tar mellan sex till tolv månader för besöksnäringen att återhämta sig helt efter ett terrorattentat. Om vi skulle utgå från detta förhållande vad det gäller Turkiet i jämförelse med Israel så visar det sig att det har skiljt sig väldigt mycket i hur lång tid återhämtningen av besöksnäringen har tagit efter terrorattentat. Turkiets besöksnäring har inte påverkats mycket under senaste decenniet, men enligt Pizam & Fleischer (2002) så har Israels besöksnäring drabbats av flera återhämtningsperioder på sex till tolv månader efter att terrorattentat inträffat. Men som vi ser i arbetet så gäller det hittills inte för Turkiets besöksnäring, här har turismflödet kontinuerligt ökat trots terrorattentat skett under samma tid.

6.1. Reflektioner kring framtida forskning om ämnet

Uppsatsen har följt syftet och frågeställningen under arbetets gång, samt besvarat dessa. Däremot finns det nya frågor som uppkommit under arbetet som har väckt ett intresse för författarna samt idéer för framtida forskning kring Turkiets påverkan på dess turismflöde och besöksnäring. För att mäta turismflöden till ett land räcker det inte att endast se över terrorism som den enda faktorn som påverkar turismflödet och besöksnäringen, som gjordes i detta arbete. Uppsatsen visar att det finns ett flertal andra aspekter och problem som kan påverka turismflöden till ett land, exempelvis politisk instabilitet och finansiella kriser i länder.

Det som kunde ha gett uppsatsen ett bättre underlag skulle varit att ha haft fler respondenter från hela Sverige, istället för att endast ha haft respondenter som befann sig i Karlstad, för att därigenom kunna generalisera på ett mer respektfullt sätt i slutsatsen. Tidsbrist var däremot den biten som påverkade att uppsatsen inte blev lika omfattande som författarna hade förväntat sig.

En kvalitativ metod skulle kunna ha gett uppsatsen en annan synvinkel för arbetet, som skulle gett författarna en djupare analys och därigenom skulle arbetet kunnat ha varit mer omfattande. Intervju med exempelvis Utrikesdepartementet, Regeringen eller en turkisk individ som är kunnig inom ämnet terrorism och turism, som därigenom hade gett ett helt annat perspektiv och synvinkel för arbetet.

Frågor för framtida forskning kan handla om ovanstående (andra faktorer som kan påverka besöksnäringen och turismflödet). Politisk instabilitet, inbördeskrig och finansiella kriser kan påverka dessa, vilket som har framkommit i uppsatsen genom Bianchi (2006) och Saha & Yap (2014) teorier och studier. Inblandning av länder i militära rörelser tror författarna också skulle kunna öka hotet mot att landet blir utsatt för terrorattentat, vilket också borde vara en aspekt som framtida forskare har i åtanke när de forskar kring detta ämne.

Referenslista

Aanstoos, C. M. (2014). Maslow's Hierarchy of Needs. *Salem Press Encyclopedia of Health*. Tillgänglig: Research Starters.

Aljazeera (2016). *Syrian journalist shot by ISIL in Turkey dies*. <http://www.aljazeera.com/news/2016/04/syrian-journalist-shot-isil-turkey-dies-160413074030033.html> [2016-05-16]

Anadolu Agency (2016a) *Child dies in rocket attack in southern Turkey*. <http://aa.com.tr/en/turkey/child-dies-in-rocket-attack-in-southern-turkey/567374> [2016-05-16]

Anadolu agency (2016b). *One guard killed in PKK attack in southeast*. <http://aa.com.tr/en/turkey/one-guard-killed-in-pkk-attack-in-southeast/548047> [2016-05-16]

Anadolu agency (2016c). *Turkey: One soldier martyred in PKK trap in southeast*. <http://aa.com.tr/en/turkey/turkey-one-soldier-martyred-in-pkk-trap-in-southeast-/561284> [2016-05-16]

Araña, J. E. & León, C. J. (2008). The Impact of Terrorism on Tourism Demand. *Annals of Tourism Research*. 35(2), 299-315. doi: 10.1016/j.annals.2007.08.003

Aziz, H. (1995). Understanding attacks on tourists in Egypt. *Tourism Management*. 16(2), 91-95.

BBC (2015a). *Isis, Isil, IS or Daesh? One group, many names*. <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-27994277> [2016-05-18]

BBC (2015b). *Profile: Kurdistan Worker's Party (PKK)*. <http://www.bbc.com/news/world-europe-20971100> [2016-05-16]

BBC (2013). *Profile: Turkey's Marxist DHKP-C*. <http://www.bbc.com/news/world-europe-21296893> [2016-05-18]

BBC (2016). *Turkey Diyarbakir: Bomb kills police in south-eastern city.*

<http://www.bbc.com/news/world-europe-35937596> [2016-05-16]

Bianchi, R. (2006). Tourism and the globalisation of fear: Analysing the politics of risk and (in)security in global travel. *Tourism & Hospitality Research*, 7(1), 64-74. doi:

10.1057/palgrave.thr.6050028

CNN Türk (2016). *Kilis'e 3 roket düştü: Yaralılar var.*

<http://www.cnntrk.com/turkiye/kilise-3-roket-dustu-yaralilar-var> [2016-05-16]

Euronews (2016). *Timeline of terrorism in Turkey.*

<http://www.euronews.com/2016/01/12/timeline-of-terrorism-in-turkey/> [2016-05-16]

Expressen (2016). *Färre döda i terrordåd – men rädslan ökar.*

<http://www.expressen.se/nyheter/farre-doda-i-terrordad--men-radslan-okar/> [2016-06-10]

Feridun, M. (2011). Impact of terrorism on tourism in Turkey: Empirical evidence from Turkey. *Applied Economics*. 43, 3349-3354.

Freyer, W. & Schröder, A. (2006). Tourism and Terrorism: An Analytical Framework with Special Focus on the Media. I Laws, E., Prideaux, B., Chon. K. (red.) *Crisis Management in Tourism*. Wallingford: CAB International, ss. 129-141.

GOV.UK (2016a). *Foreign travel advice Turkey.* <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/turkey> [2016-05-16]

GOV.UK (2016b). *Foreign travel advice Turkey: Terrorism.*

<https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/turkey/terrorism> [2016-04-07]

GTD (2015). Global Terrorism Database. <https://www.start.umd.edu/gtd> [2016-05-16]

Haber Detaylari (2016). *Son Haberler Nusaybin 'de patlama: 1 şehit! Pazar, 17 Nisan 2016.*

<http://www.haberdetaylari.com/son-haberler-nusaybinde-patlama-1-sehit-pazar-17-nisan-2016/> [2016-05-16]

Hurriyet daily news (2016a). *Five security officials killed in PKK attack in Turkey's southeast.*

<http://www.hurriyetdailynews.com/five-security-officials-killed-in-pkk-attack-in-turkeys-southeast.aspx?pageID=238&nID=97459&NewsCatID=341> [2016-05-16]

Hurriyet daily news (2016). *Four security personnel killed in PKK attacks in Turkey's southeast.*

<http://www.hurriyetdailynews.com/one-soldier-killed-in-pkk-attack-in-turkeys-southeast.aspx?pageID=238&nID=96852&NewsCatID=341> [2016-05-16]

Hurriyet daily news (2016b). *Police officer, civilian killed in PKK attack in Turkey's southeast.*

<http://www.hurriyetdailynews.com/police-officer-civilian-killed-in-pkk-attack-in-turkeys-southeast.aspx?PageID=238&NID=97564&NewsCatID=341> [2016-05-16]

Hurriyet daily news (2016c). *Police officer killed in PKK attack in Turkey's east.*

<http://www.hurriyetdailynews.com/police-officer-killed-in-pkk-attack-in-turkeys-east.aspx?pageID=238&nID=98447&NewsCatID=341> [2016-05-16]

Hurriyet daily news (2016d). *Three killed in PKK attack in Turkey's east.*

<http://www.hurriyetdailynews.com/three-killed-in-pkk-attack-in-turkeys-east.aspx?pageID=238&nID=98173&NewsCatID=509> [2016-05-16]

Hurriyet daily news (2016e). *Three wounded in PKK attack in Turkey's east.*

<http://www.hurriyetdailynews.com/three-wounded-in-pkk-attack-in-turkeys-east.aspx?pageID=238&nID=98395&NewsCatID=509> [2016-05-16]

Hurriyet daily news (2016f). *Turkish PM: 'Almost certain' PKK behind Ankara attack.*

<http://www.hurriyetdailynews.com/explosion-hits-central-ankara-wounded-reported.aspx?pageID=238&nID=96403&NewsCatID=509> [2016-05-16]

Hurriyet daily news (2016g). *Two soldiers killed in PKK attack in Turkey's southeast*
<http://www.hurriyetdailynews.com/two-soldiers-killed-in-pkk-attack-in-turkeys-southeast.aspx?pageID=238&nID=98067&NewsCatID=509> [2016-05-16]

Independent (2016a). *Istanbul attack video: Watch extraordinary footage as two female militants attack Turkish police - but harm no one.*
<http://www.independent.co.uk/news/world/europe/istanbul-attack-video-female-militants-guns-grenades-bayrampasa-turkey-police-watch-a6908996.html> [2016-05-16]

Independent (2016b). *Istanbul attacks: A timeline of recent bombings in Turkey's largest city.*
<http://www.independent.co.uk/news/world/europe/istanbul-attacks-a-timeline-of-recent-bombings-in-turkeys-largest-city-a6807376.html> [2016-05-16]

Johannessen, A. & Tufte, P. A. (2003). *Introduktion till Samhällsvetenskaplig Metod*. Malmö: Liber AB.

Korstanje, M. E. & Clayton, A. (2012) Tourism and terrorism: conflicts and commonalities. *Worldwide Hospitality and Tourism Themes*. 4(1), 8-25. doi: 10.1108/17554211211198552

Larsen A. K. (2009). *Metod helt enkelt: En introduction till samhällsvetenskaplig metod*. Malmö: Gleerup.

Le Figaro (2016) *Turquie: 1 mort et 23 blessés dans un attentat*. <http://www.lefigaro.fr/flash-actu/2016/05/02/97001-20160502FILWWW00072-turquie-1-mort-23-blesses-dans-un-attentat.php> [2016-05-16]

Le parisien (2016). *Turquie : trois blessés dans une explosion à Istanbul*.
<http://www.leparisien.fr/international/turquie-trois-blesses-dans-une-explosion-a-istanbul-09-04-2016-5701181.php#xtref=https%253A%252F%252Fwww.google.fr%252F> [2016-05-16]

L'orient le Jour (2016a). *Turquie: trois policiers tués dans une attaque attribuée au PKK dans le sud-est.*

<http://www.lorientlejour.com/article/965451/turquie-trois-policiers-tues-dans-une-attaque-attribuee-au-pkk-dans-le-sud-est.html> [2016-05-16]

L'orient le Jour (2016b). *Turquie: 8 soldats tués dans le sud-est à majorité kurde.*

<http://www.lorientlejour.com/article/985815/turquie-8-soldats-tues-dans-le-sud-est-a-majorite-kurde.html> [2016-05-16]

Ministry of Culture and Tourism (2016). *Number of Arriving-Departing Visitors, Foreigners and Citizens.* <http://www.kultur.gov.tr/EN,153018/number-of-arriving-departing-visitors-foreigners-and-ci-.html> [2016-05-17]

Pizam, A. & Fleischer A. (2002). Severity versus Frequency of Acts of Terrorism: Which Has a Larger Impact on Tourism Demand? *Journal of Travel Research.* 4(3), 337-339. doi: 10.1177/0047287502040003011

RAND Corporation (2016) *The Islamic State (Terrorist Organization).*

<http://www.rand.org/topics/the-islamic-state-terrorist-organization.html> [2016-05-18].

Reuters (2016a). *Turkey blames Kurdish militants for Ankara bomb; vows reprisals.*

<http://www.reuters.com/article/turkey-blast-ankara-idUSKCN0VR0J3> [2016-05-16]

Reuters (2016b). *Six soldiers killed in southeast Turkey bomb attack: military.*

<http://www.reuters.com/article/us-turkey-blast-diyarbakir-casualties-idUSKCN0VR0WV> [2016-05-16]

Reuters (2016c). *Kurdish militant attack kills three Turkish security force members: army.*

<http://www.reuters.com/article/us-turkey-kurds-idUSKCN0VS0KQ> [2016-05-16]

Reuters (2016d). *Turkish soldier killed in Kurdish militant bomb attack: military.*

<http://www.reuters.com/article/us-turkey-kurds-idUSKCN0WO104> [2016-05-16]

Reuters (2016e). *Six soldiers, 30 militants killed in southeast Turkey: security sources*.
<http://www.reuters.com/article/us-turkey-kurds-attack-idUSKCN0X910W?feedType=RSS&feedName=topNews> [2016-05-16]

Reuters (2016f). *Four soldiers killed, two wounded in bomb attack in southeast Turkey: sources*.
<http://www.reuters.com/article/us-turkey-blast-idUSKCN0XC2B8> [2016-05-16]

Reuters (2016g). *Bomb attack on police vehicle in Turkey's Diyarbakir kills three: sources*.
<http://www.reuters.com/article/us-turkey-kurds-idUSKCN0Y11UG> [2016-05-16]

Richter, L. K. (1983). Tourism Politics and Political Science. A Case of Not So Benign Neglect. *Annals of Tourism Research*. 10(3), 313-335.

Richter, L. K. & Waugh Jr, W. L. (1986). Terrorism and tourism as logical companions. *Tourism Management*. 7(4), 230-238.

Russia Today (2016). *Deadly blast devastates Turkish police HQ in Kurdish region, string of attacks reported*. <https://www.rt.com/news/328817-turkey-police-blast-kurdish-pkk/> [2016-05-16]

Saha, S. & Yap, G. (2014). The Moderation Effects of Political Instability and Terrorism on Tourism Development: A Cross-Country Panel Analysis. *Journal of Travel Research*, 53(4) 509-521. doi: 10.1177/0047287513496472

Seabra, C., Abrantes, J. L. & Kastenholz, E. (2014). The influence of terrorism risk perception on purchase involvement and safety concern of international travellers. *Journal of Marketing Management*. 30(9-10), 874-903. doi: 10.1080/0267257X.2014.934904

Sky news (2016). *Seven Police Killed By Diyarbakir Car Bomb*.
<http://news.sky.com/story/1670483/seven-police-killed-by-diyarbakir-car-bomb> [2016-05-16]

Starrin, B. & Svensson, P-G. (red.) (1994). *Kvalitativ metod och vetenskapsteori*. Lund: Studentlitteratur AB.

Statistiska Centralbyrån (2016). *Statistikdatabasen*.

http://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START__BE__BE0101__BE0101A/?rxid=a36ed541-451b-48bc-ba38-0b08d26a055f [2016-05-19]

Svenska Dagbladet (2002). *Sahlin försvarar terrorstämpel på PKK*. <http://www.svd.se/sahlin-forsvarar-terrorstampel-pa-pkk> [2016-05-18]

Svenska Dagbladet (2016). *Oro för terrorattentat – vill behålla gränskontroller*.

<http://www.svd.se/oro-for-terrorattentat-vill-behalla-granskontroller> [2016-06-10]

SVT (2016). *Rädsla för terrordåd ändrar svenskarnas resvanor*.

<http://www.svt.se/nyheter/inrikes/radsla-for-terrordad-andrar-svenskars-resvanor> [2016-06-10]

Swedenabroad (2016). *Reseinformation Turkiet*. <http://www.swedenabroad.com/sv-SE/Ambassader/Ankara/Reseinformation/Reseinformation-Turkiet/> [2016-05-16]

Syssner, J. (red.) (2011). *Perspektiv på turism och resande - begrepp för en kritisk turismanalys*. Lund: Studentlitteratur AB.

Säkerhetspolitik (2015). *Vad är terrorism?* <http://www.sakerhetspolitik.se/Hot-och-risker/Terrorism/Vad-ar-terrorism/> [2016-04-12]

Sönmez, F. S., Apostolopoulos, Y. & Tarlow, P. (1999). Tourism in Crisis: Managing the Effects of Tourism. *Journal of Travel Research*. 38, 13-18.

Sönmez, F. S. (1998). Tourism, terrorism, and political instability. *Annals of Tourism Research*. 25(2), 416-456.

The Independent (2016) *Turkey terrorism: US Embassy releases emergency warning over 'credible threat' of attack on tourist areas*.

<http://www.independent.co.uk/news/world/europe/turkey-terrorism-us-embassy-releases-emergency-warning-over-credible-threat-of-attack-on-tourist-a6976541.html> [2016-05-18]

The Indian Express (2016). *A day after two killed in attack, Syria fires rocket again on Turkish border town.*

<http://indianexpress.com/article/world/world-news/a-day-after-two-killed-in-attack-syria-fires-rocket-again-on-turkish-border-town/> [2016-05-16]

The Telegraph News (2016). *Female suicide bomber wounds 13 in Turkey's Bursa in latest attack.*

<http://www.telegraph.co.uk/news/2016/04/27/female-suicide-bomber-wounds-13-in-turkeys-bursa-in-latest-attac/> [2016-05-16]

TRT World (2016). *One soldier dies after PKK terror attack in Turkey's Mardin.*

<http://www.trtworld.com/turkey/one-soldier-dies-after-pkk-terror-attack-in-turkeys-mardin-99375> [2016-05-16]

Trost, J. (2014). *Att skriva uppsats med akribi*. 5. uppl. Lund: Studentlitteratur AB.

TV4 (2015). *Turistmål drabbas när oron för terrorattentat ökar.*

<http://www.tv4.se/nyheterna/klipp/turism%C3%A5l-drabbas-n%C3%A4r-oron-f%C3%B6r-terrorattentat-%C3%B6kar-3192154> [2016-06-10]

U.S. Department of State (2016). *Foreign Terrorist Organizations.*

<http://www.state.gov/j/ct/rls/other/des/123085.htm> [2016-05-18]

Wall, G. & Mathieson, A. (2006) *Tourism: Change, Impacts, Opportunities* [Elektronisk]. Harlow: Pearson Education Limited.

Whnt news (2016). *Istanbul, Turkey hit by suicide bomber; at least 4 dead, 36 injured.*

<http://whnt.com/2016/03/19/istanbul-turkey-hit-by-suicide-bomber-at-least-4-dead-36-injured/> [2016-05-16]

Parry, T. (2016). *What now for Turkish tourism?* Travel Trade Gazette UK & Ireland. 7 April.
<https://www.ttgmedia.com> [2016-05-11]

Polat, Ö. & Uslu E.E. (2013). The Impact of Terrorism on Economy in Turkey. *Journal of Economic and Social Research*. 15(1), 73-96.

Yaya, M. E. (2009). Terrorism and Turkey: The Case of Turkey. *Defence and Peace Economics*. 20(6), 477-497. doi: 10.1080/10242690903105414

Yeni Safak (2016). *Turkish security forces martyred in PKK attack*.
<http://www.yenisafak.com/en/news/turkish-security-forces-martyred-in-pkk-attack-2440209>
[2016-05-16]

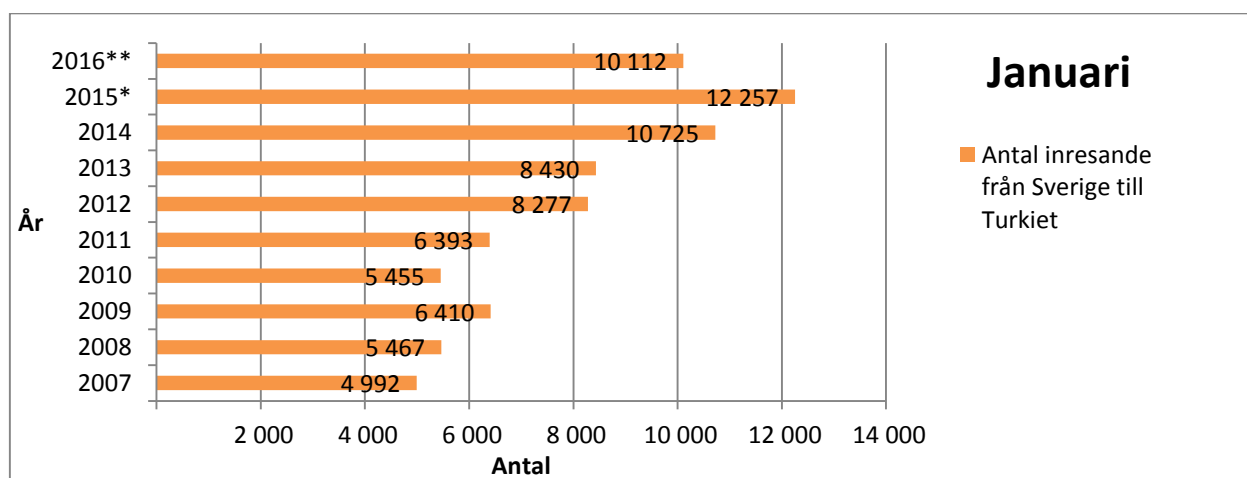
Bilaga 1 – Antal resenärer

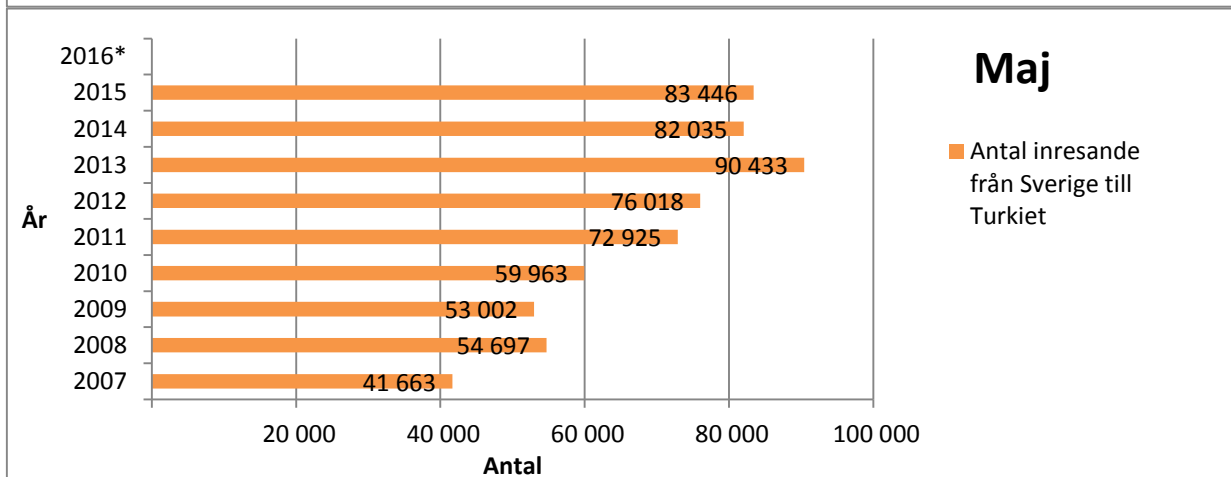
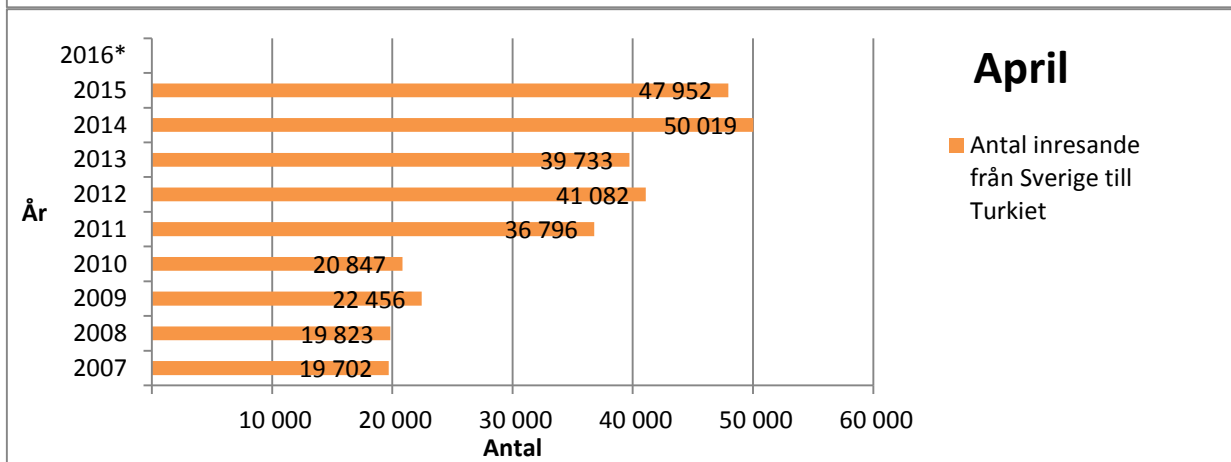
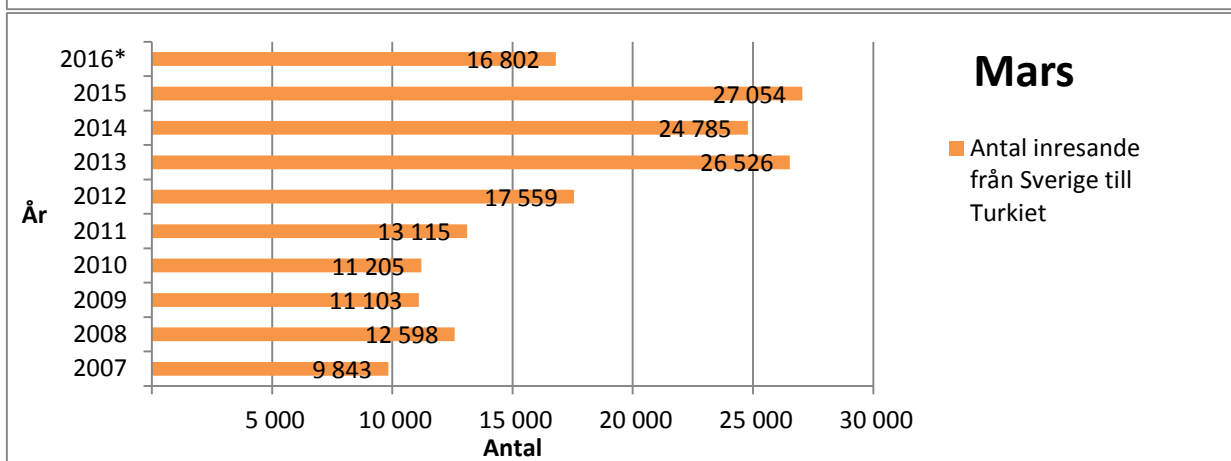
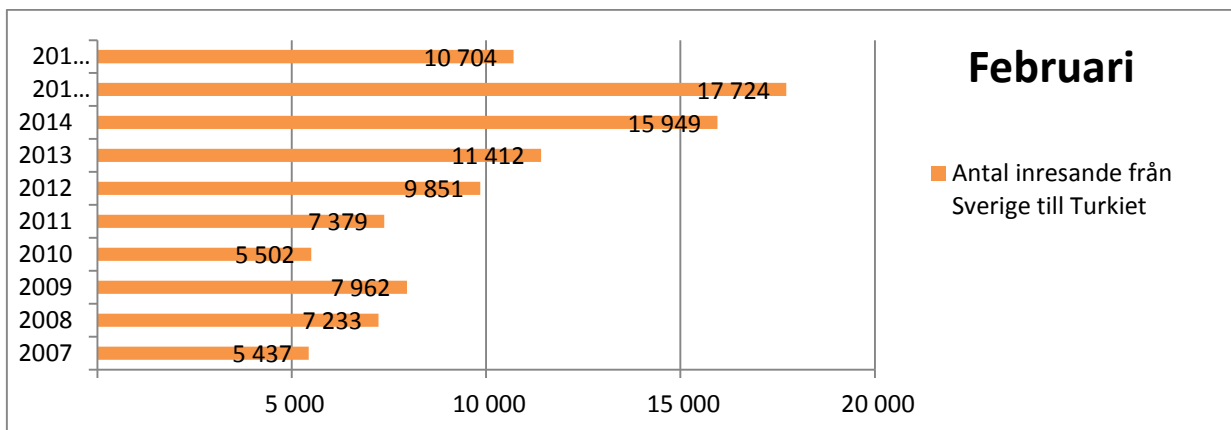
Svenska medborgare inresta till Turkiet 2007 till 2016, tagen från Ministry of Culture and Tourism i Turkiet (2016).

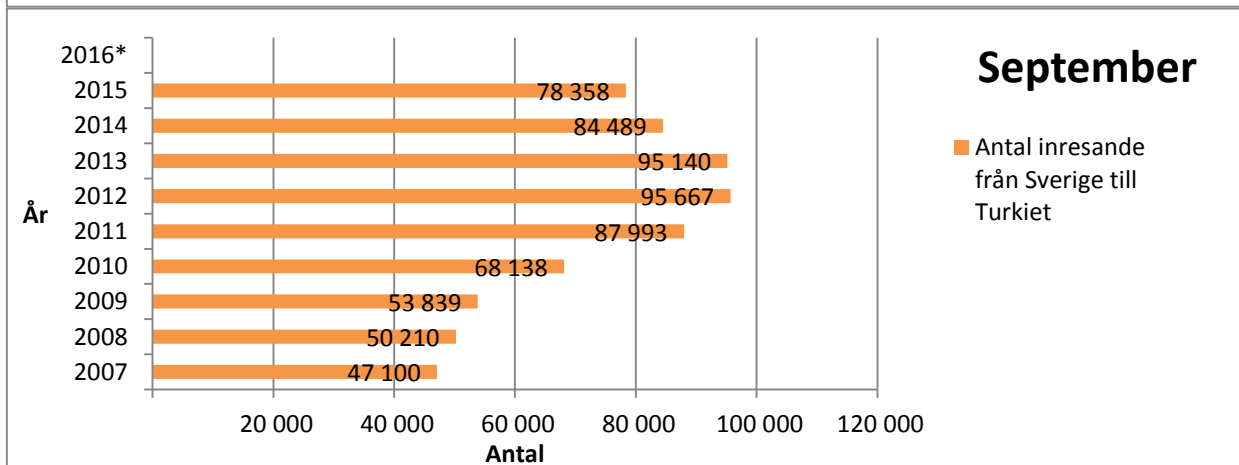
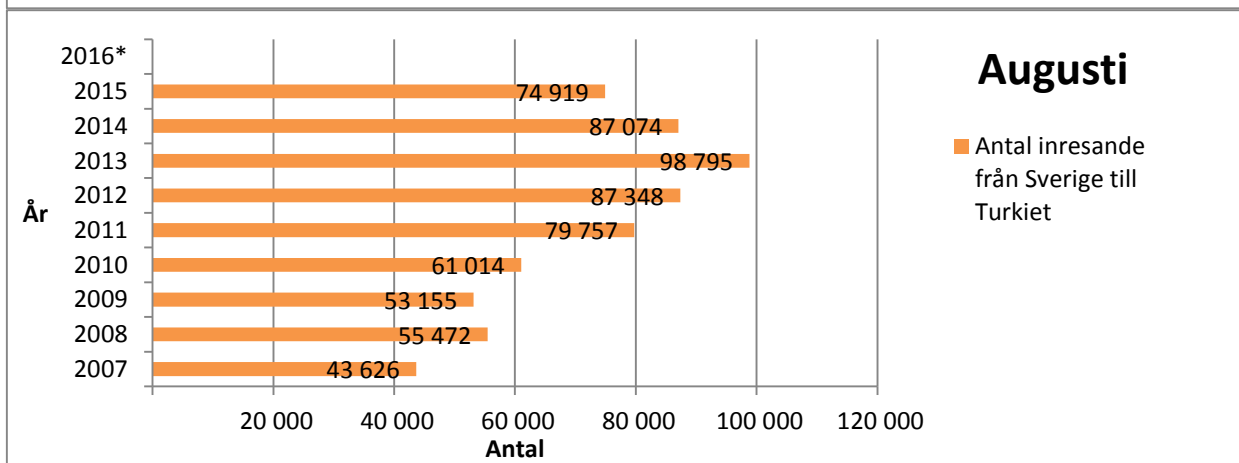
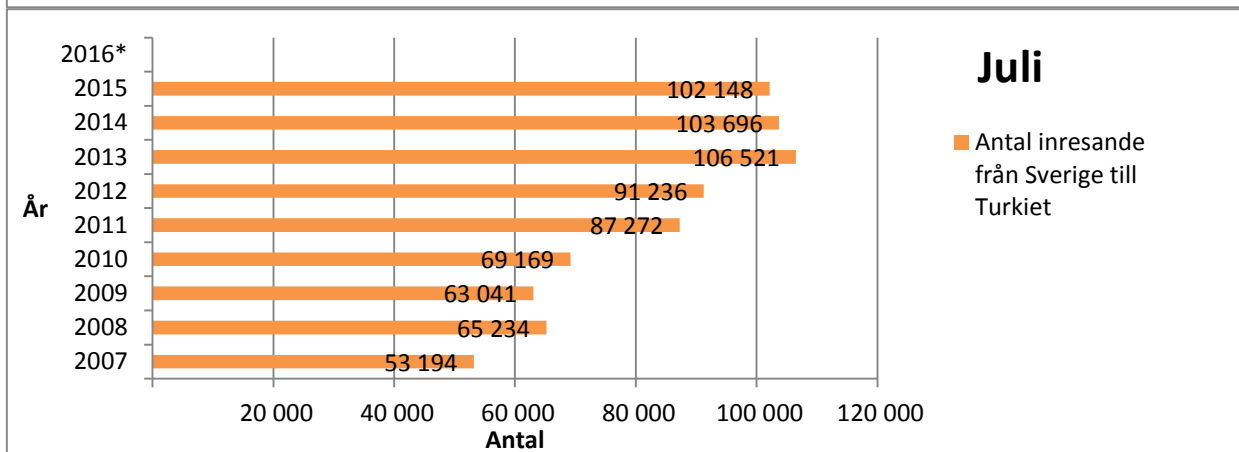
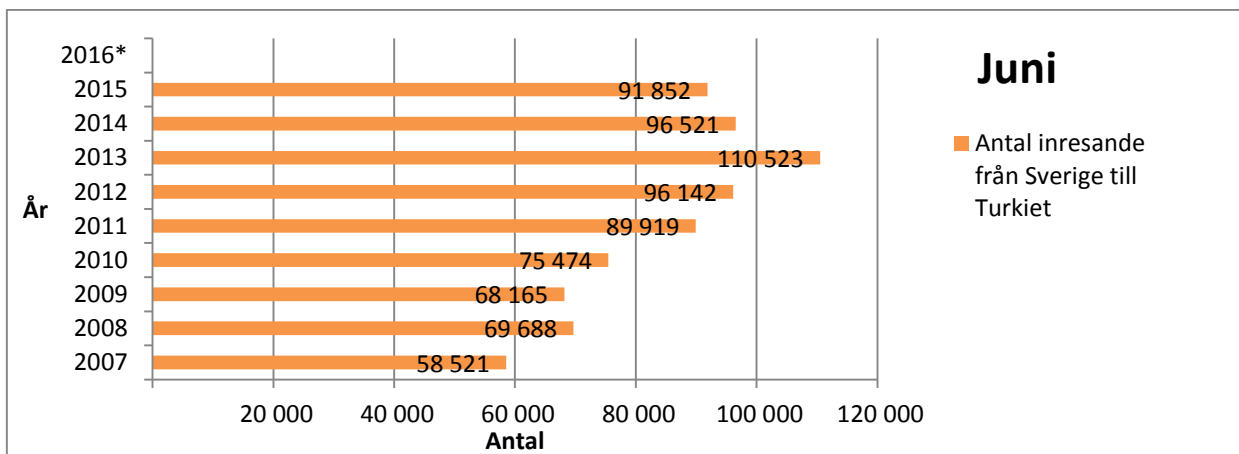
	PER MÅNAD									
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015*	2016**
Januari	4 992	5 467	6 410	5 455	6 393	8 277	8 430	10 725	12 257	10 112
Februari	5 437	7 233	7 962	5 502	7 379	9 851	11 412	15 949	17 724	10 704
Mars	9 843	12 598	11 103	11 205	13 115	17 559	26 526	24 785	27 054	16 802
April	19 702	19 823	22 456	20 847	36 796	41 082	39 733	50 019	47 952	
Maj	41 663	54 697	53 002	59 963	72 925	76 018	90 433	82 035	83 446	
Juni	58 521	69 688	68 165	75 474	89 919	96 142	110 523	96 521	91 852	
Juli	53 194	65 234	63 041	69 169	87 272	91 236	106 521	103 696	102 148	
Augusti	43 626	55 472	53 155	61 014	79 757	87 348	98 795	87 074	74 919	
September	47 100	50 210	53 839	68 138	87 993	95 667	95 140	84 489	78 358	
Oktober	36 143	44 645	41 876	47 600	61 883	65 432	69 492	73 743	60 632	
November	9 922	10 107	10 663	14 336	18 910	16 811	20 368	23 428	16 579	
December	8 039	8 918	10 068	8 567	9 575	12 388	14 813	15 087		
TOT ÅR	338 182	404 092	401 740	447 270	571 917	617 811	692 186	667 551	612 921	37 618

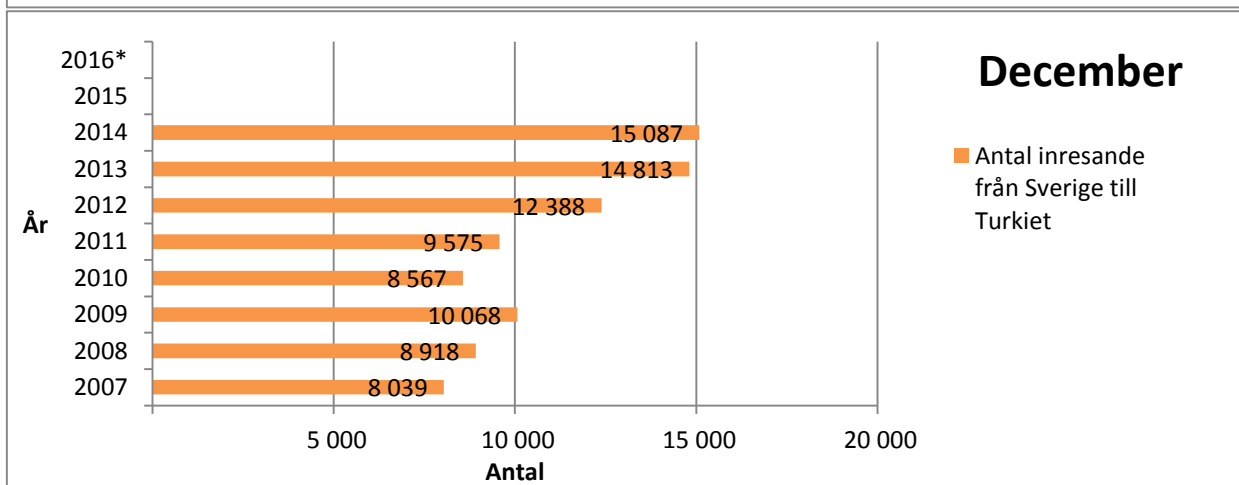
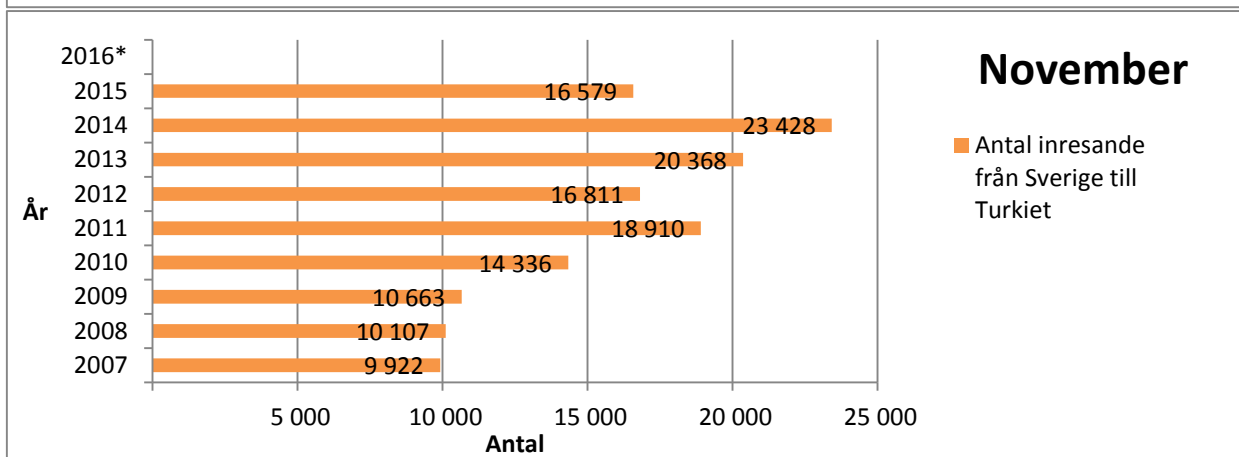
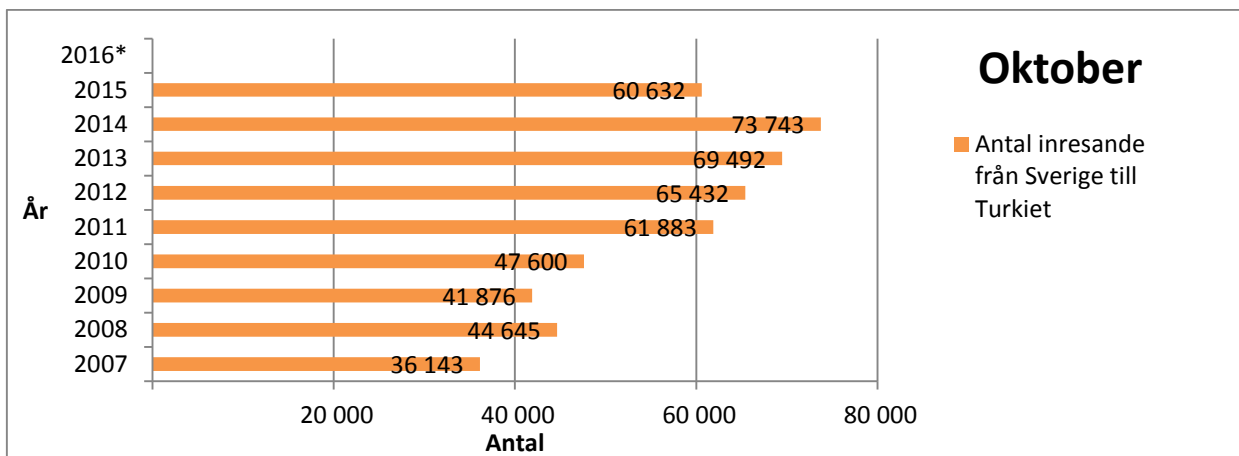
* Officiell statistik saknas om antalet inresta resenärer för december 2015.

** Statistik saknas, pågående år.

Bilaga 2 – Antal terrorattentat

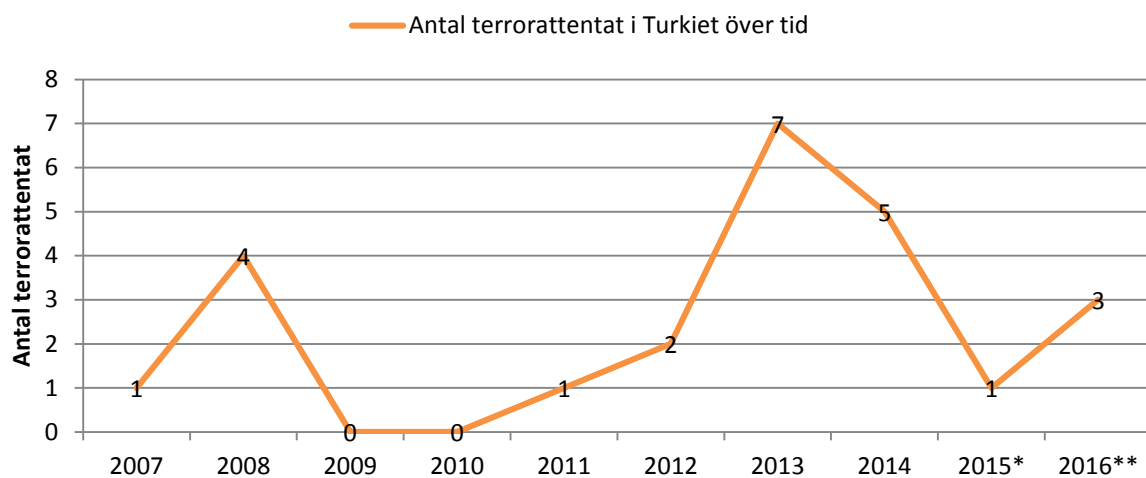
Statistik antal terrorattentat 2007 till och med 2016, taget från Aljazeera (2016), Anadolu Agency (2016a; 2016b; 2016c), BBC (2016), CNN Türk (2016), Euronews (2016), GOV.UK (2016a; 2016b), GTD (2016), Haber Detaylari (2016), Hurriyet daily news (2016a; 2016b; 2016c; 2016d; 2016e; 2016f; 2016g), Independent (2016a; 2016b), Le Figaro (2016), L'orient le Jour (2016a; 2016b), Le parisien (2016), Russia Today (2016), Reuters (2016a; 2016b; 2016c; 2016d; 2016e; 2016f; 2016g), Sky News (2016), Swedenabroad (2016), The Indian Express (2016), The Telegraph News (2016), TRT World (2016), Whnt News (2016) och Yeni Safak (2016).

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015*	2016**
Januari	1	4	0	0	1	2	7	5	1	3
Februari	0	0	1	0	2	4	2	3	0	3
Mars	0	1	1	0	1	3	6	5	0	11
April	3	1	5	1	2	8	0	3	0	16
Maj	4	6	2	1	13	19	2	12	0	8
Juni	7	3	0	1	3	27	6	15	2	
Juli	2	4	1	2	3	13	11	5	1	
Augusti	1	6	1	9	5	40	1	9	4	
September	3	0	0	1	13	26	5	16	0	
Oktober	4	1	0	0	4	38	2	14	1	
November	4	4	1	0	6	5	2	2	0	
December	1	2	1	5	0	5	2	2	2	
TOTALT	30	32	13	20	53	190	46	91	11	41

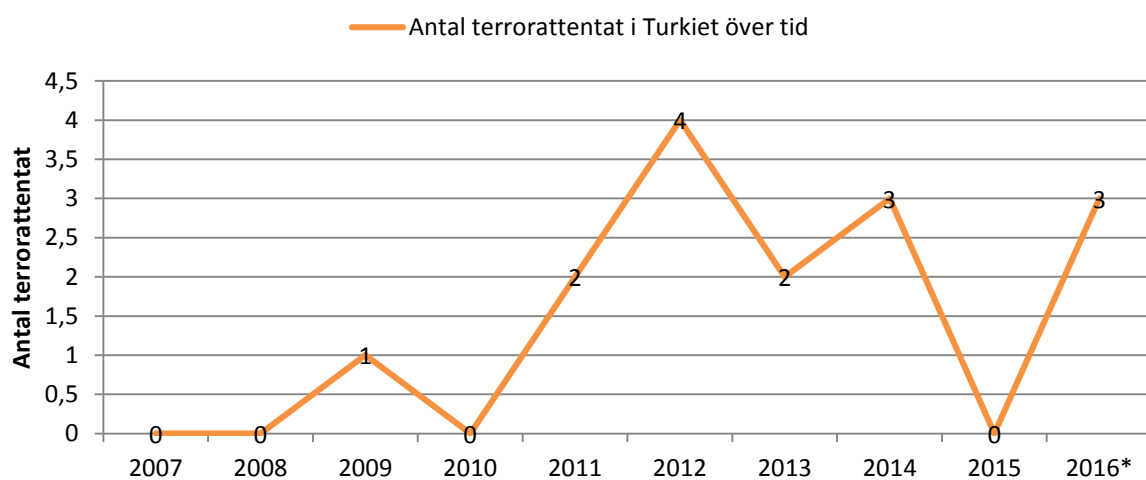
* Kan vara ofullständig angående antal terrorattentat då ingen officiell statistik har förts för totalen på detta år.

** Statistik saknas och ingen officiell statistik har förts detta år, pågående år.

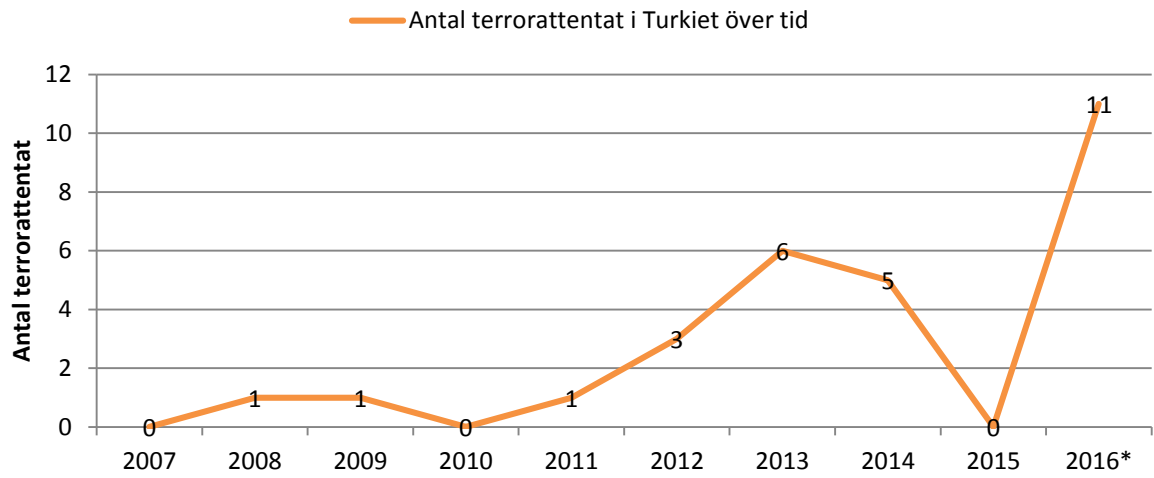
Januari

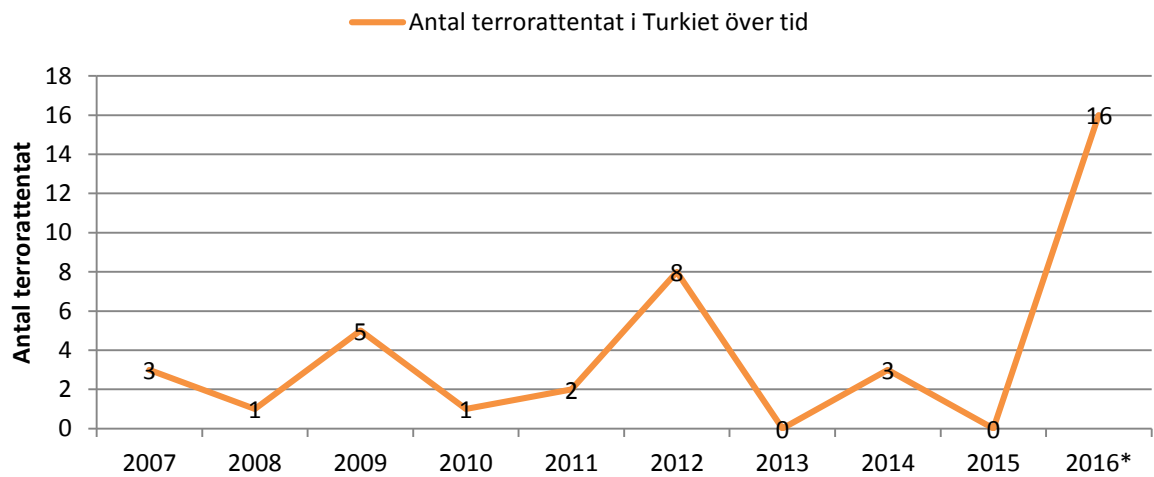
Februari

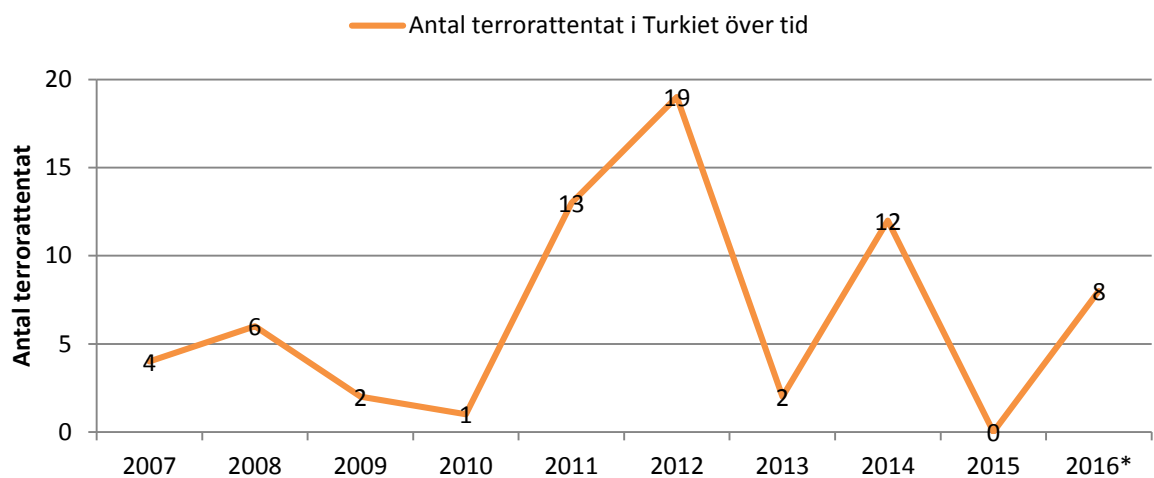
Mars

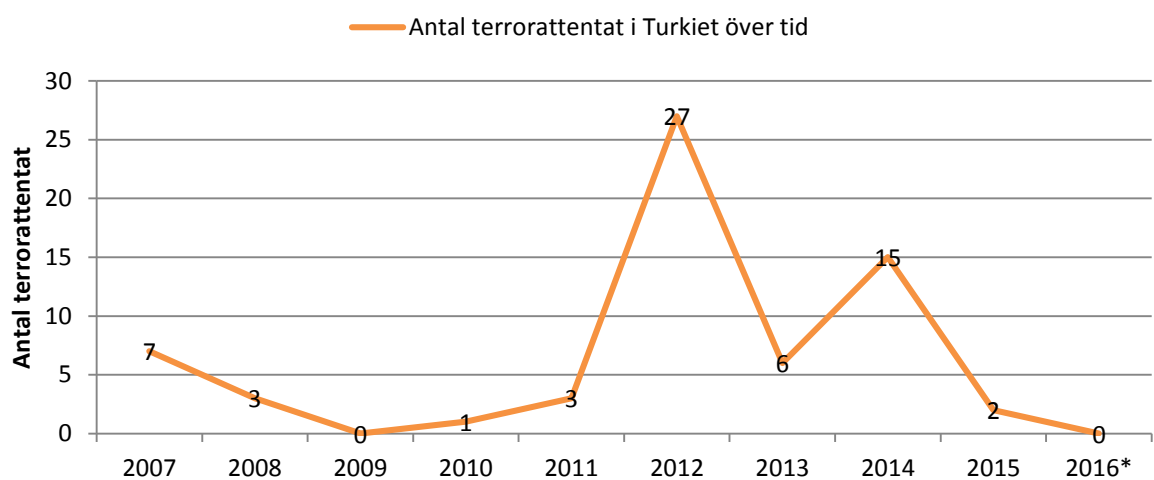
April

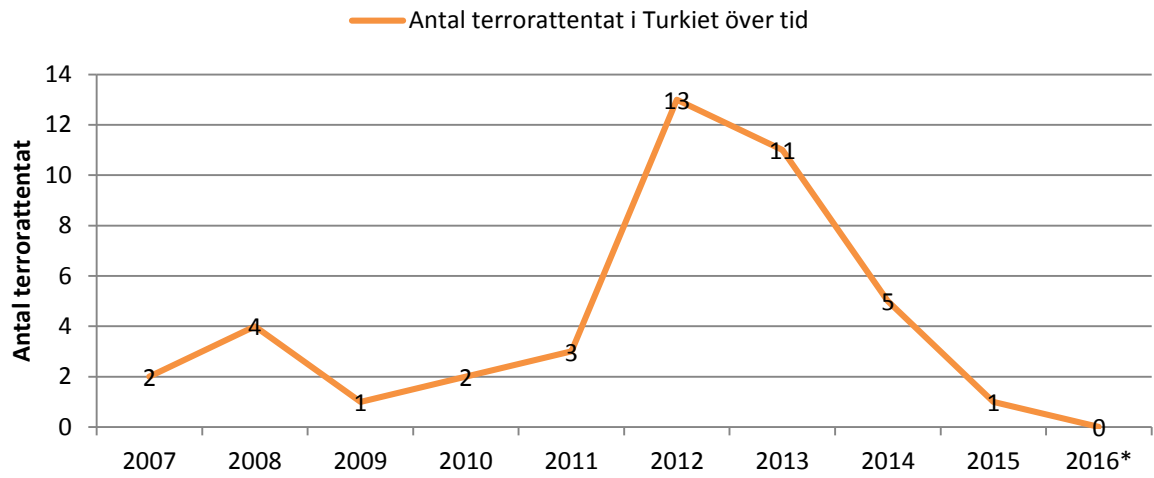
Maj

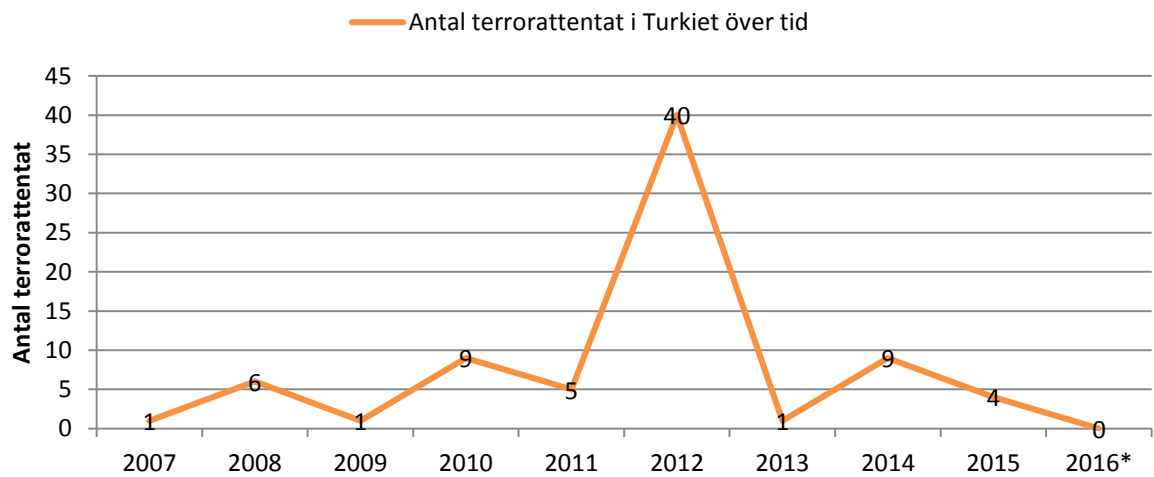
Juni

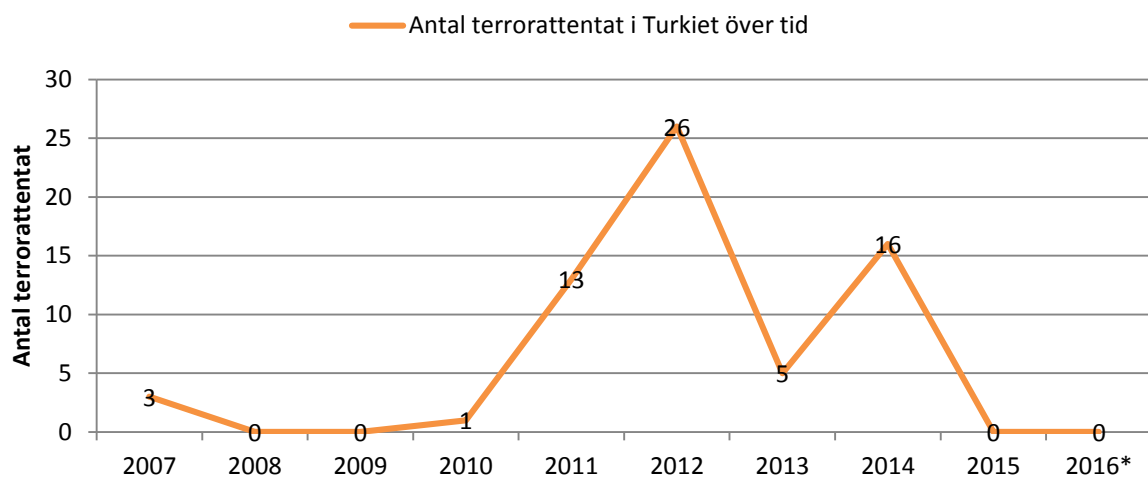
Juli

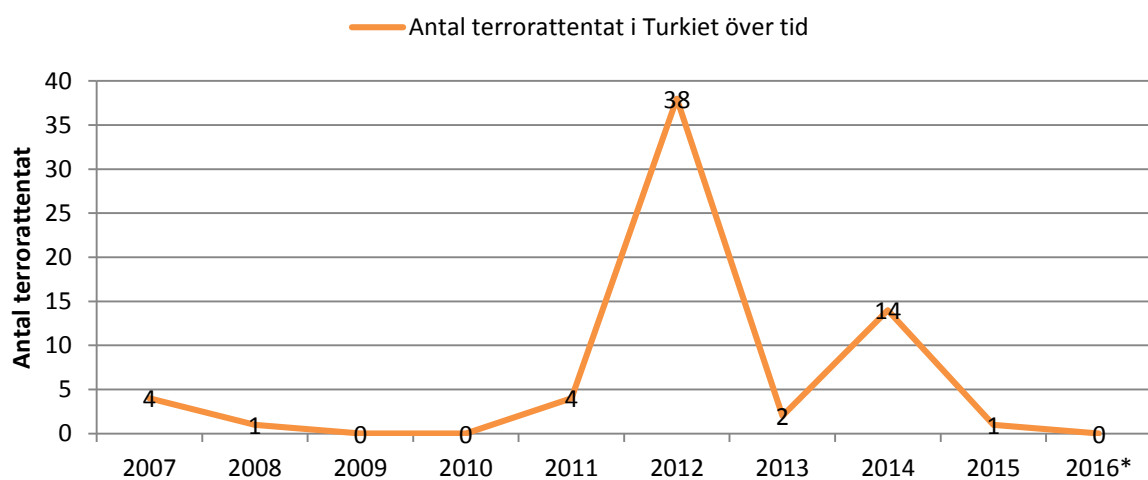
Augusti

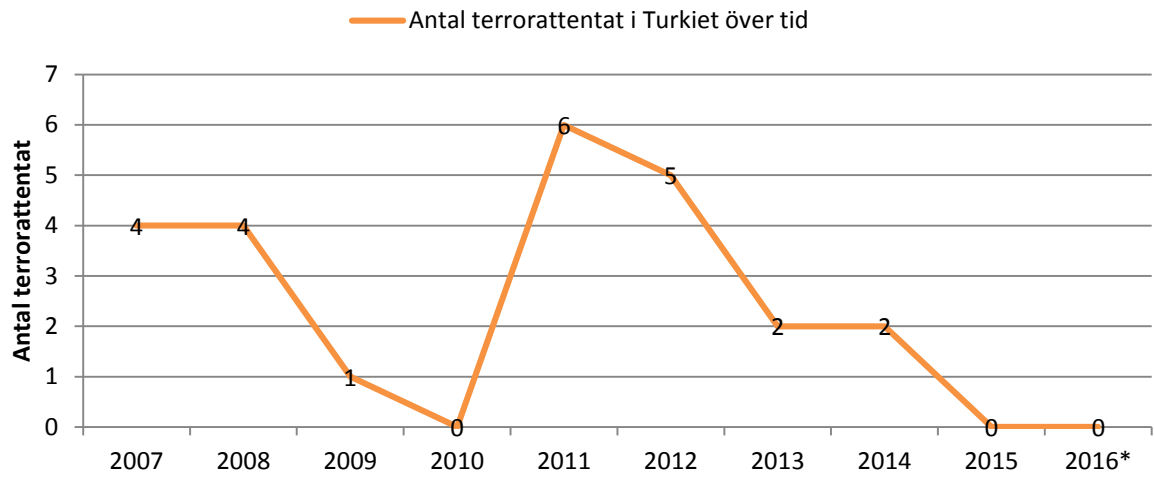
September

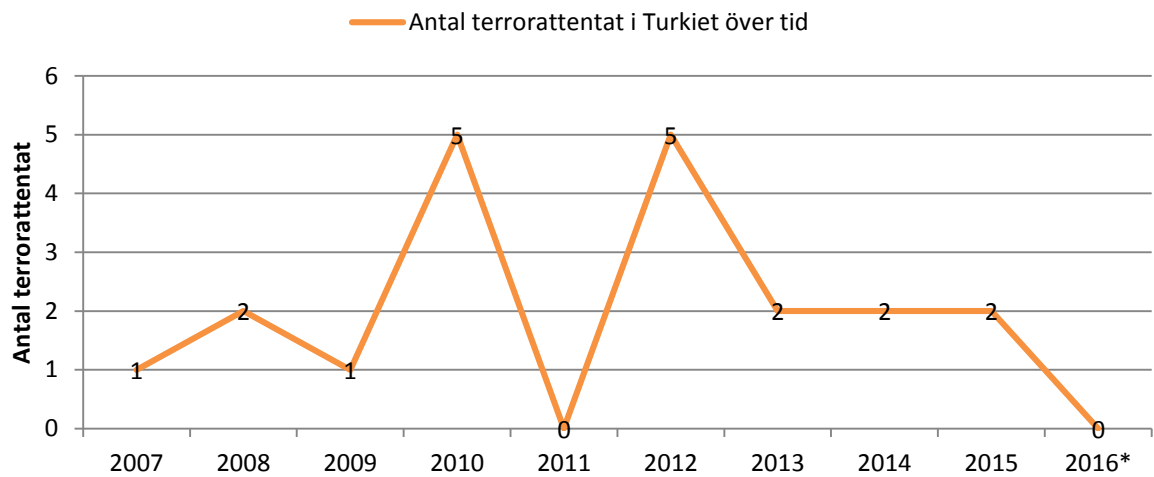
Oktober

November

December

Bilaga 3 – Utrikesdepartementet mailkontakt

Från: Mathias Ekström

Skickat: den 29 april 2016 13:08

Till: Malin Söderlund

Ämne: Angående avrådan till Turkiet, B-uppsats.

Hej Malin,

Nu har vi sammanställt ett par utgångspunkter som vi gärna vill få reda på, men om du inte kan svara på någon utav dessa frågor är det ingen fara.

1. När sammanställdes och publicerades den senast uppdaterade avrådan till Turkiet?
2. Varför gjordes den, vad är grunderna kring beslutet?
3. Finns det något beslutsdokument som ligger som beslut till varför den gjordes? Om det finns, går det att ta del av detta?
4. Finns det några planer på att uppdatera den nuvarande avrådan som finns på Utrikesdepartementets sida på grund utav händelser som skett nyligen?
5. Hur sammanställs avrådan? Vilka är med och påverkar vad som står på Utrikesdepartementets sida kring avrådan?

Dessa är ett par funderingar vi har, om du skulle vilja lägga till något så skulle det vara perfekt.

Om du inte får tid till att kunna ha ett "telefonmöte" går det lika bra att svara via mail, och gärna bifoga beslutsdokument kring just avrådan till Turkiet, om nu dessa finns tillgängliga.

Tack på förhand!

Med vänliga hälsningar,
Mathias Ekström,
Student på Turismprogrammet,
Karlstads Universitet.

Från: Malin Söderlund

Skickat: den 10 maj 2016, 11:31

Till: Mathias Ekström

Ämne: VB: Angående avrådan till Turkiet, B-uppsats.

Hej Mathias,

Tack för dina frågor, ledsen att svar dröjt.

Verkligen intressant uppsatsämne.

Först och främst är det bra för er att känna till vad en avrådan innebär och att vi har två olika nivåer: avrådan från "icke nödvändiga resor", "alla resor" samt i vissa fall tillägget "uppmaning att lämna landet". Mer om avrådan kan du läsa här: <http://www.regeringen.se/uds-reseinformation/vad-innebar-avradan/> Det är även bra att känna till att UD endast ansvarar och fattar beslut gällande just avrådan och att det är ambassaderna som ansvarar för innehållet i det vi kallar "reseinformation" vilket återfinns på deras hemsidor på swedenabroad.com

Vad gäller dina frågor får du svar på flera av dem i den här artikeln som vi publicerade för ett tag sedan: <http://www.swemfa.se/2015/12/29/nar-ud-avrader-fran-resor/> Som komplement har jag även besvarat frågorna nedan. Slå gärna en signal om något skulle vara oklart, eller återkom på mailen.

1. Den senaste avrådan för Turkiet beslutades om, och publicerades, den 2016-02-23. Se bifogat beslut. (Notera att det är en kopia och ej originalhandling, därav saknas signatur.)

2. Avrådan utökades till att omfatta alla resor till Diyarbakir stad. Skälet till detta var det försämrade säkerhetsläget i staden pga sammandrabbningar mellan turkiska säkerhetsstyrkor och PKK.

3. Texten som finns i beslutet om avrådan publiceras i sin helhet på ambassaden Ankars hemsida, i UD:s app UD Resklar samt på [regeringen.se](http://www.regeringen.se). Information om avrådan skickas även till de som prenumererar på UD:s reseinformation samt kommuniceras direkt till våra kontakter inom resebranschen och försäkringsbranschen. Ett beslut om avrådan fattas alltid av chefen för Enheten för konsulära och civilrättsliga ärenden på UD, i detta fall fattades beslutet av enhetens nuvarande chef Jon Åström Gröndahl, och det bereddes enligt rutin dvs. i nära dialog mellan berörd ambassad (Ankara), geografiskt ansvarig enhet på UD (EU-enheten).

4. Vi följer givetvis utvecklingen i Turkiet mycket noggrant och uppdaterar avrådan och reseinformationen vid behov, allt efter en samlad bedömning av säkerhetsläget i landet eller på en specifik plats. Med tanke på fokus för er uppsats är det viktigt att ni förstår skillnaden mellan avrådan och ambassadens reseinformation, se bl.a. [blogginlägget](#). UD avråder som sagt inte i förebyggande syfte. För att informera om potentiella risker finns ambassadernas reseinformation. För att uppdatera reseinformationen krävs inget formellt beslut och utlandsmyndigheterna ansvarar för innehållet i sin information. Svenska ambassaden i Ankara har vid ett flertal tillfällen sedan 23e februari uppdaterat sin reseinformation med råd och information till svenskar i landet.

5. Se länk till [blogginlägg](#) och [regeringens hemsida](#). Chefen UD-KC ansvarar för beslut om avrådan. Återkom gärna till mig om det är något du inte förstår eller om ni har ytterligare frågor.

Lycka till!

Med vänliga hälsningar,
Malin

Bilaga 4 – Beslutsdokument avrådan

REGERINGSKANSLIET

Utrikesdepartementet

Enheten för konsulära och civilrättsliga ärenden

Malin Söderlund

Telefon +46 8 405 52 89

2016-02-23

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB (tib@msb.se)
UD-MK
DL UD KC samtliga, inkl. UD-Jouren
UD SÅK
DL UD KOM jour
RK KKC
UD-EU
Ambassaden i Ankara
Generalkonsulatet i Istanbul
DL EXTERN UD RESERÅD

Resor till Turkiet – utökad avrådan (alla resor till Diyarbakir stad)

Med anledning av säkerhetsläget avråder Utrikesdepartementet tills vidare från alla resor till Turkiets närområde mot Syrien, upp till ett avstånd om 10 kilometer från den syriska gränsen, samt till Diyarbakir stad. Vidare avråder Utrikesdepartementet från icke nödvändiga resor till övriga delar av provinserna Hatay, Gaziantep, Kilis, Mardin, Sanilurfa, Sirmak och Siirt i närområdet mot Syrien samt övriga delar av Diyarbakir.

Utrikesdepartementet avråder även från icke nödvändiga resor till provinserna Tunceli, Bingöl, Iğdir och Agri i östra Turkiet samt Hakkari vid den irakiska gränsen.

Jon Åström Gröndahl
Chef för Enheten för konsulära och civilrättsliga ärenden

Bilaga 5 – Frågeformulär

1. Kön:

Man Kvinna

2. Ålder:

20 eller yngre 21-25

26-35 36-45

46-55 56-65

66+

3. Hur ofta reser du utomlands per år?

Mindre än 1 gång om året 1 gång om året

2 gånger om året Fler än 3 gånger om året

4. Vad är din huvudorsak till att resa?

Familjeresor Nöje

Arbete Övrigt

5. Hur orolig är du över att terrorattentat kan ske när du reser?

1 = inte orolig, 5 = väldigt orolig.

1 2 3

4 5 Ingen åsikt

Den här frågan handlar om när du planerar din resa.

6. Hur mycket inflytande har terrorattentat vid val av ditt resmål?

1 = påverkar ingenting alls, 5 = påverkar väldigt mycket.

1 2 3

4 5 Ingen åsikt

7. Har dina resvanor förändrats efter att terrorattentat som skett uppmärksammats i media?

Ingenting alls Väldigt lite Ganska mycket

Mycket Väldigt mycket Ingen åsikt

8. Visste du om att det har skett ett flertal terrorattentat i Turkiet det senaste året?

Ja

Nej

Om ja på frågan 8.

9. Hur mycket har du uppmärksammat de terrorattentat som skett i Turkiet de senaste tio åren?

Inte alls

Jag har hört om det

Jag har läst om det

Jag följer det noga

Ingen åsikt

10. Brukar du läsa Utrikesdepartementets sida angående avrådan när du planerar en resa eller besöker ett visst land?

Aldrig

Sällan

Ibland

Ofta

Varje gång

Ingen åsikt

11. Har du rest till Turkiet de senaste tio åren?

Ja

Nej

12. Skulle du kunna tänka dig att resa till Turkiet inom de närmaste fem åren även fastän terrorattentat är ett ständigt hot i Turkiet just nu?

Ja

Nej